

SERXWEBÛN

HİÇ BİR ŞEY BAĞIMSIZLIK VE ÖZGÜRLÜKTEN DAHA DEĞERLİ DEĞİLDİR

Sayı: 4 / NİSAN 1982 / 1.50 DM

LI BERXWEDANA ŞIKESTÛNÊ RIYA SERXWEBÛN Û AZADIYA ME RONAHI DIKE

Lı ber vê quasi 2 salan, roja 28 adarê 1980, dı dema ku ji hêla militarizma ordiya tirk û êrişkirîya wê de û dı nava partizanên PKK de lı gundê şikestûnê şerek bûyer bû. Lı vi gundê dêrikê 3 dozavanên şoreşa kurdistanê gernas ronakrewan bûn. Lê ordiya tırke ku tıcaran bendewariya liberxwedaneke wani nedikir, lê rast hat. Lı dawîya vê rewşê gelek hêzên leşkeriyên

dın ji bianin dan. Lı gel vi awayi ji disa serleşkerek, 2 subay, leşkerê hatin kuştin û gelek bîrindar dan der. Liberxwedan û têkoşerîya hersê şoreşgerên PKK ku hunerek û gernasîyake mezin danin ber, dı demek kurt de lı herderê Kurdistanê bela bû. Lı ger lı hêla dın, wendakırına 3 dozavanên PKK bête berçav, gelek êşandin, elem û kederan tine zıman, lew dı

Nivîsên Kurdi Dı Rûpelên 16 û 17 dan ne

ÖZGÜR İNSANLIĞA ÇAĞRI

12 Eylöl faşist askeri darbesiyê iktidarı ele geçiren işbirlikçi tekeli burjuvazinin, Kürdistan halkına karşı açtığı savaşın vahşetini, bu zulüm içinde yaşayan her Kürdistanlı yakından yaşamakta ve bilmektedir. Fakat ne yazık ki bu insanlık dışı uygulamalar dünya halklarının gözünden saklanmaya çalışılmakta, her türlü demogojiye başvuran faşist cunta, döktüğü kanın üstünü sahtekârlıkla örtme üyretkeşliği içinde bulunmaktadır.

Kürdistan halkının ve devriminin sesi olarak yayın hayatına başlayan SERXWEBÛN'un, hal-

kımızın içinde bulunduğu durumu, üzerinde uygulanan sömürgeci vahşeti tüm dünya ilerici kamuoyuna duyurmada bir aracı olacağı inancındayım. Bu inançla yazmaya çalıştığım olaylar, yaşanan gerçeğin sadece birkaç örneği olmaktan öteye gitmemektedir. 12 Eylöl 1980 darbesiyle iktidara gelen faşist cuntanın Kürdistan genelinde giriştiği soykırım, katliam ve terör uygulamalarının bir parçası olan Mardin ili ve çevresindeki uygulamaları kısaca anlatmaya çalışacağım.

Devamı S. 19' de

Gözaltındaki PKK Taraftarı Hasan Demirel'den Haber Alnamıyor

PKK taraftarı Hasan Demirel'i gözaltına alındığı bildirildiği halde akıbeti hakkında hiç bir bilgi edinilememektedir. Hasan Demirel, ailesi ve yakınlarının aylarca süren çabalarına ve tüm araştırmalarına rağmen bulunamamıştır.

Faşist cuntanın kanlı cinayetlerinden birine kurban gittiği izlenimini veren bu olayda Hasan Demirel, askeri güçlerce gözaltına alınmış ve Mar-

din tugayında günlerce süren işkenceye tabi tutulmuştu. Daha sonra kendisinden hiçbir haber alınmayışı ve nerede olduğunun bilinmemesi işkenceye katledildiğine ilişkin kaygıları arttırmaktadır.

Derik'in Yukarı Menteş köyünden olan Hasan Demirel'in PKK taraftarı olduğu ve bu nedenle gözaltına alındığı bildirilmektedir.

★★★

Bu Zulüm Bu İşkence Size Fazlasıyla ödettirilecektir

Yüzyıllardır çeşitli yabancı egemenliklerin zulüm ve zorbalıklarına tanık olan Kürdistan halkı, tarihinin en karanlık ve en acılı dönemlerini Türk sömürge egemenliği altında geçirmiş, günümüzde sömürgeci faşistlerin kesin imha plânları karşısında ya direnip bağımsız ve özgür bir halk olarak varlığını sürdürme ya da yokolma gibi tarihin bir dönüm noktasına gelip dayanmıştır.

Türklerin tüm toplumsal yaşantıları boyunca ciddi bir üretim temeline dayanmadan ulusal varlıklarını sürdürebilmeleri, Türk hakim sınıflarının tarihte eşine ender rastlanan zorba ve çapulcu karakterleri ile mümkün olabilmektedir. Bu, başta devrimci ustalar

olmak üzere tüm bilim adamlarının saptadığı ve halkların yıkıntılarıyla somutluk kazanmış tarihi bir gerçektir.

Türk hakim sınıflarının Orta Asya bozkırlarından kopup, dünyanın verimli alanlarına doğru akmaları ile başlayan ve Anadolu'ya yerleşinceye kadar, uygarlık tarihinin gerçek mimarları olan Mezopotamya ve Anadolu halklarının önemli bir çoğunluğunun imhası ile sonuçlanan bu zorbalığı, günümüzdek bölge ve dünya halklarına musallat olmuş, onların özgür gelişimi önündeki en büyük engel haline gelmiştir.

Devamı S. 18' de

Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemelerinde Görülmekte olan PKK Davası Avukatlarından Şerafettin Kaya Açıklıyor

"DİYARBAKIR CEZAEVİNDEKİ UYGULAMALAR TUTUKLULARIN İMHASINA YÖNELİKTİR... SIKIYÖNETİM MAHKEMELERİ KESİNLİKLE BAĞIMLI MAHKEMELERDİR VE HELE PKK DAVASININ SÜRDÜRÜLMESİNDE BAĞIMLILIKLARI AÇIK VE KESİNDİR..."

PKK davası ile ilgili iddianamenin kendilerine tebliğ edilip, savunma hazırlıklarının başladığı günlerde sömürgeci faşist yönetim savunmayı imkansız hale getirmek için tutuklu avukatları üzerindeki baskı ve yıldırma politikalarını açıkça uygulamaya başlamışlardı. Bu politikalarını üzerinde yoğunlaştırdıkları avukatların başında, Diyarbakır Sıkıyönetim mahkemelerindeki siyasi davaların 3/4'ünün savunmalarını üstlenmiş olan demokrat avukat Şerafettin Kaya geliyordu.

16 Şubat 1981'de sudan bir gerekçe ile gözaltına alınan Şerafettin Kaya 7.5 ay korkunç işkence ve baskılara maruz bırakıldı. Geçtiğimiz aylarda yine sudan gerekçelerle verdikleri bir mahkumiyet kararıyla avukatlık yap-

ma hakkı elinden alındıktan sonra serbest bırakıldı.

Gözaltına alınmadan önce ve alındıktan sonra, sömürgecilerin bugün büyük bir titizlikle üstünü örtmeye çalıştıkları Diyarbakır cezaevlerindeki durum, tutuklular üzerindeki korkunç zulüm ve uygulamalar, mahkemelerin durumu, PKK davası ile ilgili gerçekler ve PKK'li kadro ve yurtseverlerin akılalmaz koşullardaki direniş mücadelelerine yakinen tanık olan Şerafettin Kaya, bu konulara ilişkin gözlem ve düşüncelerini gazetemizin kendisi ile yaptığı uzun bir röportajda ayrıntıları ile sergiledi.

Bugün hem tutuklular hem de avukatları üzerinde, özellikle PKK'li tutuklular avukatları üzerinde had safhaya

vamış olan işkence ve baskıların sömürgeci katillerce alabildiğine yoğunlaştırıldığını belirten Şerafettin Kaya, Diyarbakır Hukuk Bürosu avukatlarından PKK davasında avukatlık yaptığı gerekçesiyle özel olarak cezalandırılmak üzere şimdi de SÜLEYMAN YILDIRIM'ın tutuklandığını belirtmiş ve edindiği bilgilerden Süleyman YILDIRIM'ın gördüğü korkunç işkenceler nedeniyle yaşamını yitirmek tehlikesi ile yüzyüze olduğunu söylemiştir.

Şerafettin Kaya ile yaptığımız röportajın birinci bölümü 6. 7. ve 8. sayfalardadır.

Faşist Cunta Üç Devrimciyi Daha Katletti

Seyit Konuk, İbrahim Ethem Coşkun ve Necati Vardar adlı Türkiye Komünist Emek Partisi (TKEP) üyesi üç devrimci, 13

Mart 1982 günü saat 01-04 arasında İzmir kapalı cezaevi avlusunda idam edildiler.

Devamı S. 18' de

Sömürgeci Faşist Cuntanın Hayvanlaştırıp Halkımızın Üzerine Saldırttığı

İŞKENCECİLERİ İLAN EDİYORUZ

Aylardan Beridir Diyarbakır Zindanlarında Kürdistanlı Devrimcilerin Ve yurtseverlerin Kanına Giren Bu CANİLERİ Tanıyın!

Anlatabilse içimdekileri kalem, kitap

Anlatabilse dağ, silah Ve yine anlatabilse dört duvar Kızıyorum onlara anlatmıyorlar diye

Taşıyor öfkem, kinim, nefretim Ve haykırıyorum onlara Anlatın ülkemizin dağlarında Aç, susuz savaşan Partizanları, Anlatın zindanlardaki Kahpeliklere karşı Direnen savaş esirlerini, Anlatın köy meydanlarında, Çınlıçplak dolaştırılan bacılarımı, Anlatın işkencehanelerde Bağımsızlık sloganlarını Haykıran şehitleri, Anlatın kanlarıyla Partimin ismini yazan kahramanları.

Ahmet

- 1- 2 Nolu sıkıyönetim cezaevi eski görevlisi, 3.Bölük komutanı ESAT OKAY VOLSIRAN
- 2- Cezaevi müdürü, Piyade Binbaşı ALAATTIN BAYAR
- 3- Cezaevinde yazıcı Piyade Kom. Çav. CELAL VANLIOĞLU
- 4- Cezaevi yazıcısı FUAT SOFU
- 5- Cezaevinde Onbaşı DÜNDAR DOĞAN
- 6- Topçu Onbaşı Askeri Hast. Sıhhiye kolu HASAN TANSU
- 7- Cezaevi yazıcısı Pi. Kom. Onb. OKTAY KAPLAN
- 8- Cezaevi 29 nolu koğuş gardiyanı Piyade eri AHMET AYDIN. Mustafa oğlu-İpek' den doğma Giresun-me-sudiye köyünden.
- 9- 22 nolu koğuş gardiyanı Piy. Kom.

eri NUSRET ERÜNSAL Rasim oğlu- Hacıden doğma Sinop Ayancık ilçesi Türkelielaldı köyünden. Yüzyıllardır halkımıza işkence ve zulüm uygulayanlar! Onbinlerce insanımızı jenositte yokedenler! Milyonlarca insanımızı karanlığa ve yoksulluğa mahkûm edenler! Mazlum halkımızın bağımsızlık, özgürlük ve insanca yaşama tutkusuna kastedenler! Kürdistan halkının en yiğit, en fedakar, en bilinçli erkek ve kadın savaşçıları işkence tezgahlarından geçirenler, katledenler ve ettirenler! Devrimci halk hareketimizin size karşı açtığı tarihi hesaplaşmadan kaçamayacaksınız.

YAPTIĞINIZ TÜM ALÇAKLIKLARIN ve KATLIAMLARINIZIN HESABI MISLIYLA SIZE ÖDETTİRİLECEKTİR!

Kurtuluş Grubu Tutuklularından Mustafa Kaçaroğlu Duruşmasında Dört Kez Açlık Grevi Yaptıklarını Söyledi

Devrimci ve ilericilerin davalarının sürdürdüğü mahkemelerde işkence iddiaları kanıtlarıyla ortaya konmakta ve işkencecilerden hesap sorulmaktadır.

Sömürgeci faşist cunta, tüm devrimci ve ilerici güçler ile kişiler üzerinde yıldırma politikası gütmekte, bi kişiler işkence tezgâhları altında asılsız ifadeler vermeye zorlanmaktadır. Bugüne kadar yapılan işkencelerde yüzlerce devrimciyi ya öldürmüş, ya da sakat bırakılmıştır.

Devrimci tutukluların mahkemelerde verdikleri ifadelere göre, cezaevlerinde defalarca toplu direniş, boykot ve açlık grevleri yapılmıştır, ve bu eylemler halen de devam etmektedir. Mahkemele-

rindeki ifadelerinde işkence ve zorbalığa maruz kaldıklarını belirten tutuklular, işkence izlerini göstermelerine ve hatta işkencecilerin adlarını vermelerine rağmen işkenceciler hakkında hiçbir işlem yapılmamaktadır. Aksine bu ifadelerinden ötürü tutuklular yeni işkencelere maruz kalmaktadır.

Kurtuluş grubundan Mustafa Kaçaroğlu dört kez açlık grevi yaptıklarını belirtirken TKP/ML-TIKKO grubundan yargılananlar da ilk davalarında bir çok arkadaşlarının mahkemeye çıkarılmadan sorguya götürüldüğünü ve kendilerinin istediği biçimde ifade vermeye zorlandıklarını belirtmişlerdir. Dev-yol, Dev-sol gruplarından yargılanan devrimci tutuklular da aynı yönde ifadeler vererek, uygulamaları protesto etmişlerdir.

Ayrıca gelen haberlerde birçok devrimci tutukludan haber alınmadığı ve akıbetleri hakkında bir bilginin olmadığı bildirilmektedir, Diyarbakır cezaevindeki birçok devrimci tutuklu hakkında hiç haber alınamazken bir çokları hakkında da çok zor bilgi alınabildiği belirtilmektedir.

428 Tutuklunun Yeraldığı DEV-SOL İstanbul bölgesi Davasına Başlandı

İşkenceleri Protesto Eden Devrimci Tutuklular Mahkeme Heyeti Ve Basın Mensuplarının Gözleri Önünde Askerler Tarafından Dövüldüler

428 sanıklı İstanbul bölgesi Dev-Sol davasına geçtiğimiz ay başlandı. Faşist askeri cuntaya karşı kararlı bir direniş yürütmekte olan Dev-Sol davasında tutuklu devrimcilerin işkenceleri protesto eden sloganlar atarak kimlik tespiti yaptırmadıkları belirtilmektedir. Tutuklu devrimcilerden

Ayrıca Dev-Sol hareketinin aynı gün " Faşist Katillere Ölüm" yazılı bombalı pankart asma eylemini İstanbul da 13 yerde gerçekleştirecek, arkadaşlarının direnişlerini destekledikleri ve faşist cuntayı teşhir ettikleri belirtilmektedir.

8 ayrı sıkıyönetim askeri mah-

Dursun Karataş, ifadesinde gözaltında iken işkence gördüklerini, iki arkadaşının işkenceye öldürüldüğünü söylemiş ve savcının da işkencecileri koruduğunu belirtmiştir. Dursun Karataş, bu ifadesinden ötürü mahkeme salonunda askerler tarafından dövülmüştür.

Ajans Frans Pres tarafından dünyaya duyurulan ve faşist katillerin tutuklular üzerindeki uygulamalarını ve mahkemelerinin niteliklerini çok açık bir biçimde teşhir eden haberinde, Dursun Karataş'ın dövülmesi üzerine yoldaşlarının olayı protesto eden sloganlar attıkları, devrimcilerin yanısıra tutuklu ailerinde askerler tarafından dövüldüğü belirtilmiştir.

kemesinde Dev-Sol üyesi olduğu belirtilen 900 devrimci ve yurtsever yargılanmaktadır. Bu devrimci tutuklulardan toplam 178'i için idam cezası talebinde bulunmaktadır.

Bugüne kadar ki mahkeme ve soruşturmalarda faşist niteliğini açıkça gösteren askeri savcı Süleyman Takkeci, Dev-Sol davasında da devrimci tutuklular ve aileleri üzerinde uygulanan baskılarda rolünü ortaya koyarak dikkatleri bir kez daha üzerine çekmiştir. Asılsız iddianameler hazırlamakta ünlü olan Süleyman Takkecinin devrimciler üzerinde uygulanan baskı ve imha politikasında önemli payı olduğu bilinmektedir.

★★★

İDAMLARA KARŞI PROTESTOLAR YÜKSELİYOR

Türkiye'de TKEP taraftarı üç devrimcinin cunta tarafından idam edilmesinden hemen sonra, ortalığı kaplayan mevcut suskunluğu dağıtmak, yapılan idamları ve yapılması beklenen idamları protesto etmek için BIRKOM tarafından Avrupa'nın çeşitli merkezlerinde eylemler konuldu.

Birkom'a bağlı birimler değişik yerlerde, değişik gruplarla birlikte yürüyüşler düzenledi. BERLIN, STUTTGART, HAMBURG, KÖLN, HOLLANDA, DANIMARKA ve PARIS'teki gösterilerde geniş kitle katılımı oldu. Dağıtılan Türkçe ve Almanca bildiride idamlara karşı mücadelenin sürekliliği belirtildi.

PARIS'teki gösteriler olaylı oldu. Polisle zaman zaman çatışma çıktı. Berlin'de konsolosluk önünde yapılan gösteriden sonra çeşitli Alman kuruluşları elçiliğe protesto metni gönderdiler.

Hollanda'daki gösteriler daha etkili oldu. 3 kilise bir sendika bir hafta süreyle işgal edildi. İşgal Hollanda radyolarınca verildi. Parlamento'da temsil edilen partilerin birçoğu işgaldeki BIRKOM

taraftarlarını ziyaret ederek destek ve dayanışma içinde olduklarını, taleplerini Hükümetlerine götüreceklerini bildirdiler.

Birkom'un önümüzdeki günlerde idamlara ve katliamlara karşı daha etkili olabilecek çalışmalar içinde olduğunu bildirdi.

DİRENİŞ ÖZGÜR GELECEĞİMİZİN GÜVENCESİDİR! Yaşasın Pertek Direnişi

Yiğit PKK Partizanı Ahmet Çelikleş, 22 Nisan 1980 günü Tunceli'nin Pertek ilçesine bağlı Pınarlar nahiyesinde sivil faşist çetelerin bir silahlı saldırı sırasında alçakça katledildi.

Ahmet Çelikleş, 22 Nisan günü Pınarlar'dan geçerken azıllı bir faşist olan nahiye muhtarı Kemal Dinç'in yönetimindeki kalabalık bir faşist grubun silahlı saldırısına uğramıştı. Bu silahlı saldırının hemen başında, Ahmet Çelikleş sırtından bir kurşun yarası almasına rağmen, kendisine ateş eden azıllı bir faşisti alından vurarak ölümlerle cezalandırmıştı. O anda geriye dönerek ölen faşistin yere düşen silahını almak isterken, kafasına isabet eden bir kurşun darbesi ile ikinci kez yaralanmıştı. Ama o, aldığı yaralara aldırmadan kendisini yaralayan diğer faşisti de vurarak safdışı etmeyi başarmıştı. Ağır yaralı bir biçimde faşistlerle silahlı çatışmaya devam eden Ahmet Çelikleş, göz sinirlerini tahrip eden ikinci kurşun darbesi ile görme duyusunu tamamen yitirince, çevresini saran faşist çeteler tarafından hunharca katledilmişti. Yiğit devrimci savaşı Ahmet Çelikleş'in ölü bedenine karşı da saldırıya geçen faşist çeteler, baltalarla başını gövdesinden ayırmak istemişler ve cesedine iğrenç hakaretler yapmışlardı.

Bu olayın hemen ardından gelen 29 Nisan günü yine Pertek çevresinde PKK taraftarı devrimcilerle girdikleri silahlı çatışmada bir elemanlarını daha kaybeden faşist çeteler, aynı gün halk kitlelerine karşı da yoğun bir saldırı hareketi başlatmışlar ve Pınarlar nahiyesinde savunmasız bir ihtiyar karı-koca ile gelinini bastıkları bir evde katletmişlerdi. Elazığ'dan getirdikleri yeni takviye güçlerle bizzat sömürgeci kolluk kuvvetlerinin desteğinde saldırılarını giderek tırmandıran faşist çeteler, halka karşı dizginsiz bir terör estirmeye başlamışlardı.

Yoğunlaşan faşist teröre karşı

Ahmet Çelikleş

çıkarak halkın canına ve malına yönelen bu tür saldırılara karşı koyacakları yerde, bazı sosyal-şoven çevreler, kurtuluşu eskiden beri etkin oldukları Pertek ve Pınarlar'dan kurtulmakta bulmuşlardı. Bununla da yetinmeyen sosyal-şoven çevreler PKK taraftarı devrimcilere karşı ateşli bir gerici propaganda faaliyetine girmişler ve faşist terörün ciddi ve tehlikeli boyutlara ulaşmasının bütün vebalini devrimcilerin omuzlarına yıgmaya çalışmışlardı. Bu durumda devrimciler bir yandan faşist terörü geri püskürtmek ve bu gerici terör yuvalarını dağıtmak gibi bir sorumluluğu üstlenirlerken, öte yandan sosyal-şoven çevrelerin her türden olumsuz propaganda ve saldırılarına da göğüs germek zorunda kalmışlardı. Zaten daha önce de devrimcilerin faşist örgütlenmeyi dağıtma çabaları, bu çevrelerce çeşitli biçimlerde engellenmek istenmişti.

4 Mayıs 1980 tarihinde faşist çetelerin Elazığ'dan malzeme ve militan aktarmada bir üs olarak kullandıkları ve bol miktarda yığınak yaptıkları Köçek köyünde devrimcilerle faşistler arasında yine bir silahlı çatışma meydana gelmiş ve yaklaşık dört saat devam eden silahlı çatışma sonunda beş kadar faşist ölmüş, bir çoğu da yaralanmıştı. Verdikleri ağır kayıplar karşısında paniğe kapılan ve sert bir kayaya çarptıklarını anlayan faşist çeteler Pınarlar nahiyesi ile Köçek ve Başpınar köylerini tamamen boşaltmak zorunda kalmışlardı. Daha sonra faşist elebaşı Kemal Dinç de devrimciler tarafından Pertek'te cezalandırılmış ve bu olay faşistlerde tam bir şaşkınlık yaratmıştı. Böylece Pertek ilçesine yığılan faşistler, burada da kendilerinin güvencede olmadıklarını anlayınca soluğu Elazığ'da almışlardı.

Devamı S. 19'de

Kars PKK Davasında Savaş Hükümleri Uygulanıyor

Erzurum 9.Kolordu ve Sıkıyönetim komutanlığı 2. numaralı askeri mahkemesinde görülen 172 sanıklı PKK davası, avukatsız ve sanıksız devam etmektedir. Bu davada 34 PKK'li tutuklu için idam cezası istenmektedir.

Kars- Digor Kağızman-Tuzluca-Iğdır davalarının görüldüğü ilk duruşmada PKK'li devrimci tutuklular, marş ve sloganlar söyledikleri için mahkeme başka bir güne ertelenmiştir. 10 Şubat 1982 günü başlayan ikinci duruşmada da kimlik tespiti

yaptırmadıkları için, yargıç önce 69 devrimci tutukluyu salondan dışarı çıkartmış, fakat diğer tutukluların eylemlerinde ısrar etmeleri üzerine savaş hükümlerinin uygulanacağını belirtmiştir. Mahkemeye sanıksız devam etme kararı alınmış ve tutuklular salondan dışarı çıkarılmıştır.

Yapılan bu uygulamanın da açıkça gösterdiği gibi, Kürdistan'da işleyen yasalar tümüyle savaş yasalarıdır ve tutuklular da birer savaş esiri muamelesi görmektedirler.

Mardin'in Midyat, Gercüş ve Nusaybin Yöresi Köylüleri Direniyorlar

Bölge, eski direnmelerin güçlü olarak geliştiği, yurtseverliğin ilkel de olsa güçlü olduğu, aynı zaman da geçmişten süregelen aşiretçiliğin ve bu temelde düşman tarafından kışkırtılan aşiret kavgalarının sürüp geldiği bir bölge. Bu, esas olarak, geçmişte yöredeki direniş hareketine karşı, Kemalist-sömürgecilerin yanında yer alan Şexmus Çelebi ve ailesi tarafından geliştirilmiş de, ulusal var olma ve birlik temelinde gelişen mücadele, yörede sömürgecilerin ve onların işbirlikçileri ihanetçi ajan-güruhun yarattığı bu parçalanmışlığı (Heverki-Dekşuri adı altında) devrimcilerin önderliğinde birleşme ve var olma savaşına dönüştürmüş, aşiret kavgaları engellenmiş, bir çok ajan cezalandırılmış veya etkisizleştirilmiştir.

12 Eylül faşist diktatörlüğün başa gelmesiyle yöreye gelen kontr-gerilla destekli tanklar, toplar, helikopterler ve binlerce eğitilmiş komando bölgeyi yeniden işgal etmişler, Midyat merkez olmak üzere tüm bölgelerdeki okulları, sağlık ocaklarını karargâh haline getirerek ; işkence, mahkeme ve tutuklevleri olarak kullanmaya başlamışlardır. Aylarca süren bu uygulamalara ajanlaşmış Çelebi'ler ailesi ve çevresi ihanetleriyle eşlik ederek tüm köylereki yurtsever-devrimci sempaticianları tutuklatıp, kendileri bizzat işkenceden geçirmişlerdir. Bu uygulamaların en şiddetlendiği köyler şunlardır; Salhe, Deyvan, Zeliye, Kerkine, Kerboran (Dargeçit) ve Marine'dir. Aralık 1981 den itibaren yoğunlaştırılan ve önceki uygulamaların bir devamı olan olayların bir kaç şöyle-dir;

a- Muhbir Çelebi'lerin, Gercüşün Zeliye ve Kerkine köylerinde bazı yurtseverler hakkında yaptıkları ihbarı değerlendirmek amacıyla, 8 komando arabasıyla operasyon düzenleyen faşist-sömürgeciler, aradıklarını bulamayınca tüm köylüleri,köy meydanının da toplayarak, aranan iki köylünün biri kız (15), diğeri ise erkek (14 yaşında orkaokul öğrencisi) olan iki çocuğunu alarak, tüm köylülerin gözü önünde işkence etmişlerdir.Buna tepki duyan bazı köylülere diğçik, tekme ve sopalarla saldırmış, çocukları yanlarına alıp Kerkine (Zeliye'ye 15 dakika uzaklıkta) köyüne götürmüşlerdir. Kerkine de köylüleri topla-dıkları okul bahçesinde tek tek sorguya çekip kimlik tespitine tabi tu-

tan sömürgeciler, bir yandan da tehditler savurarak iki çocuğu, "örnek" olsun diye tüm köylülerin önünde bir daha falakaya yatırmışlardır. Kız çocuğu, rastgele yediği darbeler sonucu komaya girmiştir. Çocuğu olduğu yerde bırakan barbarlar, erkek çocukla birlikte 5 köylüyü de tutukluyarak götürürlerken şu tehditi savurmaktan geri kalmamıştır. „'Apocuları" barındırırsanız hepinizin sonu bu olacaktır. „Bu nedenle böyle vahşi bir yöntemle suçsuz ve masum çocuklara bile, uyguladıkları vahşetle gözdağı vermeye çalışmışlardır.

b- Midyat'ın Helexe köyüne 8 ceme ve benzeri araçlarla yaptıkları operasyonda aradıkları kişiyi bulamayınca, PKK elemanı olan bu kişinin karısını ve ağabeyini tutukladılar. Kadının 3-4 aylık bebeği olmasına rağmen bebeğinden ayırarak, Mardin komando tugayındaki işkencehaneye götürdüler.Yapılan sorgulamalarda kayınbiraderinin suçsuz olduğunu savunan kadının " mahkûm olan biri varsa kocamdır. Kayınbiraderimin hiç bir suçu yoktur. Onun içinde tutulanacak biri varsa kocamın yerine ben olmalıyım." şeklindeki ifadesi sonucu kayınbiraderini bırakmak zorunda kalan faşist-işkenceciler , kocasının yerini söyletmek için kadına korkunç işkenceler uyguladılar. Buna rağmen kadını çözmeyi başaramayan işkenceci-köpekler, ayrı bir hücreye koydukları bebeğin çığlıklarını dinleterek, kadını psikolojik olarak etkilemeye çalışmış, ancak bundan da bir sonuç alamamışlardır. Bu olay yörede büyük tepkilere yol açarak, halkın düşmana karşı olan kin ve nefretini daha da arttırmış, topyekün direnmenin gerektğini anlayan kitleleri birbirine kaynaştırmaktan başka bir sonuç vermemiştir. Ocak 1982 de yeni uygulamalara geçen faşist-sömürgeciler, özellikle Midyat ve Gercüş köylerine çeşitli silahlar vererek köy çevrelerinde zorla nöbet tuturup halkı, yiğit evlatları PKK partizanları ile karşı karşıya getirmek amacıyla yönelik uygulamalar içine girmiş, ancak uygulamaların ters tepmesi sonucu, bundan vazgeçmek zorunda kalmışlardır.Bu silahların halk tarafında PKK partizanlarına karşı kullanılması şöyle dursun, bizzat savaşçıların korunması içinkullanıldıklarıbir gerçektir. ★★

Polonya Dil Kurumu, Hindu Avrupa Bölümü PKK Davalarının Başlaması İle İlgili Olarak Polonya Hükümeti Ve Bazı Kuruluşlara Çağrı yaptı

Gazetemize Arapçaya çevrilmiş olarak gönderilen çağrı metnini, Türkçe aynen yayınlıyoruz.

POLONYA DİL KURUMU WOWDE ŞEHİRİ BİRİMİ HINDU AVRUPA BÖLÜMÜNÜN KÜRT SORUNUYLA İLGİLENEN POLONYA DİL BİRİMİNİN ÇAĞRISI

الجمعية البولونية اللغوية

حلقة مدينة وودج

نداء القسم الأند وأروبي للحلقة البولونية اللغوية المتعلقة بقضية الشعب الكردي

ان القسم الأند وأروبي للحلقة اللغوية البولونية تهيب بالجمعيات والمنظمات العلمية منها والاجتماعية

النقابية والسياسية العاملة في وطننا بأن تعلن عن تضامنها مع الشعب الكردي. الشجاع والحي العظ

في نفس الوقت ، وتعين الاساليب في مساعدته في نضاله من أجل الحكم الذاتي والشكل اللائق للوجود

Hindu Avrupa kısmının Polonya dil birimi, ülkemizde faaliyet yürüten tüm bilimsel, sosyal, sendika, siyasal, kuruluş ve örgütleri kahraman aynı zamanda mazlum Kürt halkıyla dayanışmalar içinde olduklarını ilan etmeye, Kürt halkının özerklik ve Ulusal varlık haklarının gerçekleşmesi için gerekli yardımları yapacaklarını belirtmeye çağırıyor. Kürt dili İran dilinin bir kolu olup, Selfiye diline yakındır. Kürtler, Hindu-Avrupa halkındadırlar. Kürt halkının acısı yakın geçmişteki Polonya halkının acısını hatırlatmaktadır. Kürt halkı Türkiye, İran, Irak ve Suriye arasında parçalanmış olup, kendi ulusunun kaderini tayin etmekten yoksun bulunmaktadır. Bu parçalardan herhangi birinde hiçbir şekilde özerklik sağlanış

değildir. Türkiye'de ise Kürtler bir azınlık olarak dahi kabul edilmemektedirler. Kürt halkının hakları için mücadelesi, onların hayatlarına mal olmaktadır. Bu konuda Polonya yazarı Jaroski'nin Ermeni katliamı ve Kıbrıs'ta Yunanlılara yapılan eziyetleri dile getiren kitaplarını hatırlamalı ve bundan dolayı Türk şovenizminin hangi ölçülere varabileceğini bilmeliyiz.

Çağımızda kara bir leke oluşturan Kürt sorununun çözümü için yürütülen mücadeleler hiçbir ekonomik çıkar mazeretini engel kabul etmemeliyiz. Bugün dökülen bu canlar bize yabancı değildir, bu kan bizim de kanımızdır.

Polonya hükümetinden, Kürt bölgesinde olup bitenleri bizzat yakından izlemesini ve Kürtlere yapılan zulmü devletler arasında

şiddetle protesto etmesini, meşru Ulusal hakları için verdikleri mücadeledeyi destekleme ve Ulusal Bağımsızlıklarını savunmasını talep ediyoruz.

Birim Sekreteri Bölüm Başkanı
Yusuf Matsiyon E.Rişard Danka

Bu çağrıyla, Polonya televizyonunda, yurtsever faaliyet ve gösterilerde bulunmakla suçlanan PKK üyesi 108 Kürt militanın (Türkiye'de) mahkemesinin haber olarak yayınlanması münasebetiyle yaptık.

Not: Çağrı

1-Polonya Bakanlar Meclisi
2-Hür (Dayanışma) Sendikası Ulusal Komitesi
3-Polonya Haber Ajansı'na iletilmiştir.

Siverek'den bir PKK taraftarının, feodal eşkiya çetelerine karşı mücadelede şehit düşen bir köylü önderinin anısı için gönderdiği yazıyı yayınlıyoruz.

MEHMET AĞAÇ YOLDAŞIN ANISINA

Bugüne değin bağımsızlığına kavuşmuş her halk, bunu elde edebilmek için sayısız kurbanlar vermiş, sayısız fedakarlık örnekleri göstermiştir. Dış dış mücadeleden sürdüğü bir sürecin her anı, her günü bu uğurda savaşan partizanların, yiğit halk kahramanlarının kanlarıyla kutlanmış, yüce bir anlam kazanmıştır. Yüzyıllar süren kölecilik boyunduruğu karşı PKK önderliğinde direnen halkımızda, amaçladığı bağımsız ve özgür bir Kürdistan yaratma hedefine ulaşmak için daha mücadelesinin başlangıcında bir çok yiğit insanı şehit vermek durumunda kalmıştır. Binlerce yıldır süren sınıflar mücadelesi tarihi içinde çok kısa bir dönemde kapsasa geçen yıllar, tümüyle özgürlük için direniş yılları olmuş, yine her gün bu direnişe büyük anlam kazandırmıştır.

3 Nisan 1980 günü de, mücadelenin hangi inanç ve fedakarlıklarla yükseldiğini gösteren günlerden biridir. Kürdistan bağımsızlık mücadelesi 3 Nisan günü, inandığı dava uğruna bir insanın ne büyük cesaret ve kahramanlık örneği yarattığına Mehmet AĞAÇ yoldaşın şahsında bir kez daha tanık olmuştur.

Yaşamının her anı sayısız kahramanlıklarla dolu olan Mehmet yoldaş,Siverek'te feodal eşkiya çetelerine karşı en ön saflarda yer almıştır. PKK önderliğinde gelişen bağımsızlık mücadelesi 1970'li yılların sonlarında Siverek'te büyük bir gelişme göstermiş, yöre halkı kendi öz dava-

ları için savaşmayı bu mücadele içinde öğrenmiştir. Feodal zorbalığın devlet desteğiyle ayakta tutulmaya çalışıldığı yerlerden biri olarak Siverek, büyük önem taşımaktadır. Devrimci bilincin gelişmesi, kölece bir boyun eğişle yüzyıllardır sömürülen insanların düşüncesinde değişiklikler yaratıyor, yöre halkı artık ağalığın ve sömürgeciliğin zulmunu kabul edilemez görüyordu. Yoksul köylülük, yenilmez yıkılmaz bir güç olarak gösterilen devletin ve ağanın gücünün örgütlü halk mücadelesi karşısında yıkılabileceğine de bizzat gelişmeler içinde tanık oluyordu.

Mücadelenin ve kurtuluşçu bilincin gelişmesinden kaygıyla kapılan sömürgecilik ve yerli gericilik, saldırıya geçmekte gecikmedi. Kendi çürümüş varlıklarını gelişen dinamik güç karşısında yaşatabilmek için, hedefli-he-defsiz saldırılarını yoğunlaştırdı. Köylere yaptıkları baskılarda evler talan edilerek, insanlar kurşuna dizildi. Tüm yöre halkı üzerinde terör estirildi.

Ancak halk ta, kazandığı yeni bilinc ve güçle buna karşı durmasını bildi. Feodal gericiliğe ve sömürgeciliğe karşı geliştirilen mücadele de halkımız, başta Salih KANDAL ve Cuma TAK olmak üzere bir çok yiğit insanını şehit verdi.Bizzat bu mücadele, bağrında bir çok halk kahramanı ve önderler yarattı. Özellikle yöredeki yoksul köylülük, bu mücadelenin kendi öz davası olduğu bilinciyle silaha sarılmakta bir an bile geri dur-

madı. Bağrında çıkardığı kendi önderlerinin yanında savaşa atıldı, onları korudu, inancını büyük fedakarlıklarla sergiledi.

Mehmet AĞAÇ yoldaş'ta, halkın yarattığı kahramanlardan sadece bir tanesidir.

3 Nisan 1980 günü düşman tarafından çembere alınan arkadaşlarının yardımına koşan Mehmet AĞAÇ yoldaş, saatlerce süren çatışmada son mermisine kadar savaşmış, ancak kendisi de yaralanmıştı. Ve bu yaralar, onu düşmanla bir kez daha hesaplaşmaktan alıkoydu.Fakat o, şehit düştüğü bu çatışmada sömürgeciler

ve onların uşakları hain feodallerin temsil ettiği güç karşısında son kez de olsa direnmeyi bildi.

Mehmet AĞAÇ yoldaş, bir köylü önder ve güçlü bir askerdi. Halka ve mücadeleye duyduğu sonsuz inancı

ondaki üstün vasıfları dahada geliştirmiş, mücadelenin sıcak ortamında kendisini eğitmeyi bilen Mehmet yoldaş, kısa zamanda kitlelerin güven kaynağı olmuştu. O, her zaman herkesin sorununa eğilir, yardımına koşardı. Bir önder olarak sorumluluğundaki kişileri korumak özelliklerinden biriydi. Ona,bir şey olmadan, denetimindeki insanlara bir şey olması mümkün değildi.

O, devrimin güç verdiği bir savaşıydı,yaşamı ve ölümüyle kendiside devrime güç kazandırmayı bildi.

Anısı Yolumuzu Aydınlatmaya Devam Edecektir!
Kahrolsun Sömürgecilik Ve Yerel Gericilik!
Yaşasın Bağımsızlık Mücadelemiz!
Yaşasın şanlı önderimiz PKK!

SERXWEBÜN
HİÇ BİR ŞEY BAĞIMSIZLIK VE ÖZGÜRLÜKTEN DAHA DEĞERLİ DEĞİLDİR

ABONE FİŞİ

Yazışma Adresi

SERXWEBÜN Verlags- und Handels- GmbH
Postfach 10 16 83, 5000 Köln 1

Adı:

Soyadı:

Adresi:

6 Aylık 12 Aylık

Almanya İçi DM 15,00 □ Almanya İçi DM 30,00 □

Almanya Dışı DM 18,00 □ Almanya Dışı DM 36,00 □

Abone parasının gönderileceği yer:
SERXWEBÜN Verlags- und Handels- GmbH

Deutsche Bank Köln
Konto Nr. 12 82 805
BLZ 370 700 60

Not: Bu fişi doldurarak ödeme Makbuzu ile birlikte yazışma adresine postalayınız.

PKK Davaları Üzerindeki Sansür Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesinin Sesini Bastıramaz !

Baştarafı Geçen Sayıdan

Hareketine karşı tavrı aldığı, bu koşullarda 12 Eylül darbesinin artık bir zorunluluk haline geldiğini ve bu darbeyle "halka huzur ve güven" getirildiğini kanıtlamaya çalışırken, küçük-burjuva milliyetçileri de aynı iddialarla yola çıkmışlardı.

Sömürgeci-Faşist Cuntanın Provakasyonları Boşa Çıkarıldı

Elindeki bütün olanakları, denetiminde bulunan kitle haberleşme araçlarını ve kanlı diktatörlüğünün borozanı haline getirdiği satılmış burjuva basınını seferber ederek PKK'ye, Kürdistan Devrimine karşı demogoj ve yalana dayalı yoğun bir gerici propaganda ve ajitasyon faaliyetine girişen sömürgeci-faşist cunta, bir yandan PKK Davası etrafında kopardığı kuru gürültü ile, öte yandan dışarda ve zindanlarda son haddine vardığı karşı-devrimci terörle beklediği sonuçları elde edemeyince, bu kez ilk tavrının tersi yönünde bir dönüş yaparak tam bir ölü sessizliğine büründü. Radyo ve televizyon haberleri ile gazete sütunlarında ilk dönemlerde PKK Davası ile ilgili haber ve yorumlara geniş yer ayırırken, aynı dava çevresinde daha sonra tam bir suskunluk çemberi oluşturuldu. Ama faşist cuntanın bu tavrında hiç de şaşılacak bir yan yoktu. Çünkü PKK önderliğinde gelişen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini ezme ve Partiyi imha etmeye ilişkin olarak, daha işe başlarken önüne koymuş olduğu program hedeflerinden hiç birisine ulaşamamıştı. Kürdistan Devrimi ve Önderliğine karşı oluşturmaya çalıştığı kamuoyu kendi aleyhine dönmüştü.

Her şeyden önce faşist cuntanın devrimci savaş esirlerine ve mahkemelere ilişkin politikası tam bir fiyasko ile sonuçlandı. En korkunç baskı ve işkencelere ve ırkçı-faşist uygulamalara karşı kahramanlıkla, kararlılıkla ve boyun eğmeyen bir tavırla direnen tutuklu PKK kadro ve taraftarları düşmanın bütün çabalarını boşa çıkardılar. Geçmiş mücadeleden ve dünya devrimci hareketlerinin zengin deneyimlerinden de dersler çıkaran devrimci savaş esirleri, sömürgeci cezaevlerini devrimci okullar haline getirdiler. Cezaevlerindeki ırkçı-faşist uygulamaların kaldırılmasını, işkence ve baskılara son verilmesini, cezaevi rejiminin iyileştirilmesini talep eden ve savaş esirlerinin işkencehanelerde hunharca katledilmelerine karşı çıkan güçlü protesto eylemleri düzenlediler ve bu eylemlere önderlik ettiler. Faşist cuntanın uzlaşmaz bir tutum içine girerek isteklerinden hiçbirini kabul etmeye yanaşmamasına ve hatta baskıların dozunu daha da şiddetlendirmesine karşılık en zor koşullarda sürekli kılınan direniş Hareketi savaş esirleri arasındaki birliğin korunmasında ve pekiştirilmesinde önemli rol oynadı. Onlar, gösterdikleri eşsiz kahramanlıklar ve eşsiz direniş ruhları ile sindirilmek istenen, ama asla

boyun eğmeyecek olan Kürdistan'ın sembolü oldular. Özellikle duruşmalarda doruk noktasına ulaşan bu devrimci Direniş Hareketi sonunda, sömürgeci mahkemeler Türk devletini yargılama alanlarına dönüştürüldü. İşkenceler esnasında ve cezaevlerindeki uygulamalar karşısında kararsızlığa düşmüş olan bazı unsurlar bile eski tavırlarından hızla sıyrılarak hareketlendiler, siyasi savunma yaptılar ve daha aktif bir biçimde mücadele etmeye başladılar. Böylece zindanlarda çektikleri dayanılmaz baskılara, maddi ve manevi işkencelere, ölümden beter bir hal alan zulüm ve zorbalığa rağmen, devrimci savaş esirleri faşist Türk sömürgecilerine karşı yükselttikleri direniş bayrağının yere düşüp lekelenmesine izin vermediler; ülke içinde ve dışında Kürdistan Devrimine büyük bir itibar kazandırdılar.

Kanlı faşist terör, cezaevleri dışında devam eden Direniş Hareketinin ezilmesi için başlatılan saldırı savaşında da kendisinden beklenen sonucu vermedi. Düşmanın ilân ettiği bu savaş karşısında, Kürdistan Devriminin ulaştığı yeni evrenin hazırlıkları henüz tamamlanmadığı için, Parti bir yandan düzenli bir geri çekilmeyi başarıyla gerçekleştirip güçlerinin önemli bir bölümünü koruyarak hazırlık çalışmalarına hız verirken, öte yandan yurtsever halk kitlelerine yönelen karşı-devrimci terörü boşa çıkarmak ve düşmanı taciz edip oyalamak için silahlı direnişi de yoğunlaştırdı. Üyele-

rinin sonsuz bağlılığı, fedakârlığı, kararlılığı ve coşkulu mücadele azmi sayesinde, Parti, bu zor koşullar altında bile kitlelerle olan sıkı bağlarını koruyabildi. Ardi arkası kesilmeyen cinayetleri, yaşamın her alanında çekilmez hale gelen sınırsız baskıları ve hiç bir ölçü tanımayan sömürsü karşısında, halk kitlelerinin faşist Türk sömürgeciliğine duydukları öfke ve nefret giderek arttı. Kitlelerin en geri kesimleri bile uyanmaya başladılar ve devrimcileştiler. Artan terör ve hızlı yoksullaşma ile birlikte demokrasi hayallerini tamamen yitiren küçük-burjuvazinin faşist Türk sömürgeciliğine karşı direnme eğilimi giderek güçlendi. Faşist cuntaya karşı birlik ve mücadele özlentileri sadece artmakla kalmadı, bunun için küçümsenmeyecek adımlar da atıldı. Yine aynı koşullarda nicelik ve nitelik olarak yeterli sayıdaki üyenin katılımı ile I. Konferansını yapan PKK, geçmiş mücadele deneyimini sağlıklı ve doğru bir biçimde yorumlanması temelinde, önümüzdeki dönemin sorunları ve görevlerini, bu sorunların üstesinden gelme yollarını net bir biçimde ortaya koydu. Cephe ve iç ittifaklar sorununa, dış ittifaklara tam bir açıklık getirdi. Konferansta tamamen oybirliği ile alınan bir dizi siyasal karar doğrultusunda pratik adımlar derhal atıldı. Mücadelenin yeni evresine uygun çalışmalar yoğunlaştırıldı.

Bütün bu gelişmeler, sömürgeci-faşist Türk cuntasının bütün oyunlarının tamamen boşa çık-

ılması demektir. Yeni durumda faşist cuntanın savaş esirlerine yönelik politikasını sürdürmesi, yani en seri biçimde sömürgeci mahkemelerden geçirdiği idam kararlarını hemen hemen yerine getirmesi mümkün değildi. Böyle bir durumda, seri idamların doğuracağı riskin ve ağır siyasi sonuçların altından kalkması son derece zordu. Bunun için zulüm ve zorbalığı elden bırakmadan, davaların sonuçlanmasını belirsiz bir geleceğe ertelemek ve ülkedeki ve dünyadaki gelişmelere göre hareket etmek faşist cunta için en geçerli çözüm yoluydu.

Zindanlardaki Savaş Esirlerinin Kurtuluşu Uğrunda Mücadele Etmek Bütün Devrimciler ve Yurtseverler İçin Acil Bir GÖREVDİR

İçerde ve dışarda Direniş Hareketinin yükselerek daha üst düzeye ulaşması ile birlikte savaş esirlerini resmi idamlarla imha etme riskini göze alamayan sömürgeci-faşist cunta, bugün mahkemeleri tam bir gizlilik içinde yürütmekte ve yeni imha planlarının arayışı içinde bulunmaktadır. Bu durum devrimci tutuklular üzerinde uygulanan zulüm ve zorbalığın eski hızını kaybettiği anlamına gelmemektedir. Tam tersine iğrenç saldırıları ve provakasyonları boşa çıkarıldığı için amaçlarına ulaşamayan faşist diktatörlük daha da kudurganlaşmış, saldırılarını daha da arttırmıştır. Faşist cunta şimdi, tutuklu PKK kadro ve taraftarları için daha da karanlık emeller peşinde koşmaktadır. Başta önder kadroları olmak üzere tutuklu bulunan PKK kadro ve taraftarlarını dahadeğişik bir tarzda ve siyasi sonuçlarına daha çok katlanabilir bir biçimde imha etmek istemektedir. Bunun yolu ise savaş esirlerini işkencehanelerde ölüme mahkûm etmek, tecrit hücrelerine doldurup işkence ya-

parak, aç ve susuz bırakarak imha etmektir. Faşist cuntanın gündemindeki uygulama budur. Kaldı ki bu, savaş esirlerinin hiç tanık olmadıkları uygulama biçimi de değildir. Faşist cunta öncesinde de bu tür uygulamalar görüldü. Elazığ cezaevinde devrimci tutuklulara yönelik bir katliam girişimi sırasında onlarca devrimci savaşçı yaralandı. Aytekin Tuğluk adındaki PKK Partizanı ise katledildi. Yine sömürgeci-faşist cuntanın yeni politikasının ilk uygulamaları Diyarbakır Askeri Cezaevinde ortaya kondu. Kurban bayramına rastlayan günlerde, ya-

lerinin yaşatılmasının en büyük teminatıdır. Hiç bir hukuk kuralına bağlı kalma gereğini hissetmeyen ve gözü dönmüş ve yozlaşmış bir siyasal gangasterlik rejimi kuran sömürgeci-faşist cunta, yargılamalar konusunda tamamen siyasal amaçlarla yola çıkmasına rağmen, bugün devrimci tutukluları toptan imha etme cesaretini kendisinde bulamıyorsa, bu Direniş Hareketi varlığını ve gelişmesini sürdürdüğü, Kürdistan Devriminin öncü müfrezesi olan PKK dimdik ayakta durduğu içindir. Bu nedenle faşist Türk sömürgeciliğine karşı olan bütün Kürdistanlı devrimciler ve yurtseverler PKK Hareketinin saflarında yerlerini almalıdırlar. Doğru devrimci programı, stratejisi, geçmiş mücadele pratiği, yeni dönemin koşullarına uygun olarak oluşturduğu (veya oluşturmaya çalıştığı) örgüt ve mücadele biçimleri, ve geliştirdiği iç ve dış ilişkileri ile, PKK, Kürdistan'daki Ulusal Kurtuluş Direniş savaşını başarıyla sürdürecektir ve kesin zaferle ulaştırarak tek devrimci önderlik olduğunu kanıtlamıştır.

Devrimci tutukluların yaşatılması uğrunda yürütülen mücadelede tutukluların yakınlarına da ciddi görevler düşmektedir. Tutuklu yakınları zindanlardaki savaş esirleriyle en sıkı ilişkiler içinde olmalı, bu ilişkilerini daha da geliştirmeli, devrimci tutuklulara her türlü maddi ve manevi desteklerini arttırmalıdırlar. Savaş esirleriyle devrimci dayanışmayı her zaman sıcak tutmalı, onların seslerini dünya kamuoyuna ve bütün ilerici insanlığa duyurmalarında kendilerine yardımcı olmalı, faşist cuntanın canice ve alçakça uygulamalarını teşhir etmek için yoğun bir kampanya geliştirmelidirler. Bu görevlerinin üstesinden gelebilmek amacıyla, devrimci tutukluların yakınlarının öncelikle kendi aralarındaki birliği sağlamlaştırmaları ve örgütlenmeleri gerekmektedir. Onların kendi aralarında yaratacakları örgütlü birlik, sömürgeci faşist cuntanın canice uygulamalarına güçlü kamuoyu yaratmada önemli bir görev yerine getirecek ve savaş esirleriyle ilişkilerin sürdürülmesinde etkin bir rol oynayacaktır.

Öyleyse kendileri için darağaçları hazırlanan zindanlardaki yiğit savaş esirleriyle dayanışmamızı güçlendirmek ve mücadelelerini bütün insanlığa maletmek, faşist imha savaşına ve sayısız cinayetlere göğüs germek, direniş mücadelesini canlı tutmak ve daha da ileriye götürmek, faşist Türk sömürgecilerini ülkemizden kovarak Bağımsız ve Demokratik bir Kürdistan yaratmak için sömürgeci-faşist cuntaya karşı mücadelede birleşelim. Mücadeleci birlik zaferin garantisidir.

**Yaşasın Savaş Esirlerinin Şanlı Direnişi
Yaşasın Ulusal Kurtuluş Direniş SAVAŞIMIZ!**

PKK DAVASI AVUKATLARINDAN ŞERAFETTİN KAYA İLE RÖPORTAJ

SERXWEBÜN- 1980'lere geldiğimizde büyük bir kabarma gösteren Kürdistan'daki ulusal demokratik muhalefete karşı, 1978 ve 1979'larda oldukça hızlandırılmış bulunan faşist diktatörlük oluşturma çabaları, öncelikle bu muhalefetin önder güçlerine yönelik yaygın bir tutuklama kampanyası ile birlikte geliştirilmeye başlandı.

SERXWEBÜN- Cunta öncesi ve sonrası tutuklama ve mahkemeleri yakından izleyen biri olarak, darbe öncesi tutuklamalar ve varsa siyasi davalar hakkında bilgi vermişsiniz? Yani ne kadar tutuklama vardı, o dönemdeki tutuklamalar ile ilgili saptanan hedef ne idi, hukuki acıdan bu tutuklamalar ve mahkemeler nasıl bir görünümdeydi ve nasıl bir uygulama mevcuttu?

Şerafettin KAYA- Kürdistan'daki ulusal demokratik muhalefet 1970 yılı öncesi bir kaç yıl içinde legaliteye çıktı ve şekil kazanmaya başladı. 12 Mart 1971 yılından sonra gelişim gösterdi ve genişledi. Salt burjuva milliyetçilik anlayışından kaynaklanan ve küçük-burjuva nitelikli hareket giderek sınıfsal temele oturdu ve biçimlendi. T.C.Y. nin 141 ve 142.inci maddesini kaldırdı sözü ile iktidar olan sosyal demokratlar dahi bu gelişme ve biçimlenme karşısında ürkmeye başladı.

Parçalanmış ve değişik ideolojik ve stratejik görüşler çevresinde uğraşıda bulunan grupların, Kürdistan'ın ulusal demokratik devrim kavgasında görüşlerinin billurlaşması, ideolojik ve stratejik bir çok noktalarda görüş birliğinin doğması, var olan bu kuşkun ve korkunun asıl nedeniydi. Türkiye solunun ve sosyalist partilerinin Kürdistan konusundaki rijit tavırlarının yumuşaması, sosyal-şovenizmin kısmen kırılması ve ittifaklar sorununun tartışılarak bilimsel temeline oturtulması da egemen burjuvazinin ve militarist güçlerin endişesini Kürdistan sorunu açısından arttırıyordu.

1978 ve giderek 1979 yıllarında durum bu idi. Bu dönemde siyasetlerin bünyelerinde meydana gelen parçalanma ve giderek bunun yoğunluk kazanması, bir noktada kariyerizmden kaynaklanan ve kitle örgütleri, sendikalarındaki çalışmalar da kendini gösteren ve giderek boyutlanan ve siyasal çalışmaların diğer sahalarına da yayılan siyasetler arası çatışmalar, doğurduğu neticeler nedeniyle siyasallaşmayı, siyasal ideolojik birliği kavuşmayı, güçbirliklerini ve cepheleşmeyi gündeme getirmişti. Kürt solunda ve Türk solunda bu konuda siyasetler arası ilişkiler hızlandırılmıştı. Başlangıç için ölüm sayılan ve umut verici bir potansiyele ve ortalama da yaratılmıştı.

İşte bu olgunun gerçeklik kazanması ile cunta ve faşist diktatörlük gündeme geldi. Kontrgerilla, Milli istihbarat teşkilatı ve diğer güçler bu yolda çalışmalarını hızlandırdılar ve planladılar.

Alevi ve sunî çatışmasına bilerek dönüştürülen ve yukarıda belirlediğimiz güçlerin CIA ile işbirliği halinde düzenledikleri oyunla oluşturulan Maraş olayları bahane edilerek Kürdistan'ın altı ilinde sıkıyönetim ilân edildi. Bu ilerde sıkıyönetim ilan edilirken gözlenen hedef Kürdistan'daki ulusal demokratik muhalefetin belirlediğimiz aşamaya varışıydı. Bu nedenle ki, kısa bir zaman sonra sıkıyönetim bölgeleri genişletildi ve Kürdistan'ın beş ilinde daha sıkıyönetime gidildi. İlk sıra sıkıyönetim ilanı kapsamı içine alınmak istenen ve bazı politik nedenlerden ötürü dışta bırakılan DİYARBAKIR'da da 26 Nisan 1979'da sıkıyönetim yürürlüğe girdi.

Cuntanın gelişine gerekçe ve hukuki kılıf aranırken diğer taraftan halkın gelişte desteğini sağlamak hesabı da yapılyordu. Bu nedenlerdir ki, sıkıyönetim güçleri oluşturulan plan dahilinde olayların üzerine gidiyor, Kürdistan'daki gerici kesimin, işbirlikçi toprak ağalarının eylemlerine göz yumuluyor ve mümkün mertebe bu konuda politik davranıyordu. Hatta siyasetler arası çatışmaların da üzerine gitmiyor ve bu konuda aktif tavır koymuyordı. Tabi Kürdistan'ın ulusal demokratik muhalefetinde etkin olan kadronun üzerine gidiliyor ve devrimciler zindana alınıyordu. Ama, bu toplama cuntanın gelişinden sonraki durumdaki yoğunluk ve şiddette değildi.

Kasım 1979 tarihinde Diyarbakır'da tutuklu sayısı 150'ye yakındır. Bildiğim kadarıyla Adana sıkıyönetim cezaevinde bulunan tutuklu sayısı da Kürt devrimcileri olarak 50 civarındaydı. Ankara, İstanbul ve İzmir'de bu sayı toplam 60-70 dolaylarındaydı. Nisan 1980 tarihinde Elazığ ilinde tutuklu sayısı kesin olmakla birlikte davaları takip eden avukatların ifadesine göre 300'e yakındı. Diyarbakır'da tutuklu sayısı bu tarihte 300'e ulaşmıştı. Bir o kadar da gözaltında kişi vardı. 12 Eylül'de tutuklu sayısı 700'e vardı. Gözaltına alınan kişi sayısı da Adlimüşavirlikteki esasa göre 3000'in az üstündeydi.

Cuntanın gelişinden sonra şubat 1981 tarihi itibarıyla tutuklu sayısı 4000'e ulaştı. O sırada gözaltında 1000'e yakın kişi vardı. Ancak, adlimüşavirlikteki esasa göre, Diyarbakır, Mardin, Urfa, Siirt, Van ve Hakkari illerinde 40.000'e yakın kişi evinden, işyerinden alınmış ve belirli süre Tugay merkezindeki gözaltı yerlerinde, karakollarda emniyet binalarında on günden az olmamak kaydıyla tutulmuş ve kendilerine gereken işkence yapıp sorguları yapıldıktan sonra veya sorgu yapılmaksızın bırakılmışlardır. Ki bunların bir kısmı Diyarbakır'a getirilerek gözaltına alınmış ve bilahare kısmen tutuklanmışlardır.

Cuntanın gelişinden önceki dönemde yasalar kısmen işler durumdaydı. Savcılar ve yargıçlar Kürdistan ulusal muhalefeti açısından görüş olarak katı ve şartlıydılar bu görüşte olan kişileri cezalandırmada da kararlıydılar, ancak usul ve ceza yasası kurallarını uygulamada kısmen olumlu davranışları görülyordu. Bu biraz da çevrenin, ilişki içinde bulundukları demokrat hukuk adamlarının etkisinden kaynaklanıyordu. Örneğin, tutukluların kendilerine yapılan işkenceyle ilgili dilekçeleri alınıyor, söyledikleri tutanaklara geçiriliyordu. Ama, hiçbir zaman bu işkencelerin soruşturması yapılmıyor ve belirlemeler dikkate alınmıyordu. Sanık savunucularına karşı açık tavır konmuyor, fakat dolaylı yollardan, kurallar koyarak sanık savunucusunun iş takibi engelleniyordu. Özellikle sanık savunucuları acımasız ve sert tabiatlı söz anlamaz ve cahil erlerle muhattap kılınıyordu. Yargıçlar küçük bir delili suçun doğrulanmasına yeterli görüyorlardı. Ancak ceza maddesinin uygulanmasında cezanın asgari haddini uyguluyorlardı. Aslında bu davranışları olumlu saymak yanlıştır. Ne varki cuntanın gelişinden sonraki uygulamalar karşısında bu davranışları olumlu saymak durumunda kaldık.

Tutuklamalarda yasalarda getirilen ölçü takdire dayanık. Diyarbakır sıkıyönetim askeri mahkemesinde görev yapan yargıçlardan ikisi hariç diğerleri takdirlerinde katıydılar. Gözaltı süresi yasal sürenin üstünde oluyordu. Adli müşavirlik bilerek bu davranışı sürdürdü. Ancak serbest bırakılan, cezaevinden tahliyesi kararlaştırılan gününde bırakılıyordu.

SERXWEBÜN- Özellikle Diyarbakır'da merkezileşmiş bulunan Kürdistan'ın bağımsızlık hareketine yönelik bu tutuklamalar ve açılan davalar karşısında, o dönem tutuklu bulunan devrimci ve yurtseverler, işin siyasi yanını teşhir etmek, mahkemelere getirmek konusunda nasıl tavır takındılar? Yani bu tutuklamalara, uygulamalara ve politikalara karşı gereken hassasiyet doğdu mu?

Ş.KAYA- Yakalanmış kişiler evvelâ gözaltına alınmakta ve belirli bir süre işkencehanede tutularak sorgulamaları yapıldıktan sonra yargıç huzuruna çıkarılmaktadırlar. Yargıç sadece kısaca yakıştırmalara karşı söyleyeceklerini kişiden ister. Mümkün mertebe sorgulama kısa yapılır. Bilahare yargıç dosyada mevcut kanıtlara göre tutuklamaya karar verir veya kişiyi serbest bırakır. Ki burada yargıcın, yanlış olmasına rağmen ve yasalarda uygun bulmasına karşın dikkate aldığı kanıt kişinin işkencede alınan ifadeleri idi.

Bu nevi sorgulamalar nedeni ile kişinin yargıç huzuruna çıkması durumunda, siyasal savunma yapması ve işin siyasi yanını teşhir etmesi olası değildi. Çünkü hazırlanmış bir iddianame yoktur. Ve kamu davası açılarak kişi yargıçlık huzuruna çıkarılmış değildir. Siyasi teşhir ancak iddianamenin verilmesinden ve kamu davasının açılmasından sonra duruşmada yargıç huzurunda, dinleyiciler huzurunda yapılır.

Belirlediğiniz dönemde grupsal davalar açılmamıştı. Bir kısım sanıklar hakkında münferit olaylardan ötürü davalar açılmıştı. Bunlar da grupsal davalar değildi. Bu durumda sanıkların da, ilerde açılacak büyük grup davaların durumunu ters yönde etkilememek için siyasi savunma yapma ve teşhir etme durumları olmadı. Ancak grup davaları açıldıktan sonra bu değerlendirilebilirdi. Ki cuntanın gelişinden sonra grup davaları açıldı. Ancak, cuntanın gelmesinden önceki dönemde PKK'nin varolduğunu söyleyen ve kendilerini PKK'nin üyesi sayan sanıklar ilerde davalarının açılmasında siyasi savunma yapacaklarını ve siyasi teşhirde bulunacaklarını söylüyorlardı. Hemen şunu belirtiyim ki, siyasi savunma iddianameye ve kamu davasının açılmasından sonraki gelişime göre durum değerlendirilerek düşünülebilir.

SERXWEBÜN- 12 Eylül'den önce de açılmış siyasi dava var mıydı? Bu davalardaki durum ne idi?

Ş.KAYA- Yukarıda belirlediğim gibi 12 Eylül'den önce bir kısım dava açıldı. Bunlar bir kaç sanıklı ve münferit olaylara dayanık açılmış davalardı. Bunlar da yüzü aşkındı. Ama

hiçbirinde siyasal bir teşhir yoktu. Yakıştırmalara siyasal bakılarak, siyasal yanı kabul edilerek yapılmıyordu.

Örneğin Orhan AYDIN ve arkadaşları hakkında açılan dava bu durumda olduğu gibi Zeki YILMAZ hakkında açılan dava da bu durumdaydı. Dava grupsal bir dava olmadığı ve siyasal yanı ön plana çıkarılarak sürdürülen davalar olmadığı açısından bu durum değerlendirilebileceği gibi, sanıkların bu konuda yapacakları siyasal teşhirin, ilerde açılacak grup davalarını ters yönde etkileyeceği de düşünülmüş olabilir.

Zeki YILMAZ hakkında ölüm cezası verilmesi veya 24 yılı kendisinin mahkûm edilmesi, yasal olarak, hakkaniyet kuralları gereğince düşünülemezdi. Bir tek kanıt var dosyada. O da, üzerinde bulunan tabancanın çok önceleri öldürülmüş bir kişinin ölümünde kullanılmış olmasına dair balestik uzman raporu. Ki, bu kanıtı dayanılarak kişiyi ceza vermek hiç bir şekilde mümkün değildi. Böyle bir davada ve mevcut kanıtlar karşısında kişinin siyasal savunma yapması düşünülemezdi. Kişinin siyasi teşhir yapacağı bir işlemediği bir suç üstlenmesi ve 24 yıl ceza mahkûm olması mantiki olamaz. Zaten davada siyasi ilişkiler konu değildi. Orhan AYDIN ve arkadaşlarının davasında dava karara bağlandıktan sonra sanıklar sloganlar atarak siyasi teşhirde bulundular. Ki mahkemenin Orhan AYDIN'ın idamına ve diğerlerinin de 20 yılın üstünde ağır hapis cezası ile cezalandırılmalarına dair kararı okumasından sonra, sanıklar Kahrolsun Sömürgecilik. Yaşasın Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesi ve Yaşasın PKK diye slogan atmışlardır. Bu bir noktada mahkemeyi, mahkemenin haksız ve adil olmayan kararı protesto idi. Çünkü mahkeme işkencehanede işkencecilerin sanıklara yaptıkları insanlık dışı uygulamalarla imzalattıkları gerçek dışı ifadeleri dayanarak bu kararı vermişti. Ki Orhan AYDIN ve arkadaşları kendilerine işkenceyi savcının emriyle ve onun huzurunda yaptıklarını ifadede açıkça belirlemişlerdi. İşkence izlerini gösterir raporlar da dosyada mevcuttu.

Bu haksız karar karşısında protestoya ve siyasal teşhîre, sanıkların yanında, izleyici olarak duruşma salonuna gelen 11 yaşındaki bir çocuk ta katılmıştı. Abdurrahman KAYIKÇI'nın kardeşi olan bu çocuk uzun süre gözaltında tutulmuş ve kendisi ciddi biçimde hırpalanmıştı bu olaydan sonra.

SERXWEBÜN- 12 Eylül öncesinde hapis-hanelerdeki durum, yurtsever ve devrimcilerin hapis-hanedeki tutumları nasıldı?

Ş. KAYA- 12 Eylül öncesi dönemde cezaevlerindeki tutum, bugünkü gibi katı değildi. Ve bu şiddette bir uygulama yoktu. Ancak, uygulama normal cezaevlerindeki uygulamaya nazaran ızdırap vericiydi. Yönetimin öngördüğü gazete ve dergilerin dışında yayın cezaevine alınmıyordu. Kemal Atatürk ve Türk milliyetçiliği üzerine yazılan kitapların dışında kitap sokulması ve okunması da yasaktı. Sanıkların ihtiyaçlarını dışardan temin etmeleri mümkün değildi. Cezaevinde yeterli yatak yoktu. Su banyosu da yapmaları olası değildi. Bitlenme hadsafhadaydı. Kanun kitaplarının sokulması dahi yasaklanmıştı. İşkenceden getirilen sanıklar tedaviye götürülmediği gibi, hastalanan tutuklular dahi doktora çıkarılmıyor ve hastahaneye götürülüyorlardı. Bazı zorlamalar halinde pratiksen bir doktor geliyor ve o da kişinin yüzüne bakarak ve kendisini dinleyerek hastalıkla ilgisi olmayan ilaçlar veriyordu.

Hapishanede bulunan tutuklular arasındaki ilişkiler benim dışardan saptadığım duruma göre olumluydu ve dayanışma vardı. Tabi ben müvkekilim tutuklularla görüşme durumunda idim ve sadece dava ile ilgili sorunlar üzerinde tartışıyorduk.

Hemen hemen bütün siyasetlerden müvekkillerim vardı. Konuşmalardan, siyasetler arası diyalogun bulunduğu, cezaevi durumu ile ilgili olarak belirli noktalarda görüş birliği içinde olduklarını alınıyordu. Ki o sıra komünal yaşamda birlik, tek komün oluşturulması konusu, komünler arası birlik durumu tartışma konusuydu. Ancak bu tartışma 1. nolu cezaevinin boşaltılmasından bir ay önce başlamıştı, kanımca bir sonuca bağlanmadı, tartışmanın sürdüğü sıra tutuklular 2. nolu cezaevine alındılar. Ki burada koşuşlar arası ilişkilerin ortadan kalkması nedeniyle böyle bir tartışmayı sürdürme durumları olamazdı. Cezaevi içinde sürdürülen bu durumu derinlemesine bilme durumum olamazdı.

SERXWEBÜN- Bu tutuklamalar karşısında, hukuk çevrelerinin, basın ve demokratik kuruluşların takındığı tavır neydi?

Ş. KAYA- Sorulan husus 12 Eylül'den önceki durumla ilgili olsa gerek. O dönemde sivil idarenin bulunması nedeniyle bazı girişimlerde

bulunmak olası idi. Bu haksız tutuklamalar ve bilhassa savunma açısından getirilen kısıtlamalar ile gözaltı merkezlerinde ve soruşturma merkezlerinde yapılan işkencelerle ilgili girişimler oldu. Sanık vekilleri olarak bu konuda ilgili yerlere gereken başvuruda bulunduk, ancak başvurularımızın bir kısmına cevap verilmedi. Sadece Adalet Bakanlığınca ve Barolar Birliğince başvurularımıza yanıt verildi. Barolar Birliği, başvurumuzu Adalet Bakanlığına iletti ve Adalet Bakanlığının yazıya vermiş bulunduğu cevabın kopyasını bir yazıya bağlayarak bize iletti. Bakanlıkta bizim kendilerine yaptığımız başvuruyu ayrıca yanıtlamıştı yazılarıyla. Her iki yazıda da "Yapılan şikâyetler sıkıyönetim komutanlıklarını ilgilendirdiğinden" denerek hiç bir muamale yapılmayacağı bildirilmekte idi.

Türkiye'deki tüm sendikalara, tüm kitle örgütlerine, demokratik kuruluşlara o dönemde yayında bulunan tüm dergilere, tüm gazetelere ve ayrıca faaliyetlerini sürdüren tüm siyasi partilere durum tarafımızdan iletilmişti gibi, tutukluların yakınları tarafından da durum iletilmiştir. Kuruluşların bu konuda bir faaliyet gösterdiklerini, basının bu durumu ciddi biçimde değerlendirdiğini zannetmiyorum. Eğer böyle bir durum olsaydı, basında bu konuda geniş haber yayınlanır ve demokratik kuruluşlar da yaptıkları faaliyetle ilgili bilgi verirlerdi.

O dönemde, durumu parlamento üyelerine de bildirmiştik. Ki parlamenterlerin birisi somut dayanak istemişti. Babaların yazdıkları mektupları, tutukluların verdikleri dilekçeleri yeterli görmemişti. Bu parlamenter bilahare tutuklandı, tahliye oldu tekrar gözaltına alındı ve bilfiil işkence tezgahından geçti.

İstanbul barosu, devrimci kuruluşlar, sendikalar, bilhassa Çağdaş Hukukçular Birliği bu konuda hasasıyetle durmaktaydı. Basında Diyarbakır durumu hariç, diğer bölgelerde yapılan bu nevi uygulamalarla ilgili, işkencenin uygulanmasının yanlışlığı açısından vurgulamalar da bulunuyordu, ama yeterli değildi. Kanımca bu da sıkıyönetim komutanlıklarının konunun üzerinde değişik biçimde eğilmesinden ve o günkü iktidarın bu konuda katı davranışından ileri gelmekteydi.

SERXWEBÜN- 12 Eylül faşist askeri darbesiyle birlikte tutuklamalarda daha önceki dönemlere göre nasıl bir değişiklik gözlemlendi? Tutuklamalar daha çok hangi kesimleri hedef alıyordu? Tutuklamalara ilişkin daha önce saptanmış bir politika izleniyormuydu? Neydi bu politika?

Ş. KAYA- 12 Eylül'ün gelişinden sonra hemen toparlamalar başladı. Diyarbakır'da şehir içinde hemen 1971 yılında ve ondan sonraki dönemlerde ismi siyasete katılmış entelektüel kesimden kişiler, memurlar ve öğretmenler alındı. Ki bunların isimlerinin olaya karışmasından öte hiç bir siyasi yanları yoktu. Bir gözdağıydı, demokrat sayılan, aydın geçinen, birçok bürokratik görevleri olan, hukukçu, avukat gibi serbest meslek sahiplerinin ilerde yapılacak durumlar karşısında susmalarını sağlamak için bir korkutmaydı.

Tutuklamalardaki katılık 12 Eylül'ün gelişinden bir ay sonra görüldü. Mahkemelerin savcılarını tavri birden değiştirdi. Köylerden, kentlerden yüzlerce binlerce adam toplanmaya ve gözaltı merkezlerine alınmaya başlandı. Mahkemeler daha evelden yaptıkları gibi dosyaları okumadan gelenleri tutuklamaya başladılar. Hatta ifadelerini dahi almaya lüzum görmüyorlardı. Hüviyetlerini aldıktan sonra ifadeyi iki kelime ile geçitirip kişiyi tutukluyorlardı.

Tutuklamalarda silahlı eylemde bulunan kesimler hedef alınmıştı. Örneğin PKK üyesi olarak veya PKK'ye yardım ettikleri söylenenler ve bu nedenle getirilenler yahut herhangi bir şekilde ismi PKK ile ilgili olaylara karıştırılanlar tutuklamasını gerektiren nedenler olsun veya olmasın bu konu hiç araştırılmadan tutuklanıyorlardı.

Tutuklamalarda önceden hazırlanmış bir görüş olabilir. Yani bir politika olabilir. Ki kanımca, bu da Kürdistan ulusal muhalefetinde yer almış ve bu hususta silahlı harekette bulunmuş tüm militanların öncelikle yakalanması ve zindana konmasıydı. Zaten yapılan operasyonlar da gösteriyordu ki cuntanın Kürdistan'da öncelikle PKK'li militanların ve bunlara yardım edenlerin tez elden ele geçirilmesini ve ondan sonra diğer siyasetler üzerinde operasyonlara başlanılmasını planladığı anlaşılıyordu. PKK'li olanların dosyasını bile okumadan yargıcın haklarında tutuklama kararı vermesi de bunu göstermektedir. Türkiye'nin genelinde de, aynı uygulama Dev-Sol ve Dev-Yol için

yapılmıştır. Hilvan olaylarının, Fatsa olaylarının televizyonda gösterilmesi de cuntanın politikasını açıkça ortaya koyar. Ki bu televizyondaki teşhirler (Gerçekler çarpıtılarak) hakimlerin PKK'lileri düşünmeden tutuklamalarına sebep konumdur.

Bu gözüaltına alınmalarda ve tutuklanmalarda etken ikinci durum, halkın gözünü yıldırmak, devrimcilere karşı olan sempatiilerini ortadan kaldırmak ve bilakis onlara alerji beslemelerini sağlamaktır.

Bir bütün olarak tutuklanmalardan hedeflenen Kürdistan'da görülen ulusal demokratik muhalefeti yıkmak, kadroları tümüyle ele geçirerek daha etkin bir kavga verilmesini engellemek ve hatta böyle bir olguyu ortadan kaldırmaktır.

SERXWEBÜN- Tutuklulara karşı farklı tavır ve uygulamalar var mıydı? Bu fark neye göre ve niçin uygulanıyordu?

Ş. KAYA- Cezaevindeki uygulama 12 Eylül'den sonra ciddi biçimde değişti. Artık orası bir cezaevi değil, tüm sanıkların imhasına yönelik imhasını amaçlayan bir işkencehane haline gelmişti. Tabi bu uygulama MHP'li, MSP'li ve tırşıkçı sanıklarına aynı biçimde uygulanıyordu. Şeriatçılara, Siverek'li işbirlikçi ağa Mehmet Bucak'ın kendisine ve adamlarına, Mehmet İzol ve adamlarına, Hilvan'dan Süleyman aşiretinden olan kişilere ve cezaevinde yönetime ajanlık yapanlara zaman zaman gözdağı vermeden öte baskı yapılmıyordu. En ağır baskı devrimcilere ve özellikle PKK'lilere yapılmıyordu. Hem bu siyaset hakkındaki genel politika, televizyonda yapılan sergilemeler ve hem de siyasetin belirli bir kesiminin cezaevi yönetimine getirilen şovenist uygulamaları karşı direnmeleri kendilerine bu derece ağır baskı yapılmasının nedenleriydi. Tabi bu hususta direnişe geçenlere yapılan uygulama ile direnmeyen PKK kesimine yapılan uygulama, baskı, işkence tarihte eşine rastlanmamış ve düşünülemeyecek derecede ağırdı. Bunların kesinlikle imhası planlanmıştır. Cezaevinde bulunan yani diğer siyasetlerden yargılanan devrimciler hakkında da aynı amaç geçerliyd. Onların da imhası hedeflenmişti. Fakat öncelikle direnen PKK'liler plandaydı.

SERXWEBÜN- Sizin avukatlar olarak bu tutuklamalar ve uygulamalar karşısında tavırınız ne oldu?

Ş. KAYA- 12 Eylül öncesi yapılan uygulamalarla ilgili olarak Diyarbakır'daki bulunan avukatlardan Diyarbakır barosunun tutumu nedeniyle ses çıkıyordu. Diyarbakır barosu bu konuda bazı davranışlarda bulunmuştur. Ancak 12 Eylül'den sonra getirilen baskı, yukarıda belirlediğim gibi, 12 Eylül sabahından itibaren bazı entelektüel kişilerin tutuklanmasının yarattığı korku neticesiyle hem baro ve hem de avukatlar geri adım attılar. Artık bu konuda avukatlarla birlikte edileviçi biçimde tavır koymanın olanağı kalmamıştı. Bu nedenle büro olarak meselenin üzerine eğilmek zorunda kaldık. Tutuklamalardaki usulsuzlukları, tutuklunun hakkında mahkemeye tahliye kararı verildikten en tez 15 gün sonra salıverilmesi, işkencehanelerde yapılan işkenceler, cezaevindeki insanlık dışı, Nazi kamplarında görülmemiş biçimdeki baskı ve işkenceler, savunmanın kısıtlanması, aile ve avukat görüşmelerinin kısıtlanması ziyaretçilerin (Türkçe bilmeyen) çocuklarıyla Kürtçe konuşmalarının engellenmesi, sanıklarının kendilerini savunma olanaklarının ellerinden alınması, mahkemelerin sanık vekillerine ve sanıklara karşı olan tavırları ile ilgili olarak değişik zamanlarda ve değişik belirlenmelerle GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA-BAŞBAKANLIĞA-ADALET BAKANLIĞINA-GENEL KURMAY BAŞKANLIĞINA-BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA-TÜRK HUKUK KURUMU BAŞKANLIĞINA-DİYARBAKIR BAROSU BAŞKANLIĞINA-SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞINA-MAHKEME KIDEMLİ HAKİMLİĞİNE başvuru bulunduk ve yapılan uygulamaların durdurulmasını ve gerekli incelemelerin yapılarak soruşturmanın yapılmasını istedim. Bunun yanında hazırladığım bu metinleri faaliyetinden men edilmiş bulunmasına rağmen bilgi için elde CHP yetkililerine-Cumhuriyet gazetesine de gönderdim. Ayrıca demokrat ve yurtsever ve devrimci kesimde bu hususta bilgilendirdik.

Bu başvurularımıza karşı hiçbir değişiklik olmadı bilakis üzerimizdeki baskı büyük bir ölçüde arttı. İzlenmeye başlandık. Mahkemelerde duruşmalarda bu konularda tavır koymam, sanıkların belirlenmelerini tutanaklara geçirmem olumlu olmasa dahi karar aldırma zorlamam, savunmalarında "işkenceler yönetimin, yargıçların, savcılarının emri ile yapılmaktadır, işkence ifadelerinin karara dayanak yapılmasının, cezaevindeki uygulamalara karşı mahkemelerin tedbir alması yasal olarak zorunlu bulunmasına rağmen bu hususta tedbir almaya yanaşmaması, avukatların bu konuda gerekli gayretleri göstermemesi, yargıçların, savcılarının ve hatta avukatlarının işkence ve o-

nay verdikleri manasında olduğu, yapılan başvurularımız karşısında yetkililerin araştırma ve hiç olmazsa ilgiliden durumu sorma biçiminde bir girişimleri olmadığına göre, tüm yöneticilerin ve cuntanın işkenceyi benimsediklerini ve işkencelerin onların emri ile yapıldığını gösterdiği" yolundaki vurgulamalarımız ilgililerin, mahkemelerin ve savcılarının hoşuna gitmediği için bize karşı davranışlarında da bir değişme oldu.

Bu hususta babalar kanalıyla da gerekli başvuruyu yaptık. Ancak bu da bir sonuç vermedi.

Benim tutuklanmamdan sonra, artık meselenin üzerine gidilmesi olanağı avukatlar açısından hiç kalmadı. Artık mahkemelerde bu konulara değinmekte ve bu konuda bir belirlemeye rastlamadım ancak avukat Hüseyin YILDIRIM belirli zamanlarda bu konuda gereken biçimde belirlenmelerde bulunmuş ve hatta yasal olarak meseleyi tahlil ederek yapılan uygulamaların durdurulmaması halinde mahkemeye güven duyulmayacağını da vurgulamıştır. Ki avukat Hüseyin YILDIRIM'da bu davranışından ötürü gözüaltına alınmış savcılar ve hakimlerin de katıldığı bir oyun tezgahlanarak kendisi tutuklanmıştır.

SERXWEBÜN- Hangi davaların avukatlığını yaptınız, bunlar şahsi davalarmıydı, grup davalarmıydı? Niteliği neydi?

Ş.KAYA- Girdiğim davalar tümüyle siyasi davalardı. Münferit açılmış davalar olduğu gibi grup davalarında yargılanan sanıkların da vekiliydim. PKK, Özgürlük Yolu- Rızgari- KUK-Dev-Yol -Kurtuluş -Kawa -TİKKO -grup davası sanıklarının da vekili idim. Tabi bu grupların tüm sanıkların vekâleti bende değildi. Bir çok sanığın ayrıca vekilleri vardı. Ancak grubun çoğunluğunun davasını oluşturduğum ortak büro yüklenmişti. Ki bu çoğunluk 3/4 oranındaydı. Ancak ben siyasetler açısından grup davalara açılmadan açılan münferit davalara katıldım. Örneğin Orhan AYDIN ve Zeki YILMAZ'ın davaları gibi, bunların adeti yüzü geçer. Ancak yukarıda belirttiğimiz davalara bakış açımız, mahkemede ki tavırımız, meselenin üzerine ciddi biçimde eğilmemiz nedeniyle, grup davalarını rahat sürdürebilmek ve sanıkların direnişlerini kırmak, siyasi savunma yapmalarına meydan vermemek ve kendilerine yapılan baskıyı tutanaklara aktarılmasını önlemek ve kamuoyuna yansımaları ve ileride tarihsel araştırmada görülecek hatalarını gizlemek için düzenlenen küçük bir oyunla tutuklandım. Ki ben tutuklandığım daha doğrusu gözüaltına alındığım sıra PKK merkez grup davası iddianamesi verilmiş ve duruşma günü saptanmıştı. İddianameyi dizgeleştirip savunma sistematüğini hazırlamama bile olanak verilmeden gözüaltına alındım. Benim gözüaltına alınmamı gerektiren durum da hemen iddianamenin tebliği edildiğinin gecesi işkencehanede tezgahlanmıştı.

SERXWEBÜN- Bu davalarda PKK davası karşısında mahkemelerin tutumu ve hedefi neydi? Uygulamaları ne oldu, bunun hukuki değerlendirmesi yaparmısınız?

Ş. KAYA-Mahkeme PKK davasında peşin hükümlü idi. Özel eylemlerin dışında, tüm PKK'li sanıklara T.C.Y.nın 168/1 maddesi uyarınca 15 yıl ceza verecekleri davranışlarından kesinlikle anlaşılmaktaydı. Ve bu hususta uygulamada da oldu ve yargıtay da bu konunun üzerinde durmadan verilen kararı onayladı. Bundan anlaşılyordu ki, yargıtay da bu konuda şartlı ve peşin hükümlü. Mahkeme kendi dışında düzenlenen senaryo uyarınca bu dava da hareket durumunda. Hareketin bir çete hareketi olduğu ve çıkarlarından kaynaklanan aşiretsel bir kavga olduğu savcılıkça vurgulandığı gibi, mahkeme meseleyi bu açıdan almakta yukarıda belirlediğim gibi senaryo uyarınca bunu sergilemeyi amaçlamaktadır. Siyasi savunma yapan tutukluların bu konuda getirdikleri açıklamaları bir yerde keserek olaylara dönük konularda cevap vermeye kendilerini zorlaması da bunu göstermektedir.

Sıkıyönetim mahkemeleri kesinlikle bağımsız mahkemelerdir. Hele PKK davasının sürdürülmesinde bağımsızlıkları açık ve kesindir. Ve bu mahkemenin yapılan siyasi savunmalar karşısında bağımsızlığı hiç söz konusu olamaz. Çünkü sanıklar savunmalarında devlete karşı olduklarını, Türkiye sömürgeci devletiyle kavga verdiklerini açıkça söylemektedirler. Mahkemede, kendisine karşı kavga verdiği devletin mahkemesidir. Ve o devlete bağımlıdır. Bu halde bu mahkemenin bağımsız davranması söz konusu olur mu?

Böyle bir mahkemenin hukuki durumunun varlığı söz konusu olamaz. Duruşma yöntemlerinin ve verdikleri kararlarında hukuk açısından değerlendirilmesi yapılmayacağı gibi hukuka uygunluğu da düşünülemez. Bu kendisine silah sıkın kişinin, kendisine silah sıkını yargılaması manasındadır. Bu durumda o kişinin adalet kurallarına uygun ve tarafsız davranacağı nasıl düşünülür. Buradaki hukuk dışı davranış bu kişilerin kavga verdikleri devletin mahkemesi tarafından yargılanmasıdır.

Zaten Kürdistan'ta terbiye, Kürdistan'ın u-

lusal muhalefeti ile ilgili davalarda T.C mahkemelerinin aldığı tavır bilinmektedir. Uygulamalar ortadadır. Bu mahkemenin başka bir davranışta bulunması düşünülemez.

SERXWEBÜN- Bu davalar ve cezaevlerindeki durumlar karşısında hukuk kuruluşları, demokratik çevreler, basın ve uluslararası kuruluşların takındıkları tavırları nasıl değerlendirdiğiniz? Size göre bu kuruluşların etkin tavır koyabilme imkânları yok mu?

Ş. KAYA- Türkiye'de basın, 52 sayılı ve 65 sayılı kararnamelerde getirilen hükümler karşısında bu konulara eğilme durumunda değildir. Bilhassa Diyarbakır cezaevlerindeki durumları, Diyarbakır mahkemelerinin davranışlarını ve bilhassa mahkemelerde sanıklara yapılan baskıları bilmelerine ve duruşma sırasında görmelerine rağmen cuntanın üzerinde titizlikle durması karşısında gelecek baskıları hesaba kattıklarından asla yansıtılmamaktadırlar. Bu nedenle Türkiye'deki basının bu konuda hiçbir eğilimi olmamıştır, bu durumda da baskı unsuru olması mümkün değildir.

Türkiye'deki hukuk kuruluşları cezaevindeki uygulamalardan ve mahkemelerin yasa dışı taraflı davranışlarından haberdar olmasına rağmen hiçbir tavır koymamaktadır. Bu cuntanın baskısından korktuklarından mı yoksa Kürt sorununa duydukları alerjiden mi kaynaklanıyor? Bu hususta açık birşey söylemek mümkün değildir. Ancak barolar birliğinin, Türk hukuk kurumunun ve milletlerarası af komisyonu temsilcisinin Orhan APAYDIN ve arkadaşlarının tutuklanmalarında, DİSK davasında ve İzmir, İstanbul ve Ankara'daki cezaevindeki uygulamanın yüzde biri derecesindeki uygulamalar üzerinde bir nezbe olsa dahi gösterdikleri hassasiyeti Diyarbakır sıkıyönetim komutanlığınca gözüaltına alınan avukatlar açısından göstermediği gibi, Diyarbakır'daki sanıklar açısından da göstermemişlerdir. Bilhassa PKK davası sanıkları ile ilgili uygulamada onlar da televizyondaki sergilemelerin tesiri altında kalmış olacaktı ki, tamamen alakasızdır.

Milletlerarası kuruluşların, bilhassa Avrupa Asamblesinin ve milletlerarası af komisyonunun ve hukuk komisyonunun çalışmaları olmuştur. Kanımca komisyonu oluşturan bir kısım temsilcilerin baskıları bu çalışmayı hızlandırmıştır. Ama, bu çalışmalara da Diyarbakır cezaevlerindeki uygulamalar ve Kürt halkı üzerindeki baskılar öne çıkarılarak konunun üzerine eğilmiş değiller. Diyarbakır cezaevindeki uygulamalar tutukluların imhasına yöneliktir. Kürdistan'daki uygulamalar bir ulusun muhalefeti ni ortadan kaldırmının yanında onun neslinin tüketilmesi ve özü nün eritilmesi de amaçlanmaktadır. Ezilen halkların yanında yer almak ve onların haklarını savunmak, Birleşmiş Milletler anayasasına göre bu kuruluşların görevidir. Milletlerarası kuruluşların uygulamaları bu noktadan değerlendirerek Türkiye'nin insan haklarına saygınlığı açısından yerini saptaması ve ona göre tedbir alması gerekir. Bu açıdan meseleye bakması halinde getireceği tedbirlerin daha etkin olacağını zanederim. Uluslararası kuruluşların tutumları Türkiye'de dikkatle izlenmekte. Ancak bu yapılanlar karşısında Diyarbakır'daki uygulamalar ve Kürt halkı üzerindeki baskılar açısından hiçbir etkisi yok. Bilakis baskılar arttırılmakta. Cunta uluslararası kurullarda Türkiye'nin insan haklarını ihlal ettiği hususunu tartışmasından tedirgin, ancak bu davranışların bundan daha ileri gitmeyeceği görüşü de kendisinde egemen.

Daha ciddi siyasal ve ekonomik tedbirlerin alınması ve bu yönde baskıların yoğunlaştırılması halinde olumlu bir sonuca varılabilir. Uluslararası kuruluşların bu konumda imkânlarının olduğu kanısındayım.

Ancak bir noktaya daha temas edeceğim. Uluslararası kuruluşlar Türkiye'deki durumun vahametini bilmemektedirler. Kendilerine ne Türk basını, ne Türkiye'deki temsilcileri gerçekleri iletmediği gibi, Türkiye'de yaptıkları incelemede de görüştükleri kişiler ve kuruluşlar olayları açıklığıyla sunmamaktadırlar (ki görüştükleri kişi ve kuruluşlar belli). Meseleyi tüm açıklığı ile bilenler de teminatları olmadığından, başına geleceklerinden korktuklarından isim açarak meseleyi sunmamaktadırlar. Örneğin Fransa'dan gelen ve durumu araştıran avukatlarla Diyarbakır'daki avukatların hiçbirisinin konuşmaması ve kendilerine duruma anlatmamaları gibi.

Cezaevinde işkence altında bulunan sanıklar dahi güvencenin bulunmayışından ötürü, mahkemelerde cezaevindeki uygulamaları dile getiremedikleri gibi, ziyarete gelen avukatlarına, ailelerine de söylememektedirler. Böyle bir belirlemede bulunan sanığın hücreye atılmaktan ve günlerce işkence altında tutulmaktan kimse kurtaramaz Diyarbakır cezaevinde.

Şu konuyu da kavramak gerek. Türkiye'de bundan böyle gelecek bir demokrasi söz konusu değildir. Anayasanın, tüm kuruluşlarla ilgili, hatta siyasi partilerle ilgili hangi hükümleri kapsayacağı açıktır. Çıkarılan yasa-

larla bu belirlidir. Hakimler yasa, Anayasanın yetkileri ve kuruluşu, Danıştay yasa, dernekler yasa ve polis selahiyetleri yasa, T.C yasa-sının bazı maddelerindeki cezaların arttırılması ile ilgili yasa ortadayken, insan hak ve özgürlüklerin Türkiye'de varlığı söz konusu olabilir mi? Basın yasa gündemde, sendika yasa-sı gündemde, hazır bekliyor. Yakında çıkar. Ne grev ve ne de sendika kurmada ve sendikaya üye olmada özgürlük. Ne de sansürlü basın. Önemli olan anayasanın hazırlanması, partilerin kurulması, seçimlerin yapılması, demokrasi denen bu işe, doğrudur. Türkiye'de sivil idare gelecek, partiler de olacak. Ama nasıl bir sivil idare ve nasıl parti ve anayasada insan hak ve özgürlüklerine getirilecek kısıntılar ne olacak ve temel ve demokratik kurumların dizgelenmesi ne şekilde gelecek bunu gözlemek gerekir. Ki bu konuda biçimlenme ve kapsam ortada ve bilinmekte.

Diyarbakır cezaevinde bulunan tutukluların kesinlikle sağ çıkmayacakları ve çıkarılmanın da ya kısa bir zamanda yaşamlarını yitirecek biçimde hastalıklı çıkacaklarının bilinmesi yanında, Türkiye'de basın ve televizyondan da yararlanılarak gerçeklerin gizlendiğinin demokrasi yolundaki adımların sahte ve tüm oluşumların (örneğin danışma meclisinin) göstermelik olduğunun kavranması ve bunun kavratılması gerek. Bu halde uluslararası kurulların konuya değişik bir biçimde bakacağı görüşündeyim. Bu hususta devrimci demokrat kişilere ve kuruluşlara büyük görev düşmektedir. Kürt halkına yapılan baskıları ön plana çıkararak dünya kamusunu oluşturmak ve uluslararası kuruluşların bu biçimle soruna eğilmesini sağlamak için ciddi çalışmalar sürdürmelidirler.

SERXWEBÜN- Burjuva hukuk kuralları, insan hak ve özgürlükleri açısından Diyarbakır mahkemesinde görülen davaların durumunu değerlendirmisiniz?

Ş. KAYA- Diyarbakır'da Şubat/1982 tarihi itibarıyla, adlimüşavirlik esas sayısına göre toplam 116 bin kişi hakkında gözüaltı işlemi yapılmış ve bunlar hakkında muamele sürdürülmüştür. Hakkında kamu davası açılan sanık adeti (tutuklu ve tutuksuz) 5.000'e yakındır. Halen 2.000'i aşkın veya o seviyede kişi hakkında da soruşturma sürdürülmektedir. İddianameler kısmen verilmiş ve kısmen hazırlanmaktadır.

Bu belirlediğim rakamlar beş aşağı beş yukarı doğrudur. Elimde iddianameler, kararlar var. Tetkikinde bu rakamların gerçeği yansıttığı görüldü.

Kamu davası açılmış ve açılacak kişiler hakkındaki yakıştırmalar; radyolarda, televizyonlarda ve resmi ağızlar tarafından abartılarak sergilenmiştir.

Adam öldürme, soygun, biçimindeki eylemlerden ötürü yargılanan kişi adeti 200'ü geçmez. Ki bu da soruşturmada işkenceyle tutuklulara zorla kabul ettirilen duruma göre değerlendirilmiştir. Mahkeme, tutuklular, yani adam öldürmeden, soygundan yargılananlar olaylarla ilgilisinin bulunmadığını ve yapılan işkence karşısında dayanamayarak işlemedikleri bu suçları yüklenmek zorunda kaldıklarını gözleri bağlı olarak düzenlenen tutanaklarını imzadıklarını, ifade tutanaklarına söylemedikleri hususların da aktarıldığını söylemişlerdir. Birçok olaylarla ilgili dinlenen tanıklar da suçlu kabul eden bu tutukluların olayda olmadığını kesin belirlemişlerdir. Bir kısım olay tanıkları da olayı anlatmış ancak o olaylar nedeniyle yargılanan tutuklulardan bir kısmını olayda gördüğünü ve diğerlerini tanımadıklarını ifade etmişlerdir.

İki yüz kişinin dışında kalan tutuklular hakkında açılan kamu davası. T.C.Y nin 168, 171, 141/1-5 ve 142/3 maddelerinin uygulanması ile ilgili davalardır. Yani dernek kurma, bildiri dağıtma, yayın yapma, geceler düzenleyerek Kürt folklorunu sergileme, sendikal çalışmalar ve kitle örgütleri bünyesinde yapılan faaliyetlerle ilgilidir.

Ben Kürdüm diyen, Kürtçe türkü söyleyen, evinde Kürtçe bant bulunan, yahut Kürtçe yazılmış şiir kitabı görülen, Kürt tarihi, folkloru veya Kürt sorunu ile ilgili açıklamalar getiren yayınlar elde edilen yasal olarak kurulmuş Kürt halkı üzerindeki uygulanan baskılara karşı tepki gösteren derneklere üye olan, devrimcileri evinde misafir eden, yayın oluşturan, gazete ve dergilerde bu konularda yazı yazan, duvarlara sömürgeciyi kinayan ve buna benzer konularda içeriği bulunan afişleri asan ve bildiri dağıtan herkes hakkında soruşturma açılmış tutuklanmışlardır. Ve bu olaylardan ötürü haklarında kamu davası açılmıştır. 200 kişinin dışında kalan ve yargılanan diğer 7.000'i aşkın kişinin durumu budur.

Başarılı S. 7' de

PKK Davası Avukatlarından Şerafettin Kaya ...

Bu davranışların yasal olarak suç sayılması mümkün değildir. İnsan hak ve özgürlükleri açısından, insan hakları evrensel bildirgesine ve anayasadaki hükümlere göre bu davranışlardan ötürü kişinin cezalandırılması, tutuklanması hiç söz konusu olamaz. Üstelik bu davranışların T.C.Y'in 168, 171. maddesi içinde değerlendirilmesi yasal durum itibarıyla mümkün değildir.

Ancak daha evvelce belirlediğim gibi hedeflenen, Kürdistan'ın ulusal muhalefetine karşı amaçlanan durum karşısında bu sanıkların daha fazla cezaya çarptırılması için TCY'in bu maddeleri gündeme getirilmiştir.

SERXWEBÜN- Yedibuçuk aylık acılarla dolu bir tutukluluk dönemi yaşadınız, tutuklanmanızı PKK davasının açılmasının iddianamesinin verildiği ve duruşma gününün saptandığı sıra olduğu dikkate alınırsa, bu olayla davalar arasında bir ilişki olduğu, davalar ve sizin üzerinizde bir baskı ve yıldırma amaçladığını düşünüyormusunuz? Tutuklanmanızdaki amaç neydi?

S. KAYA- Grup davalar açılmadan önce, siyasi niteliği olan ve Kürdistan'da var olan ulusal demokrat muhalefet içinde yer alan siyasetlerle ilgili açılan münferit davalarda yasa dışı uygulamalar karşısında koyduğumuz tavır bilinmekte idi. Sıkıyönetim komutanlıkları, askeri mahkemeler, yapılan bu insan haklarına ters, yasa dışı uygulamaların dışarıya yansımalarına karşı oldukları gibi, bu konuların mahkemelerde tartışılmasına ve tutanaklarda bu tartışmaların görülmesine de asla taraftar değillerdi. Sanıkların işkence ve baskılar üzerinde durmaları, mahkemeye karşı direnmeleri ve siyasal savunma yapacakları ve siyasal teşhirde bulunacakları gündemde idi. Sanıkların bu davranışları karşısında mahkemenin yasa dışı tedbirlere baş vuracağı ve cezaevlerinde ve diğer kesimlerde yaptırılacak baskılarla bu durumu çözüme bağlayacakları da açıkça görülmüyordu. Bu konumda başarıları, sanıkların desteksiz bırakılmasına bağlıydı. Bu destek, Avukatların ve siyasetlerin yaratacakları kamuoyu ile geliştirecekleri halkın desteği olabilirdi. Ki, bu halde yapılacak şey, avukatların susturulması ve kamudan meselelerin gizlenmesi, demokratik ve aydın çevreler ve köylüler üzerinde uygulanacak baskı ile bunların tavır koyamamalarını sağlamaktır. Basın üzerinde korku yaratılmıştı. 52 Sayılı kararname ve her gün komutanların yazılan yazılardan dolayı sorumlu müdürleri ve yazıları yazanları soruşturma merkezlerine çekerek ifadelerini almaları, burada verilen gözdağı bunu sağlamıştı ve basın komutanlığın müsadesi olmadıkça hiç bir şey yayınlamamaktaydı.

Köylü, esnaf, işçi üzerindeki baskı da yoğunlaştırılmıştı. Hukuk Kurumlarının üzerindeki baskılar, kurumlardaki kadro açısından değerlendirildiği gibi diğer biçimde de sağlanmıştı.

Avukatların susturulması lazımdı. Daha önce birçok Avukat alınmıştı. Ancak istenilen sonuç elde edilememişti. Bizi susturamamışlardı. Büroyu susturamamışlardı. Ki, bizlerin mahkemedeki tavrı, müvekil-vekil ilişkisi açısından diğer avukatları da ilgilendirmekteydi, bu nedenle istemeye istemeye bizim koyduğumuz bu tavrılara avukatlar da katılma durumunda kalyordu zaman zaman.

PKK merkez grup davası iddianamesi hazırlandı. Duruşma hazırlıkları, salon hazırlıkları yapılırken cezaevindeki uygulamaları, tutukluların imhasına yönelik baskı ve işkenceleri bilen mahkeme ve komutanlık, sanıkların bu konuda duruşmada gereken tavrı koyacaklarını da bildiklerinden bu hususta da tedbir alma durumundaydılar. Ki bu tedbirler sanıkların işkence ve baskı altında mahkemeye getirmeleri, zincirlerle bağlanmaları, aç susuz bırakılmaları, halsiz bırakılmaları, duruşmada her kişinin başına bir asker tutarak baskı altında tutulmalarını içermekteydi, ancak en büyük tedbir bu sanıkların desteksiz bırakılması durumuydu.

Açılan 568 sanıklı davada 420 sanık tutukluydu. Bu sanıkların 400'ünün avukatı bendim ve benim büromda çalışan avukatlardı. Ayrıca serbest sanıkların da ez azından 100'ünün vekaletnamesi bizdeydi. Görülen durumumuz itibarıyla sanıkların yanında yer alacak ve onlara bu konuda destek olacak da bizdik. Tâ 1971'lerden niteliğimiz bilindiği için beni ve büromdaki avukatların öncelikle susturulması icabıydı. Çok iyi bilinmekteydi ki, benim içeri alınışımla diğer avukatlar da paniğe kapılacak, zaten bu konuda ta başından itibaren etliye sütlüye karışmadan davaları sürdürme yolunu tercih eden, ancak bazı zorlanmalar ile zorunlu olarak tavrı koyma durumunda bulunan avukatlar geri çekilecek ve mahkemenin güdümüne gireceklerdi. Ayrıca benim gözaltına alınmam ve tutuklanmam durumunda kurduğum büronun dağılacağı ve ortak çalışan avukatların da bırakıp gidecekleri de hesaplanmıştı.

Belirlediğim bu gerekçelerle, yukarıda sergilediğim tedbirler bütünlüğü içinde, iddianamenin sanıklara ve vekillerine tebliğinin yapıldığı günün akşamı, işkencehanede 15 yaşındaki bir çocuğun ifadesine ekledikleri manasız, soyut bir kaç kelime bahane edilecek gözaltına alındım. Bilahare 1971 yılındaki davaları takibim, ortaklık ve hemşerilik ilişkilerim, 1977 seçimlerinde yayınlanan bildiriler kaynak yapılarak tutuklandım. Bu tutuklama sebebinin gizlenmesi için uydurulmuş hukuki kılıftı.

Benim tutuklanmam sonucu istenilen sonuca da varıldı. Günlerdir aç ve susuz bırakılarak, dövülerek, askıya alınarak, sağlıkları bozulmuş 02.00'den 09.00'kadar ayakta tutulan sanıklar, zincirlerle bağlanmış ve elleri arkadan kelepçelenmiş olarak duruşmaya götürüldü. 83 kişi, bu kadar baskılara rağmen, duruşma salonunda yapılan baskıya nazaran mahkemede, cezaevindeki baskıları, duruşma hakiminin en ağır biçimde şiddet göstermesini de hiçe sayarak dile getirmiş ve bu konuda tedbir alınmadan can güvenlikleri sağlanmadan hüviyet tespitine katılmayacaklarını belirlemişlerdi ve direnmişlerdi. Diğer sanıkların hüviyetlerini tesbit ettirmelerine rağmen bunlar bu konuda ısrar etmişlerdi. Bu direnişlerini duruşmadan döndükten sonra cezaevinde sabaha kadar hatta duruşma saatine kadar yedikleri dayığa aç susuz kalmaya rağmen ikinci gün de sürdürmüşlerdi. Mahkeme bunu bekliyordu. Tedbiri de bunun için almıştı. Her sanığın başında bir asker vardı ve ziyaretçi olarak kimse alınmamıştı ve mahkeme basının meselelerine üzerine gitmemesi için tedbir de oluşturulmuştu.

Sanıkların bu direnmelerine ve mesele üzerine bu derece ciddi eğilmelerine rağmen, mahkemede bulunan 10'u aşkın avukatların hiçbirisinden ses çıkmamış ve bir tanesi kalkarak bu yapıyı uygulamaları kınamamış ve talep getirmemiştir.

Mahkeme bu hususta da tedbir almıştı. Bizim tutuklanmamızla sanıkların savunucular (avukatlar) tarafından desteklenmesini ve konunun hukuksal tartışmaya sokularak usulsüzlüklerin sergilenmesini de böylece engellemişlerdi.

Sanık savunucularından, büromuz ortak avukatlarından Hüseyin YILDIRIM bu konuda sonraki celselerde tavrı koymuştu. Bu avukat arkadaşın böyle bir tavır içine girmesi, bu usulsüzlüklerin sergilenmesi için diğer avukatları ve demokrat kesimi zorlaması mahkemenin hoşuna gitmediği gibi, komutanlığında dikkatini çekmişti. Her ne kadar avukatları harekete geçirememiştir (bürodaki avukatların dışında). Gereken desteği sağlamadığı için mahkemedeki davranışları belki de etkin olamamıştır. Ancak, komutanlık ve mahkeme, bu avukatın bu tavrını affedememiş ve düzenlenen bir oyunla kendisini tutuklamışlardır.

Şimdi bu arkadaş benim gördüğüm baskının, bana yapılan işkencenin aynısıyla karşıkarişiyadır.

Kanımcı bu belirlemelerimden ve belirttiğim olaylarda, mahkemenin ve komutanlığın sanıklar üzerindeki ve avukatlar olarak bizim üzerimizdeki baskısının nedenleri ve boyutları anlaşılır. Ki bu belirlemelerimiz direnen sanıkların direnişlerini bırakmalarının sebebinin de ortaya çıkarır.

SERXWEBÜN- Tutuklanmanız karşısında barolar ve demokratik kamuoyunun tepkisi ne oldu?

S. KAYA- Gözaltına alınmamın ve tutuklanmamın nedeni barolar, demokratik kamuoyu tarafından çok iyi bilinmekteydi. Bundan etkilenecekleri doğaldı. Ama tepkileri olmuş mu olmamıştı, içerde olduğum için bilemezdim. Tek hücrede tutulduğum ve dışarıyla tüm ilişkilerim kesildiği için bunu bilemem. Fakat bana uygulanan baskı, yapılan işkence; bir tepki gösterilmişse de bunun etkileyci olmadığını göstermektedir. Ancak arasıra cezaevinde beni dayaklamaya bana işkence yapmaya gelen yüzbaşı, teğmen ve çavuşlar, "ulan senin, Avrupayla da komisyonuyla da ilişkin var, sen ne büyük avukatsın" şeklinde belirlemeler yapıp hareketlerini sürdürüyorlardı. Bundan ilgili kuruluşların hakkındaki bazı girişimlerde bulunduğumu anlamıştım. Serbest bırakıldıktan sonra Almanya'dan, Fransa'dan, bazı avukatların geldiklerini ve benimle görüşmek için girişimde bulunduklarını ve komutanlıktan ve mahkemeden bilgi istediklerini söylediler. Çıkışımla içinde bulunduğum durum (sağlık açısından) iç açıcı değildi, bu nedenle tedavi olmak ve istirahat durumundaydım. Bu nedenle bu durumu araştırma imkânım olmadı.

SERXWEBÜN- Tutuklandıktan sonra, cezaevlerindeki ve sorgudaki baskı işkenceler ve yöntemleri ile ilgili izlenimleriniz ne oldu? Genelde tüm Diyarbakır cezaevindeki siyasi tutuklular, özelde de PKK'li tutuklu kadro ve

sempatizanlara yönelik baskı ve işkenceler ve tutukluların bunlara karşı takındığı tavır konusunda görüşünüz nedir?

S. KAYA- Sorgulamada yapılan işkencede amaç yakalanması ve tutuklanması amaçlanan kişilerin isimlerinin söylenmesi ve bunların suçlanmasının sağlanmasıydı. İşkenceler sonucunda hem kişi ilgisi olsun olmasın bir çok suçları yüklenmekte bu arada birçok kişinin isimlerini söylemekte ve bu isimler arasında siyasi şubenin suçlamayı amaçladığı biçimde belirtilen isimleri saymaktaydı. Aslında tutanaklar işkence sırasında düzenlenmiyor. İşkencelerle belirli hususlar bilahare istenildiği biçimde yazılarak yine işkence ile okutulmadan gözü bağlı olarak kişilere imzalatırılıyordu.

Gördüğüm şekliyle geçmiş dönemlerdeki kaba ve usulsüz işkence yerini, planlı ve sistemli bilimsel olarak şekillendirilmiş işkenceye bırakmıştı. İşkence yapanlar işkence yapmada uzmanlaşmış, psikolojik baskıyı ön plana çıkararak sonuca gitmeye çalışıyorlardı. İşkenceler açısından kişinin ölümü önemli değildi. Onların önemedikleri husus sonuca varmaktaydı. Bu nedenle kişiden istediklerini alıncaya kadar onu öldürmemeye ve takatten tam manasıyla düşürmemeye çalışıyorlardı. Yaptıkları uygulama metodluydu.

Ciddi biçimde eğitilmiş bulunan bu işkenceler kişinin zayıf yanını çok iyi saptıyorlardı. Ve saptadıkları bu zayıf noktadan hareket ediyor ve tüm baskıları bu noktada merkezleştiriyorlardı, aç bırakmak, susuz bırakmak, uykusuz bırakmak, copla vurmalar, tekmelemeler, sözle ve elle hakaret ve sarkıntılıklar, varız vermeler başlangıçta uygulanan ve kişinin zayıf yanını saptamak için yapılan elenselerdi. Kişiyi soyundurmak, gözünü devamlı bağlı tutmak, soyunmuş kişinin penisini, dudaklarını yetiştirilmiş köpeklere yalatmak, açık havaya alınarak kulağının dibinde silah patlatmalar, elleri bağlı sıcak bir odaya bırakılarak terletmek ve kıpırdamasını engellemek, terini silmesini, kaşınmasına meydan vermemek gibi uygulamalarda psikolojik baskı açısından yapılan uygulamalardı. İnce uzun bir tahtaya bir kişiyi uzun süre oturtmak ve onun burnunu, kulağını kaşınmasını engellemek, akan burnunu silmesini önlemek de psikolojik baskı açısından düşünülen bir yöntemdi.

İşkenceler bu uygulamalarla kişinin direncini kırdıktan sonra sonuç alıcı uygulamalara giriyorlardı. Bu da, ellerinden (önden ve arkadan değişik biçimde) bağlayarak askıya alınma, kum torbası ile dövme, penisinden ve kulak memesinden kutupları bağlayarak elektrik verme, ayaklardan havaya sallandırılarak aynı uygulamadan geçirme, kişiyi çınlıçplak ederek ince deri bir sırmıla, copla ve özel hazırlanmış sopalarla dövme, falakaya yatırma, ayağa çivi çakmak (Hayri DURMUŞ'a yapılan), yere döken kızdırılmış mermi çekirdekleri ve kömürler üzerinde yürümeye zorlama, saç çekme, bıyık çekme şeklinde yapılıyordu.

Cezaevindeki uygulamada tutuklu bulunan kişilerin imhası amaçlanmaktaydı. Bu uygulama planlanmış ve programlaştırılmış ve belirli ilkelere bağlı olarak tüm siyasiler için sürdürülüyordu. Ancak, karşıdevrimci olan, yönetime işbirliği içinde olan kişiler bu uygulamanın dışında.

Uykusuz, aç, susuz bırakmak, hücrelere alınıp günlerce hücrelerde tutulmak, hakaretler, küfürler bir yana cezaevindeki bulunan kişiler hemen hemen her gün dayaklanmaktadırlar ve her gün işkenceden geçirilmektedirler. Koğuştaki hücrede, eğitim alanında, aileleriyle görüşmeye götürülüp getirildiklerinde, avukat görüşmelerinde ve her fırsatta tutuklular basit bahanelerle dayaklanırlar. Bunun yanında eğitim alanına çıkarılır ve kendilerine en ağır hareketler yaptırılır. Bundan amaç kişinin kalp hastasıysa bu hastalıktan ölmesini, değilse böyle bir hastalığa tutulmasını ve diğer iç organlarında arza meydana getirmek yanında, onları psikolojikmen bunalıma sokmak ve akli dengesini yitirmesini sağlamaktır. Ayağı tutma, yanlar, ciğer, böbrek, mide, barsaklarından iyice rahatsızlaşanlar yanında akli dengesini yitiren bu hususta sarsıntı geçiren yüzlerce tutuklu mevcuttur. Şu anda cezaevinde.

Kişinin sağlığını bozmayı amaçladıkları, iki ay az ekmek, az yemek vererek büzülen midelere, büzülen barsakları bozabilmek için birden iki gün üst üste fazla yemek getirilmesi ve bunun tümünü yemesi için kişinin zorlanmasında da açıkça anlaşılır.

Bu uygulamalar karşısında, bir kısım PKK'li sanıklar direndiler. Bu direniş beşbuçuk ay sürdü. Bu direnme, ölüm orucuna yatma, getirilen dua okuma, ant içme, marş söyleme, kalkma, kurallarına uymama şeklinde sürdürülüyordu. Bunlara karşı yapılan baskı Nazi kampalarında bulunan esirlere yapılmamış baskılardı. Eşi görülmemiş bir baskı ve eşi görülmemiş baskı karşısında direniş. Ancak yukarıda belirlediğim gibi bu beşbuçuk ay sürdü. Kamuoyunun suskunluğu, dış desteğin bulunmayışı, di-

renenlerin miktarının yoğun olmayışı ve yapılan baskının ağırlığı ve koşulların giderek zorlaşması nedeniyle daha fazla sürmesi de olası değildi.

Şu anda Diyarbakır cezaevinde bulunan 2000 kişinin (cezaevinde tutuklu sayısı 2200) yaşam imkânları ortadan kalkmış gibi. Hepsi zayıflamış ve hepsinin iç organları hasta. Bir kısmı akli dengesini yitirmiş. Bir kısmının ayakları tutmaz durumda, çoğunun yüz gözü şişkin. Hepsi vücut bütünlüğünü yitirmiş durumda, ancak verdikleri kavganın büyüklüğüne, Kürdistan ulusal demokratik muhalefetine olan inançlarını sürdürmektedirler.

Tutukluların bu durum karşısında, dış destek olmadığı sürece tavır koymaları ve birlikte hareket ederek direniş göstermeleri olası değil. Ancak şartların değişmesi, dış desteğin belirli bir ölçüde doğması halinde tutukluların bu insanlık dışı tüketmeye yönelik sövence uygulamalar karşısında tavırsız kalmayacakları açıktır.

SERXWEBÜN- Davalar şu anda hangi aşamada bulunuyor ve muhtemel sonuçları ne olabilir?

S. KAYA- Hemen hemen bütün grup davaları açılmış ve duruşmalar sürdürülmektedir. Rızgari- Ala Rızgari-Özgürlük yolu-DDKD-davaları savunma safhasına gelmiş. KUK davası delillerin toplanması aşamasında. PKK merkez davası yazılı deliller okunmuş ve savunma safhasına gelmiştir. PKK diğer grup davaları delillerin toplanması safhasında (örneğin Viranşehir - Suruç - Halfeti - Merkez Urfa - Batman ek - Birecik grup davaları), Mardin ek, Diyarbakır ek ve ikinci Batman ek grup davaları da sorgulama safhasında. Kawa, Kurtuluş, Dev-Yol ve TİKKO grup davaları da delillerin toplanması aşamasında.

Davaların sonuçları belli. Mahkeme kararını çok önceden hazırlamış. Duruşma başlar-ken verilecek ceza miktarı değerlendirilerek duruşma sürdürülmüştür. Bir kısım sanıkların tahliyesi de bu ölçüde değerlendirilerek kararlaştırılmıştır. Tahliye edenler kendilerine verilecek ceza miktarınca tutuklu olan kişilerdir. Mahkeme cuntanın emri ve politikası gereğince cuntanın gelişine haklılık kazandırmak için yasalari çiğneyecek, hakkâniyet kaidelerini bir kenara bırakacak ve tüm sanıkları cezalandıracaktır ve çekinmeden de ölüm cezası da verecektir. Bunu sırf cuntanın gelişini kamu önünde haklı kılmak için dahi olsa yapma durumundadırlar. Diyarbakır'daki hakimlerin, yurıardan gelen emrin dışına çıkarak hukuki tavır koyacaklarını veya bu hususta kısmi dahi olsa bir direniş göstereceklerini düşünmüyorum. Devletin mahkemesinin, kendi devletine karşı kavgaya verdiğini ve onun Kürdistan'ı sömürüsünü ortadan kaldıracağını ve bu yolda kavganın durmayacağını söyleyen kişiye karşı vicdani davranması düşünülemez. Şovenizmin en ağır biçimde varolduğu bir ülkede ve bir girdab içinde şartlanmış kişilerin davranışlarında vicdanlık ve insanlık düşünmek mümkün değildir.

SERXWEBÜN- Bu davalar nedeniyle sizin dışınızda tutuklanan avukat oldumu? Bu bakımdan avukatlara yönelik baskılar nelerdir?

S. KAYA- Bu konuda yukarıda yönelttiğiniz soruları yanıtlarken kısmi belirlemede bulundum. Benim dışımda, benim büroda çalışan avukatların birisi hariç diğerleri üzerinde bu baskı yapılmıştır. Avukat Mahmut BİLGİLİ iki kez gözaltına alınmış ve her seferinde işkenceden geçirilmiş ve kendisi bırakılmıştır. Her işkenceye alınışında, kendisine Diyarbakır'da avukatlık yapmaması tehdidi yapılmıştır. Bilahare bu arkadaş hakkında giyabi tutuklama kararı çıkarılmıştır. Avukat Erdinc UZUN-OĞLU benim tutuklanmamdan sonra gözaltına alınmış ve benimle ilgili beyanda bulunması zorlanmış ve ona da aynı şekilde çalışmaması ve siyasi davalara girmemesi için tehdit yapılmıştır. (bilhassa PKK davalarına). Bu avukat içerde 70 günü aşkın bir süre kalmıştır. Bilahare bırakılan bu avukat davaları sürdürmüş ve şu anda PKK davalarına da katılmıştır. Ama baskı sürmekte ve giderek yoğunlaşmakta. Bunun da akıbeti belirgin gibidir. Yine büro da ortak çalışan ve tutuklanmamdan sonra PKK davasını yürütmeyi üstlenen avukat Hüseyin YILDIRIM yukarıda belirlediğim gibi tutuklanmıştır ve halen içerdedir.

Avukatlar üzerindeki baskı ile ilgili belirleme yapmışım. Ancak şunu belirtelim ki, şu anda mahkemelerde ve savcılıklarda gerekli işlemleri sürdürmek, dosya okumak, dosya sureti çıkarmak, cezaevine giderek sanıkla görüşmek ve onun görüşünü alarak işlem sürdürme olanakları tamamen ortadan kalkmıştır. Diğer yandan avukat muvekkilleri üzerindeki bu baskıları da dile getirememde durumdadır. Yaptığı tek şey duruşmalarda bulunmak ve duruşma yargıçlığına tanınacak kısa süre içinde söz alarak birkaç cümle ile savunduğu kişinin serbest bırakılmasını istemek.

YAŞASIN HALKIMIZIN DİRENME GELENEĞİ NEWROZ

Bölge halklarının başına bela kesilen köleci Asur imparatorluğunun KÜRT, Fars ve Arap Beluci halklarının ortak mücadelesi sonucu yıkılması tarihi olan 21 Mart "Newroz" bayramının aynı zamanda Güney Afrika' da ırkçı-beyaz azınlığa karşı direnmenin de yıl dönümüne rastlaması ve Birleşmiş Milletler tarafından "İrkçılığa ve Sömürgecilğe Karşı Mücadele Günü" olarak kabul edilmesi halkımızın üzerindeki ve sömürgecilğe karşı direnme ve özgürlük ateşini bütün saldırı ve yoketme politikalarına rağmen sürdürme geleneğine daha evrensel bir karakter kazandırır.

Yaklaşık 2500 yıl önce çok değişik tarihi ve siyasal koşullarda meydana gelen ve halkımızca bütün yasaklamalara rağmen efsaneleştirilerek her yıl işgal ve talana karşı bağımsızlık ve özgürlük günü olarak kutlanan Newroz, günümüzde halkımıza; emperyalizme, sömürgecilğe ve baskı gericiliğine karşı bölge halklarıyla en sıcak dayanışmalar sağlayarak mücadele etme görevini yüklemektedir.

Bugün 21 Mart Newroz bizim için daha da önem kazanmıştır. Çünkü ülkemiz bölünmüş, baskı altına alınmış, sömürgeleştirilmiş ve ulusumuz Türk, Fars ve Arap gerici ve ırkçılığı tarafından yokedilmek istenmektedir. Ama tarihin her döneminde olduğu gibi, halkımız bugün de direnmeyi elden bırakmayarak proleterya önderliğinde özgürlük ateşini daha da yükseltip, emperyalizme, sömürgecilğe ve gericiliğe karşı mücadele kızıl bayrak etrafında coşkuyla birleşmektedir.

Dünya çapında sosyalist sistemin, ulusal bağımsızlık hareketlerinin ve proleter mücadelelerin her geçen gün yeni mevziler kazandığı, çöküş giden emperyalizmin daha saldırganlaştığı ve bölgemizde sıcak savaş merkezlerinin hızla oluştuğu bu günlerde halkımız 21 Mart'a tarihin her döneminkinden daha büyük direnme ruhu ve daha çetin bir mücadele giriyor. İşte halkımızın direnme sembolü haline gelen bugünü kavrayabilmek ve binlerce yıldır gün gittikçe daha da yükseltilen Newroz ateşini anlayabilmek için biraz tarihe bakmak gerekir:

M.Ö.bin yıllarında ortadoğu'da insanlığın halklaşma aşamasına geçerek çeşitli devletler kurduğu, bilim ve teknoloji ilerlemenin olduğu, üretim ve ticaretin geliştiği bir dönemde Asurlular köleci bir devlet oluşturarak Hindistan'dan Akdenize kadar, olan bölgeyi tehdit altına aldı. Güçlü Sümer, Babil, Elam devletlerini yıkarak bu halkları toptan köleleştirdi. İran ve Kurdistan'a da defalarca saldırılar düzenleyerek halkı ya kısmen köleleştirdi ya da yağma, talan ve baskı altına aldı. Öte yandan Mısır ve Anadolu'da seferler düzenleyip buraları haraca bağladı. Önüne geçebilecek hiçbir kuvvet tanımayan Asur imparatorluğu halkların yarattığı tüm değerleri tahrip ediyor onları köleleştiriyor ve tarih sahnesinden silmek istiyordu. Köle hapishanesine dönen imparatorlukta insan kafalarından kaleler yapılıyor, halklar yurdundan kovuluyordu.

Bu dönemde aşiret örgütlenmesini aşarak çeşitli devletçikler ya da aşiret konfederasyonları içerisinde örgütlenen Kürtlerin halklaşma sürecinin ötündeki en büyük engel Asur imparatorluğu'du. Kürtlerin ötünde iki yol vardı; ya Asur'a karşı birleşip tarih sahnesine halk olarak çıkmak, ya da teslimiyeti kabul ederek köle olarak kalmaktı. Diğer halklar gibi Kürtler de direnme yolunu seçtiler. M.Ö. 900 yıllarından itibaren Asurlar Kurdistan'a karşı güçlü saldırılar başlattılar. Saldırıların esas amacı Kürtleri köleleştirmek ve verimli toprakları olan Mezopotamya'yı ele geçirmekti. Ama Kurdistan'a üçyüz yıl süren bu saldırılar her seferinde güçlü bir direnmeyle karşılaştı. Kürt prensipler ve aşiret konfederasyonları (Küti, Lolo, Kâsi, Mitâni, Hûri, Xaldi, Mûşki vb.) Asur saldırılarını karşı kendilerini koruyabilmek için birleşip düşmanla karşı mücadele ve direnmede çelikleşerek güçlü bir halk olan Med örgütlenmesini yarattılar.

Oluşan Med halkı, Asurlar tarafından köleleştirilmek istenen Pers, Babil ve Belucilerle ittifak kurarak ve daha da bir çok halktan da destek alarak M.Ö. 612'de Asur imparatorluğunun varlığına son verdiler. Asurlara karşı kazanılan özgürlük zaferini dağların doruklarında ateş yakarak birbirine müjdeleyen Kürtler bu tarihten sonra her yıl 21 Mart gününü Yeni gün anlamına gelen Newroz'u - coşkuyla günümüze kadar kutladılar. Bu olay tarihi süreç içinde değişiklikler geçirerek "halkın Demirci Kawa'nın etrafında birleşerek, her gün iki genç beyni yiyen zalim Dahak'ı öldürmesi şeklinde efsaneleştirildi.

Ancak Asur imparatorluğunun yıkılmasıyla halklar özgürlüğe kavuşup var-

lıklarını sürdürdüler. Med'ler ise başkenti hamedan olan ve hemen hemen bugünkü Kurdistan sınırlarını kapsayan bir devlet kurdular. Üretim, dil, kültür, sanat ve ticaret alanında büyük gelişmeler kaydederek bu güne kadar süren ulusal kültürümüzün temelini attılar. Ayrıca daha sonraki uzun yıllar Kürtlerin halk olarak varlığını koruma ve direnme ideolojisi haline gelen zerdestilik de Asur'a karşı mücadelede yeni baştan oluştu.

Newroz'un halkımız için önemli olmasının diğer bir nedeni de Med devletinin yıkılmasından sonra uzun yıllar ülkemizin özgürlük ve bağımsızlık mahrum bırakılmasıdır. Köleci dönemde Persler, Makedonyalılar, Bizanslılar ve Sasaniler sırasıyla ülkemizi işgal ederek büyük bir yağma ve talan gerçekleştirerek halkımızı köleleştirmek istediler. Ama halkımız kendisini uygarlıktan etme pahasına da olsa dağlara çekilerek direnme olan Newroz geleneğini günümüze kadar sürdürmüştür. M.Ö.550 yıllarında Med imparatorluğunun Persler tarafından yıkılmasıyla özgürlüğünü yeniden yitiren Kürtler günümüze kadar süren bütün işgal ve talana, siyasal ve kültürel alandaki amansız ve eğemen sınıfların ihanetine rağmen Direnmeyi elden bırakmamış, tüm zorluklara rağmen özgürlük meşalesini daha da yükseklerle kaldırmıştır.

Dünya tutsak halkları ve sosyalist sistemden yedığı darbelerle çöküş süreci hızlanan emperyalist-kapitalist sistem en bunalımlı devresini yaşamaktadır. pazar ve hammede darlığı hadsafhaya ulaşan emperyalizm varlığını en gerici tedbirlerle sürdürmeye çalışmaktadır. Emperyalizmin bunalımlarını hafifletme alanları olan yeni-sömürgelerin emperyalizmin en zayıf halkaları haline gelmeleri, emperyalistlerin birbirinin alanlarına gün gittikçe daha da artan müdahaleleri, bütün ulusal zenginlikleri tekellerin hizmetine sunmakla yarattıkları halk muhalefeti emperyalizmin bunalımını sürekli kılmıştır.

Başını ABD'nin çektiği emperyalistler, bunalımlarını hafifletmek için en barbar yöntemleri kullanmaktadırlar; birbirinin sömürü alanına müdahaleyi artırma, ekonomiyi askerileştirme, bütün ulusal fonları tamamıyla tekellere sunma, sosyal ülkeleri karşı politikayı sertleştirme hatta Polonya örneği gibi müdahaleye yeltenme- ve nihayet yeni- sömürge yönetimlerini faşistleştirip, işbirlikçi yönetimleri arasında askeri saldırı paktları kurarak dünya halklarına karşı savaş açmaktadır. Pazar rakabetsinden doğan ekonomik, politik çelişkilerle rağmen emperyalistler dünya halklarına ve sosyalist sisteme karşı olan saldırı politikalarında uyuşmaktadırlar. Çünkü çağımız emperyalizmin sistem olarak sürekli bunalımı ve yıkımı dönemi ve ulusal ve sosyal devrimlerin zafere ulaşma dönemidir. Şimdiye emperyalizmin en rahat sömürü alanlarını teşkil eden Orta- Doğu ve Latin Amerika ülkeleri bugün emperyalizmin yıkımını hazırlayan odaklar olmuşlardır. Emperyalizmin bölgedeki gerici yönetimlere bütün yardımlarına rağmen her iki odakta da halk hareketleri gün gittikçe gelişmekte ve Salvador devrimi gerçekleşme aşamasına girmektedir. Arka bahçesinde üçüncü bir Küba görmek istemeyen ABD yönetimi kukla yönetimi ayakta tutmayı beceremeyince başta Salvador, Nikaragua olmak üzere bölge halklarına karşı direkt müdahaleyi gündeme getirmiştir. Bu durum bölgedeki devrimci hareketleri daha da geliştirmekte, dünya halklarının şiddetli tepkisine yol açmakta ve ABD yönetimi arasında Vietnam tuzağı sözleri dolasmaktadır.

Ortadoğu'da faşist ve gerici yönetimlerle bölge halklarının devrimci mücadelelerini ezmesi ve Ortadoğu'daki sosyalist kazanımlara darbe indirmeyi önüne hedef olarak koyan emperyalizm bunu becerememesi durumunda Çik Kuvvetler ve bunun gibi ordu güçleriyle de Ortadoğu'daki çıkarlarını korumayı hedeflemektedir. Türkiye, İsrail ve Pakistan faşist üçgenini bölge halklarına karşı güçlendirirken, bu üçgeni Ürdün, Suudi, Mısır, Sudan, Basra Emirlikleri vb. gibi işbirlikçi gerici yönetimleriyle finanse etmektedir. Gerici İran-İrak savaşını destekleyerek bir yandan gerici Arap yönetimleri vasıtasıyla Irak yönetimini yeni-sömürgeci ilişkiler içine alan emperyalizm diğer yandan İran yönetiminin siyasal, ekonomik zaafını çoğaltarak gerici darbe koşullarını hazırlamaktadır. Diğer yandan da Türkiye'de Şah yanlısı gerici askeri güçleri eğitmekte ve faşist Türk cuntası vasıtasıyla İran'a müdahaleye hazırlanmaktadır. Mısır'ın ihanetiyle iyice saldırganlaşan İsrail siyonizmi vasıtasıyla Filistin devriminin gelişmesini durdurmaya çalışan emperyalizm, bu politikasında bölge halklarının

sert direnişleriyle karşılaşmaktadır. Ulusal ve toplumsal zıtlıklarla günümüzde Ortadoğu emperyalizme öldürücü darbeler vuracak gelişmelere gebedir

Ortadoğu'daki stratejik, ekonomik konumu ve yeni modern sosyal potansiyeliyle Kurdistan, Ortadoğu'daki anti emperyalist dönüşümün anahtarı rolündedir. Esas olarak barındırdığı sosyal güçlerin gelişkenliğinin belirlediği öncü karakteri dolayısıyla, Orta-Batı-Kuzey Kurdistan devrimi, Kurdistan parçaları arasında anti-emperyalist, anti-kapitalist dönüşümün belirleyici devrimidir.

Osmanlı feodal despotluğundan devraldığı Kurdistan'ın şanlarına yakışır barbarlıkla sömürgeleştiren Kemalist Türk burjuvazisi, dışta Sovyetler içte Türkiye halk hareketleri ve Kurdistan ulusal potansiyelinden duyduğu korku ve tekelleşme istemiyle ABD'yle yeni sömürgeci ilişkiler içine girdi. İçteki dikta karakterli baskı yönetimini emperyalist destekle pekiştiren Türk burjuvazisi 1960'larda Kurdistan'da kapitalist sömürüyü yoğunlaştırdı. Ancak 1960'larda Türkiye'de yoğunlaşan yeni-sömürgeci montaj kapitalizmin yol açtığı sosyal ayrışma, sınıf kavgasını ve Türk burjuvazisinin bunalımını arttırdı. 70'lerde faşist yönetimle halk muhalefeti durduran Türk burjuvazisi, Kurdistan pazarını sömürmeyi derinleştirerek sosyal ayrışmayı hızlandırdı. Cılız da olsa doğan Kurdistan proleteryası ve yeni sosyal ortam devrimci bir temelde Kurdistan ulusal bağımsızlık düşüncesinin boy vermesini sağladı. PKK'de politik ifadesini bulan bağımsızlık mücadelesi, Kurdistan halkının modern mücadele tarihine başlangıcı oluyordu; çünkü tarihi mirası tahrip edildiği, bütün ulusal değerlerin talan edildiği, iç egemenlerin (feodal kompradorların) uşaklıkla yarıştıkları ve sömürgeci yönetimin iç dayanakları haline geldiği, küçük-burjuvazinin tam bir yozluk içinde olduğu, en yüce ulusal değerleri basit çıkarlarına alet ettikleri, yabancı sömürgeci kapitalist yapıyla iç aşıretçi dinsel yapının halkı uyuşturduğu, her türlü kültürel yozluk ve ahlaksızlığın meşru görüldüğü, devrimci alanda ulusal inkarcılığın, sosyal şövenizmin ve feodal küçük-burjuva miliyetçi düşünce ve akımların egemen olduğu ağır sömürgeci baskı ortamında derinlere gömülen ulusal değeri ve direnme geleneğini bulup geliştirmek hiçde kolay değildi. Bu ancak Marksist-Leninist ideolojiyle ve Kurdistan halkının tarihi direnme mirasına dayanarak gerçekleştirilebilir. Türk sömürgecilerinin ve işbirlikçilerinin şiddetli tepkisiyle karşılaşan bu hamle başlangıcında beri bu güçlerin saldırılarına uğradı. Verilen şehitlerle gerçekleştirilen tarihi devrimci gelişme Kurdistan halkının en şanlı tarihine başlangıcıydı. Düşmanın şiddeti daha başlangıcından beri Kurdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin silahlı yanını belirledi.

Gelişen Kurdistan bağımsızlık mücadelesi, Türkiye halk hareketi, iç bunalımı ve Ortadoğu'daki emperyalist çıkarların ürünü olarak 12 Eylül 1980 Askeri darbeyle Türk burjuvazisi askeri faşist diktatörlüğe yöneldi. Siyasi erkinin iflasi olan faşist darbe, Türk burjuvazisinin varlığını sürdürülebilmesinde son kurumu olan faşist ordudan başka bir şey kalmadığının işaretiydi.

Faşist cuntanın önündeki hedefler; Kurdistan ve Türkiye'deki devrimci muhalefetleri ezme tekelleri ekonomide tam rhapsiz bırakmak, askeri gücü iyice artırıp bölge halklarına karşı emperyalizmin en sadık en saldırgan bekçisi haline gelmeydi. Darbesinde dağınık ve iyice güçten düşmüş devrimci muhalefeti gören faşist cunta binlerce emekçinin, devrimcinin, demokratın kanını dökerek işe başladı. Binlerce emekçi, devrimci, demokrat zindanlara atılarak en hayasız işkencelerle yüzlerini öldürdü.

Türkiye devrimci muhalefeti baskı ve katliamla susturan faşist cunta Kurdistan'ı ordusunun yarından fazlasını yığarak en içreng uygulamalarla adeta yeniden işgal etti. PKK öncülüğündeki Kurdistan Ulusal Bağımsızlık Mücadelesinin odağı halindeki merkezlerde (Hilvan, Siverek, Batman, Mardin, Antep, Pazarcık, Bingöl, DeRsim, Kars, Ağrı) vahşetini yoğunlaştıran faşist Türk ordusu, PKK partizanlarının en sert direnmeleriyle karşılaştı. Mardin Gâb olayıyla başlayan bu direnmeler Delil DOĞAN, ve Kızıltepe Bloka direnmeleriyle devam etti...Ülkenin dört bir köşesinde faşist Türk ordusuna karşı geliştirilen kahramanca direnişlerde yüzün üstünde PKK savaşçısı şehit edildi, yüzlerce sempatanın ve yurtseverin öldürüldüğü ve direnişlerde bir o kadar da düşman gücü imha edildi. Kurdistan'a barbarlığını kusan sömürgeci faşist güçler

İSYAN GELENEĞİ NEWROZ'U KUTLAMALAR DEVAM EDİYOR

Sömürgeci-faşist cuntaya karşı yürütülen militan mücadelede ayrılmaz bir parça haline gelen 2.500 yıllık direnme geleneğimiz NEWROZ'u Avrupa'nın çeşitli merkezlerinde yapılan gecelerle, coşkulu olarak kutlamalar devam ediyor.

NEWROZ haftaları boyunca sömürgeci cuntayı, teşhire ve tecrite yönelik ajitasyon-propaganda çalışmaları yoğunluk kazandı. Kurdistan'lı kitlelerin bulunduğu yerleşim merkezlerinde geniş çaplı bildiri dağıtımı ve afişlemeler yapıldı. Yine aynı süre boyunca geniş kitle seminerleri düzenlendi.

Şimdiye kadar 13 Mart'ta Hamburg, 19 Mart'ta İsveç, 20

Mart'ta Frankfurt, 21 Mart'ta Paris, 27 Mart'ta Stuttgart'ta düzenlenen NEWROZ kutlamaları, Nisan ayı sonuna kadar daha birçok merkezlerde tertiplenecek. Çok sayıda Türkiye'li, Kurdistan'lı ve diğer uluslardan emekçilerin büyük dikkat ve coşku ile izlediği gecelerde katılım oldukça yüksek oldu. Hamburg'ta 1.500 kişi, İs-

veç'te 3.00 kişi, Frankfurt'ta 7.00 kişi, Paris'te 1.700 kişi, Stuttgart'ta 2.000 kişi katıldı.

Kurdistan'lı ve diğer uluslardan devrimci grupların destek ve dayanışmaları ile sürdürülen gecelerde, işkenceleri, sömürgeci-faşist zulmü ve bunlara karşı yükükülerin ardından tanınmış halk ozanı Şivan PERWER'in okuduğu halk ve devrim türkülleri kitlelerce ilgiyle izlendi.

Sürdürülen kutlama geceleri bir takım hata ve eksiklikleri taşımasına rağmen, cuntaya karşı mücadelenin ayrılmaz bir parçası haline dönüştürüldü.

selen devrimci direnişi konu alan konuşmalar yapıldı. Çeşitli sosyal olayları içeren Dia gösteriminden sonra Koro ve Folklor sergilendi. Daha sonra taraftarların kolektif çabaları ile hazırlanan, özellikle Kurdistan'daki işkence olaylarına eğilen, bu temelde faşist cuntayı lanetleyen bir tiyatro oynandı. Gösterildiği her yerde kitlelerin ilgisini çekti ve etkiledi. ÇIYAZOZAN-SERDAR ve GÜLISTAN arkadaşların söylediği ilerici tür-

bu uygulamaları sırasında bazı köyleri tümden imha ettiler, halkı işkenceden geçirdiler ve binlerce kişi tutuklayarak zindanlara attılar. Zindanlardaki direnişleri altemediyen sömürgeciler, atalarını aratmayacak cinsten barbarlığa baş vurdu. Bu uygulamalar sırasında Sait ŞİMŞEK, Remzi YALVAÇ, Abdurrahman ÇEÇEN, Ömer AKTAŞ, Ali EREK başta olmak üzere onlarca PKK savaşçısı ve sempatanı katledildi. Bunca baskıya rağmen Kurdistan tarihinin en şanlı direnişini durduramayan sömürgeciler yüzlerce kişi hakkında idam istemiyle dava açtılar ve zindanlardaki savaş esirlerine katliam provakasyonları hazırladılar.

PKK'nin kitle temelini güçlü olduğu yerlerde öldürme, göç, tutuklama ve bunun gibi uygulamalarla devrimci çevreleri tahribe yöneldiler. Binlerce kişiyi göç ettirdiler.

Devrimcilere karşı biçimsel başarı elde eden faşist cunta ekonomiyi yöneldi,

bütün sendikaları kapattı, var olanları ise faşist politikanın uzantıları haline getirdi. İş koşullarını faşist uygulamaya göre düzenledi. Bütün tekel imallarına aşırı zam yaptı, orta sınıfları iflas ettirdi, köylü ürünlerine en az fiati biçerek halkı yoksulluğa itti. Her türlü yozluk ve ahlaksızlığı geliştirerek toplumu tam bir kaosa itti.

İçte baskı ve katliamla biçimsel istikrar sağlayan cunta bunalımını aşamadı; tam aksine güttüğü ekonomik politikayla bunalımı iflas noktasına getirdi. Yarattığı ve geliştirdiği muhalefetle devrimin koşullarını olgunlaştırdı. Bunalıma batıkça gerileşen ve saldırgan bir politika benimseyen faşist cunta kendini emperyalistlere açık pazara çıkardı. Askeri gücünü Ortadoğu halklarına karşı ekonomik gelişimi için bir tehdit aracı olarak kullananan faşist Türk bujuvazisi uygun politik ortamdan ve stratejik konumundan yararlanarak İran'a ve Irak'a karşılıklı mal satmak ve petrol almaktadır. Ancak faşist Türk burjuvazisi bunalımını hafifletmenin en uygun alanı olarak Kurdistan'ı gördüğünden buradaki herhangi bir kıpırdanışa karşı katliam planları hazırlamaktadır. Askeri cunta devleti faşistleştirilmede gidebileceği en uç noktaya kadar gitmiştir. Baskı ve şiddette daha fazla ileriye gitmesi mümkün değildir.

Ama devrimci hareketimiz, kazandığı mevziler temelinde, cuntanın politikasının iflasetmesi ve giderek yoğunlaşan tepki ve muhalefetin olgunlaştırdığı siyasi ortamda, yürüteceği doğru önderlikle çok daha ileriye gidebilir.

Kurdistan ve Türkiye halklarına çağın en barbar askeri zorunu dayatan sömürgeci faşist Türk devleti, ancak, Kurdistan ve Türkiye halklarının, siyasi ve askeri zor temelinde geliştirecekleri devrimci mücadeleleriyle yokedilebilir.

Tarihin Kurdistan devriminin önüne koyduğu; faşist Türk sömürgeciliğini yıkmak, bağımsız ve özgür bir Kurdistan yaratma görevini gerçekleştirmek için atılması zorunlu hale gelen en acil adım, Türkiye Kurdistan'ında bir Ulusal Kurtuluş Cephesi; Türkiye ve Kurdistan halkları önünde siyasal bir hedef durumuna gelmiş olan faşist cuntayı devrimle yıkmak üzere Anti-Faşist bir Direniş Cephesi yaratmaktır.

Bugün Kurdistan Devrimi, Halkımızın 2.500 yıl önce Asur imparatorluğuna karşı yürüttüğü, bölge halklarının kurtuluşunu da beraberinde getiren mücadelelerinin benzeri, fakat daha derin muhtevada yeni bir tarihi görevle karşı karşıyadır.

Kurdistan Devrimi, Türkiye'de faşist cuntanın devrimle yıkılmasında, Ortadoğu'da emperyalist çöküşü hızlandırmada anahtar rolü oynamaktadır. Bu bakımdan, Kurdistan halkının ulusal direniş mücadelesinde halkımızın yanında yer almaları, bölge ve dünya halklarıyla sosyalist güçler için de bir gerektir.

Kurdistan halkı, NEWROZ ateşini daha da yükselterek yüzyıllardır devam eden kölelik zincirlerini kırarak, acısına, direnme savaşıyla son verecektir.

KAHROLSUN EMPERYALİZM, SÖMÜRGEÇİLİK ve YEREL GERİCİLİK! YAŞASIN TÜRKİYE ve KÜRDİSTAN HALKLARININ MÜCADELE BİRLİĞİ! YAŞASIN ÖZGÜRLÜK MEŞALEMİZ NEWROZ

TÜRK BURJUVAZİSİNİN ZOR

GİRİŞ

Türkiye’de faşist bir yönetimin işbaşı na geçirilmesinde dış şartların önemli etkisinin yanısıra, onun yakın siyasal tarihte yaşadığı gelişmelerin de rolü büyüktür. Zaten, Türkiye’nin yakın siyasal tarihindeki gelişmelerle uluslararası emperyalist sistemin gelişmeleri birbirine sıkışıkya bağlı olup, birbirlerini karşılıklı olarak etkilemektedir.

12 Eylül darbesiyle başa geçen faşist askeri yönetimin daha önceki yönetimlerle benzerliklerinin ve ayrılıklarının daha net şekilde ortaya çıkması açısından, Türkiye’nin yakın siyasal tarihinin gözden geçirilmesi gerekmektedir. Ayrıca bu, Kemalizmin geçirdiği dönüşümü tüm çıplaklığıyla ortaya koyarken, Türk devlet sisteminin içinde bulunduğu koşulları, bu koşullardan kaynaklanan biçimde artık inkâr edilemez bir tarzda açığa çıkarcaktır.

1925-40 yılları arasında henüz net bir şekilde ayrılmayan burjuvaziyi temsil eden Kemalist ideoloji, politika ve devlet yapısı, uluslararası koşullardan da yararlanarak kendi tanıımı-nedeni üzerinde sisli bir örtü meydana getirmiş ve bu sis altında bütün açıklığı ile izah edilememiştir. 1940’lardan sonra, burjuvazinin değişik kesimleri arasında gelişen farklılıkla birlikte ekonomide geline yer, Kemalizmi ve bunun devlet biçimini bir dönüm noktasına doğru getirmiştir. Özellikle II. paylaşım savaşından sonra siyasal bağımsızlıklarını elde eden ama, sosyalizme yönelmemiş olan ülkelerle emperyalizm arasında yeni-sömürgecilik temelinde ilişkilerin başladığı bu dönemde, Kemalizm de kendini bu yeni koşullara uyarlamaya ve belli değişiklikler göstermeye başlamıştır.

Emperyalizmin yeni-sömürgecilik politikasıyla uyuşan Kemalizm, ekonomideki büyümeye ve giderek tekelleşmeye bağlı olarak gerici bir devlet yapısını geliştirmiş, 1960-70 yılları ise böyle bir gelişmeyi daha da hızlandırmıştır.

Kısaca tahlil edilmek istenirse, Kemalizm, II. paylaşım savaşından sonra uluslararası tekeller ve bunları temsil eden emperyalizmle uyuşurken, içerde de ekonomide gelişen tekellerle uyuşmuş, daha önce özellikle millî burjuvazinin çıkarlarına hizmet eden devletçilik biçimini aşarak, ideolojik-politik ve devlet biçimi olarak tekeldi burjuvazinin çıkarlarını dile getiren bir biçime dönüşmüştür. Aslında Kemalizm, Türkiye’nin içte ve dışta geçirdiği gelişmelere bağlı olarak daha 1950-60 yılları arasında bir dönüşüme uğramakta, yani, uluslararası emperyalizmle bunların uzantısı durumundaki Türk tekeldi kapitalizminin çıkarlarını uyumlu-laştırarak, bunu en uygun tarzda sürdüren bir evreye doğru dönüşmüş bulunmaktaydı.

Burada belirtilmesi gereken bir olgu, Kemalizmin sivil faşist gelişmeler karşısındaki anlamıdır. Kemalizmin 1920-40 dönemindeki biçimiyle 1950-70’ler dönemindeki biçimi arasındaki fark ile Türkiye’de sivil karakterli faşizmin geliştirilmeye çalışılması arasındaki ilişkisinin görülememesi, devlet ve faşizmin tanımlanamamasında ve buna karşı görevlerin belirlenememesinde en büyük etken olmuştur.

Özellikle 1960-27 Mayıs darbesi ve bu darbe temelinde gelişen yeni dönemde, bir yandan solun gelişmesi, diğer yandan sivil karakterli faşist gelişmelerin yaygınlaşması, Kemalizmin ideolojik-politik ve devlet sistemi açısından geçirdiği evrimin unutulmasına ve meselenin bir yanda solun, diğer yanda sivil faşizmin gelişmesi şeklinde dar bir biçimde ele alınmasına yol açmıştır. Bu da daha sonra Kemalist yönetim adı altında dört başı mamur bir faşist yönetimin Türk devletinin bütün katmanları içinde karşılarına çıkmasına

ve hepsinin bu güç karşısında paramparça olmalarına yol açmıştır.

Kemalist devletin, gerek alt gerek üst yapıda geçirdiği dönüşümün, bir çok çevre tarafından ya Kemalizmin etkisizleşmesi, ya da 1925-40 yıllarındaki özelliklerinin ortadan kalkmasının sonu olarak kendisinin de ortadan kalktığı ve artık Türkiye’nin sosyal-siyasal gündemine girmesinin mümkün olmadığı şeklinde değerlendirilmesi, ve Türkiye’deki sahte parlamenterculuk anlayışıyla ve bu anlayışı meşrulaştırarak çeşitli küçük-burjuva reformist anlayışların yaydığı ideolojilerin de etkisiyle devlet meselesi daha da çarpıtılmıştır. Tabi bunun sonucu olarak da devrimci çalışmalar sağlıklı bir temele oturmamış, ciddi yanılgılara düşen devrimci hareketler 1980’lere doğru geldiğimizde büyük darbeler yemekten kurtulamamışlardır.

Türkiye’de, özellikle 1960’lardan itibaren ve daha çok MHP biçiminde somutlaşan sivil faşist yönetimin gelişmesi, devlet meselesinin tahlil edilmesi açısından belirleyici bir öneme sahip olmamış; yine aynı dönemlerde daha çok TİP hareketi biçiminde gelişen ve daha sonra çeşitli gruplarca paylaşılmaya çalışılan sol görüşler açısından geliştirilen “devrimci” mücadele anlayışında devleti ve sivil faşist gelişmeyi tahlil etmede büyük bir yanılgı ortaya çıkmıştır.

Sol, bu dönemde kendi stratejisini-taktiklerini-örgüt yapısını ve çalışma biçimini, daha çok, sivil faşist bir yönetimin gelişeceği düşüncesine göre oluşturmuştur. Böyle bir yönetimin, burjuvazinin sağ partileriyle uzlaşarak ve giderek birleşerek başa gelebileceğini düşünen sol hareketler, devletin faşistleştirilmesine karşı “Kemalizmin sol geleneklerine” dayanarak ve devleti ilerici reformlara tabi tutarak, Özellikle CHP’nin bu konuda aracı kılınacağını düşünerek, CHP’ye yamanıp onu sol’laştırarak faşist gelişmeye karşı durabileceklerini, ve giderek devleti kerte kerte demokrasiye açabileceklerini düşünmüş ve buna uygun olarak çalışmışlardır. Özellikle, 1960’lardan itibaren yaşanan ve 1980’lerde doruk noktasına varan durum budur. Denilebilir ki, devletin gerçek durumu unutulmuş, devletin yapısı içinde birbirlerine karşı devleti ele geçirme savaşımında olan sivil faşist akımla sivil devrimci akımın çarpışması olayı yaşanmıştır. Bu arada her iki tarafında kavrayamadığı olgu, Kemalist ideoloji, politika ve devlet sisteminin 1980’lerde de kendi hükmünü icra edışı, kendisini hesaba katmayan güçlere karşı rahatlıkla alternatif olabilmesi ve onlara büyük darbeler vurabilecek güçte bulunmasıdır.

Buna açıklık kazandırmak, cuntanın durumunu kavramak ve 12 Eylül darbesiyle gerçekleşen yönetime karşı sağlıklı bir mücadele geliştirmek açısından önemlidir.

12 Eylül faşist yönetimi, Türkiye’de faşist yönetimin Kemalist devletin içinde gerçekleşen bir olay olduğu gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Türkiye’de gerçekleşen faşist yönetim, Kemalist devlet anlayışını, Kemalist ideolojinin ve toplumun çeşitli alanlarında geçerli Kemalist anlayışların bir dönüşümü biçiminde olmuştur. Faşizm başka yerde aranmamalıdır, çünkü Kemalizmin uğrayacağı dönüşümlerin kendisi faşizmdir. Kemalizm, devlete ve toplumsal yapıya o kadar eğemendir ki, başka nitelikli-faşist ideolojinin, değişik

bir kaynaktan çıkıp bu devlet biçimini aşması ve onu bu biçimde faşistleştirilmesi mümkün değildir. Kısaca Türkiye’de devletin ve siyasal alanın gericileşmesi ve dört başı mamur bir faşist diktatörlüğe dönüşmesi, Kemalist devletin uğradığı biçim değişikliklerinden başka bir şey değildir.

1925-40 arasındaki dönemin, faşist niteliklerin daha o zamanda bile devletin

bünyesinde önemli oranda bulunmasına rağmen, tümüyle faşist bir dönem olarak değerlendiremiyorsak, bunun nedeni; dış uluslararası koşullar, özellikle de Sovyetler Birliği’nin durumu ve Türkiye’de henüz gelişmiş bir kapitalist yapının olmayışındır. 1950’ler sonrasında bu eksiklikler kapanınca, yani, uluslararası alanda siyasal gericileşme tekellerin bir nolu özelliği halinde gelişirken, içte de Türk kapitalizmi tekelleşmeye doğru yöneldiğinde, 1925-40’lar arasında tam faşistleşmeyen Kemalist ideoloji ve devlet sistemi, 1950-60’larda bu doğrultuda hızlı bir evrim geçirmiş, 1960-70 yıllarında daha da büyüyen siyasal gericilik, 1980’lerde faşist bir diktatörlük olarak karşımıza çıkmıştır. Böylece Kemalizm doğasında mevcut bulunan öze uygun bir biçim almıştır. Denilebilir ki, Kemalizm olgunlaştığında katkısız bir faşizmdir.

Ne zamanki, Türk kapitalizmi gençlik ve olgunlaşma dönemini aşıp özellikle 1960-70’lerden sonra çöküş çağına girmişse, faşistleşme de o oranda artmış ve Kemalist devletin faşist bir devlet biçimine dönüşmesi de buna bağlı olarak hızlanmıştır. 1980’lerde Türkiye devletinin ve toplumsal yapısının temelleri çatırdamaya başlar ve çöküşe doğru gitmesi gündeme giren bir mesele haline gelirken, en geçerli ideoloji, politika ve devlet biçimi olarak Kemalizm hükmünü sürdürmüş; bu olgu doğru tahlil edemeyen ve buna karşı tedbir geliştiremeyen devrimci muhalefet örgütleri ve partiler, ve hatta Kemalist espiri dışında gelişen MHP’nin öncülük ettiği tipte bir faşistleşme dahi bu gerçek karşısında tutunamamış ve bu dönemde yenilgiye uğramaktan kurtulamamışlardır.

Denilebilirki, 12 Eylül darbesi, Kemalizmin iç yüzünü tümüyle açığa çıkarması açısından devrimciler için derslerle dolu bir olaydır. 12 Eylül darbesi kadar hiç bir olay, daha önce karmaşık bir konu haline getirilen devlet meselesini doğru bir biçimde ortaya koyamazdı. Diğer tip olgular gerçeği belki saptırırdı, ama 12 Eylül, Türkiye’de devletin oluşmasında olduğu kadar, olgunlaşması ve devrilmesinde de tahlillerin nereden başlatılıp, nereden bitirilmesi gerektiğini hiç bir sapmaya yer bırakmayacak tarzda tüm açıklığıyla ortaya koymuştur.

Siyasal şekillenmesi bugün askeri-faşist bir diktatörlük, egemen sınıf durumuna yükseldiği dönemde ise Kemalist diktatörlük olan Türk burjuvazisi, çeşitli özellikleriyle ve özellikle de zor kullanma ve tüm sorunlarını zor uygulamasıyla çö-

meye çalışma noktasında kendisinden önceki Türk hakim sınıflarının bir devamı olmuştur. Türk hakim sınıfları (boy beyler, feodal beyler, vb.) tarih içinde sürekli siyasi ve askeri zor gücü olarak örgütlenmişler, üretimle ciddi bir biçimde uğraşmamışlar, içte emekçilerin ürettiği ürünlere zorla elkoyarak, dışta ise düzenledikleri fetih seferlerinde halkların yaratmış olduğu değerleri yağma ve talan ederek varlıklarını sürdürmüşler, ve bunun için her alanda sürekli zor kullanmışlardır. Türk burjuvazisinin içinde çıktığı, onların dönüşümü ile olduğu Türk hakim sınıflarının en çarpıcı özelliğini şu aktarmada bulmak mümkündür. “Peki öyleyse, Türkiye’de ticaret yapanlar kim? Elbette Türkler değil. Onların, ticareti geliştirme yolu, kökensel göçebe yaşamını sürdürdükleri sıralarda, kervanları soymaktan ibaretti; şimdi biraz daha uygarlaştıkları için, yaptıkları şey, her türlüşünden keyfi ve baskıcı elkoymadır. “F. Engels, Doğu sorunu (Türkiye), syf: 40)

Şimdi de, yirminci yüzyılda biraz daha uygarlaşan Türk burjuvazisinin zor sistemin ve baskıcı özelliğini, zorla elkoymayı nasıl işbirlikçilik ve satılma ile birleştirip sürdürdüğünü, Türk hakim sınıflarının bu genel özelliklerini yenileriyle birlikte nasıl

geliştirdiğini görelim. Türk burjuvazisinin ilk iktidara yürüdüğü dönemden günümüze kadarki gelişim sürecini ve ideolojik, politik şekillenmesini doğru ve tam olarak kavramak, Türkiye devrimi açısından olduğu kadar, aynı gücün egemenliğinde olan Kürdistan halkının devrimci mücadelesi ve kurtuluşu için de çok büyük önem taşımaktadır. Sonuncusu ile uğraşmayı kendimiz bizzat üstlenmiş olduğumuzdan, yöntem olarak, konuyu beş döneme ayırarak inceleyeceğiz ve her döneme ilişkin olarak önce Türk burjuvazisinin ekonomik, sosyal, siyasal ve ideolojik yapısını kısaca ele alıp, daha sonra bunların Kürdistan’a yansımaları ve Kürdistan’ın iç durumunu açıklamaya çalışacağız. Bu dönemler: Yüzyılın başı-1918, 1918-1923, 1923-1945, 1945-1960 ve 1960 günümüz dönemleridir.

Yüzyılın Başı-1918 Dönemi:

Herşeyden önce Türk kapitalizminin ve bu kapitalizmin hakim sınıfı olarak Türk burjuvazisinin doğuş biçimini çok iyi bilmek gerekir.

Türkiye’de kapitalizmin doğuşu, Batı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi toplumun ekonomik iç evrimiyle değil, Osmanlı İmparatorluğunun Avrupa kapitalizmine yarı-sömürgecilik ilişkileriyle bağımlı olduğu koşullarda, dış etki ile oldu. Ayrıca bunun yanında, Avrupa’dan akan meta’nın Pazarlanmasını Hristiyan toplumların hakim sınıfları yaptığından, Türk kapitalizmi, imparatorluğun gücüne dayanarak bürokrat kapitalizmi biçiminde doğmak zorunda kaldı. Kısaca, kapitalizm, feodalizme karşı yeni bir üretim biçimi olarak onunla çatışma içinde değil, devlet yönetiminde yeralan feodal bürokratların Avrupa kapitalizmiyle ve daha sonra emperyalizmle işbirlikçilik içinde devlete dayanarak kompradorlaşması ve feodalizmle uzlaşma içinde, feodalizmin üstten gerici bir tarzda dönüşmesi biçiminde doğup gelişti. Kapitalizmin böylesi bir doğup gelişme tarzı ilerici değil, gerici bir tarzıdır.

Bu koşullarda ve bu biçimde ortaya çıkan bir kapitalizmin hakim sınıfı olan Türk burjuvazisi, feodal sınıfa karşı bir güç olarak değil, sivil-asker devlet bürokrasisi içinden, feodal bürokratların kompradorlaşması biçiminde doğup şekillendi. Yani Türk burjuvazisi, önce ekonomik ve sosyal bir güç olarak gelişip, daha sonra siyasal bir güç haline gelmedi; tam tersine devlet yönetiminde yer alan bürokratların, içinde bulundukları siyasal güçlerinden yararlanarak ve bu güçlerini daha da geliştirerek daha sonra ekonomik ve sosyal bir güce dönüşmesi biçiminde oluştu. Günümüze kadar varlığını sürdüren bu özellik, Türk burjuvazisinin, kendisini var etmede, siyasal güce ve zor uygulamasına dayandığını gösterir, ve bu durum, ister feodal olsun, ister kapitalist olsun tüm Türk hakim sınıflarının ortak özelliğidir. İmparatorluk sınırları içindeki ticaretin önemli bir kesimini Hristiyan burjuvazinin elinde bulundurduğu koşullarda, devlet bürokrasisi içinde feodallerin üstten dönüşümlerle kompradorlaşması biçiminde, devlete sahip çıkıp ona dayanarak, feodalizmle ve hatta sultanla uzlaşarak şekillenen Türk burjuvazisi, bir yandan

emperyalizmle tam işbirlikçilik, öte yandan siyasal gücüne dayanıp Hristiyan burjuvazinin elindeki mal varlığını zorla yağma ve talan etme temelinde gelişme sağladı. Bu özellikleriyle Türk burjuvazisi, feodalizme karşı devrimci bir sınıf olarak değil, feodal Türk hakim sınıflarının bir devamı, onların yeni koşullara uygun bir biçime dönüşmesi, Türk feodal sınıfının mevcut özelliklerini kapitalizme uygun biçimde daha da geliştirilmesi olarak ortaya çıktı.

SİSTEMİ KEMALİZM VE 12 EYLÜL

Doğuş ve gelişme özellikleri böyle olan Türk kapitalizminin hakim sınıfı burjuvazinin, ideolojik ve politik şekillenmesini de bu özellikler belirler. Doğuşundan itibaren Türk burjuva ideolojisi, katıksız şoven bir milliyetçiliktir. Osmanlı imparatorluğunun dağılma sürecinde tamamen devlete dayanarak ortaya çıkan Türk burjuvazisinin ideolojisi, kendi dayanağı ve varlık gücü olan devletin “birlik ve bütünlüğünün” korunmasını öngörür. Çünkü imparatorluk dağıldıkça ve zayıf düştükçe, burjuvazi de kendinde gelişme gücü bulamamaktadır. Bu durum, daha 19. yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkan, ‘Osmanlılık’ ta da ve ‘Panislamcılık’ da böyle olduğu gibi, bu dönemde ortaya çıkan ‘Turancılık’ da ve daha sonra şekillenen ‘Kemalizm’ de de böyledir.

Kompradorluk yapan bürokrat Türk burjuvazisinin temsilcisi olarak özellikle ordu içinde ortaya çıkan Genç-Türk burjuva milliyetçi hareketi (en etkin olarak İttihat ve Terakki Cemiyeti), 1905 Rus devriminin yarattığı burjuva demokratik ortamdan yararlanarak ve onun halkçı karakterinden duyduğu korku içinde gerçekleştirdiği 1908 darbesiyle devlet yönetimine ortak olmayı başardı. Feodal-komprador sosyal temele dayanan bu hareket, bunların çıkarına, emekçilere ve halklara karşı bir diktatörlük kurdu.

Feodalizme karşı demokratik bir direnme hareketi olarak ortaya çıkmayan Genç-Türk burjuva hareketi, feodalizmle uzlaşarak ve mevcut anti-demokratik devlet yapısını olduğu gibi benimseyerek, hatta buna kendi sınıfsal baskıcı özelliklerini de ekleyerek devletin bu anti-demokratik yönünü daha da ağırlaştırdı. Feodal bürokrasiyle sıkı işbirliği içinde, devleti tepeden tabana doğru gerici bir tarzda burjuva dönüşüme uğratmaya çalıştı. Feodal toprak ağalarıyla tam bir birlik oluşturan Genç-Türkler, köylülerin toprak ve özgürlük hareketleri en azgın bir biçimde bastırarak, Anadolu köylülüğü üzerinde amansız bir baskı uyguladı. Bu yanıyl, ilk Türk burjuva hareketinin demokratik ve halkçı hiçbir özelliği yoktur.

İçte işçi-köylü düşmanlığı yapan Genç-Türk burjuva hareketinin, dışta halklara karşı tavrı da bundan farklı değildi. İrkçı şoven bir Türk burjuva milliyetçiliği olan bu hareketin programının temelini, imparatorluğun “birlik ve bütünlüğünün” korunması oluşturuyordu. Hristiyan ve müslüman çeşitli halkların, kendi geleceklerini belirleyebilmek için ayaklandıkları, direndikleri bir dönemde, bu direnmeleri iktidar olmak için bir basamak olarak kullanan Genç-Türkler, iktidara geçtikten hemen sonra halklar üzerinde eskisinden katbekat ağır bir baskı rejimi kurdular. Ayaklanan Balkan halkları üzerine ordular gönderip zor kullanmaktan, Batı Anadolu’daki Rum azınlığı ile Ermeni halkına karşı soykırım uygulamaktan geri kalmadılar. Halklar üzerinde “mecburi iskân” uygulanması, Türkçenin resmi dil haline getirilerek halklara dayatılması ve asimilasyonun uygulanmaya konması ilk defa Genç-Türk burjuva milliyetçileri tarafından başlatıldı.

Kapitalizme ve emperyalizme bağımlılık içinde doğan Türk burjuvazisinin bu ilk temsilcileri emperyalizme karşı ciddi bir tavır takinmadıkları gibi, feodal klikten daha çok emperyalizm yanlısı bir politika izlediler. Emperyalizme karşı olmak bir yana, özellikle Alman emperyalizminin imparatorluk üzerindeki emellerini gerçekleştirmesinin bir aracı haline gelecek, bu doğrultuda emperyalist paylaşım savaşına katıldılar. Emperyalizme tam bir işbirlikçilik yapan Genç-Türk hareketinin bazı özelliklerini şu aktarmada görmek mümkündür. Emperyalistler tarafından “Genç Türkler ılımlı ve çekingen oldukları için övülüyorlar; yani Türk devrimi zayıf olduğu, halk yığınlarını gerçekten bağımsız harekete itmediği, Osmanlı imparatorluğunda başlayan proleter savaşıma düşman olduğu ...ve aynı zaman-

da Türkiye’nin soyulması sürüp gittiği için övülüyor. Genç-Türkler, Türk topraklarının yağmasının devamına olanak verdikleri için övülüyorlar.” (Lenin Sosyalizm ve Savaş, sayfa: 97)

Türk burjuvazisinin ilk iktidarı dönemindeki bu tutum ve özellikleri -feodalizmle tam bir uzlaşma, emperyalizme işbirlikçilik, işçi-köylü düşmanlığı, halkların kaderlerini tayin etme istemlerini zorla bastırma ve ulusal baskıcı, sömürgeci olma biçimindeki nitelikleri- daha sonraki iktidarlari döneminde de varlığını koruyarak daha da geliştirildi.

Askeri-feodal bir emperyalizm olan Osmanlı imparatorluğunun yönetimine gelen Genç-Türkler (İttihat ve Terakki milliyetçileri), “dünya Türklüğünün birleştirilmesi” biçimindeki “turancılık” ideolojisini geliştirerek emperyalist emeller beslediler. Alman emperyalistleriyle girdikleri ilişkilere ve yaptıkları azgın baskı rejimine dayanarak birinci emperyalist paylaşım savaşına katıldılar. Savaş boyunca içte emekçi halk kitleleri ve dışta da halklar üzerinde amansız baskı ve katliam uyguladılar. Yüzbinlerce Kürd’ü “mecburi iskân” tabi tutarken -bunların çoğu Toroslar’da öldü-, bir milyonu aşkın Ermeni’yi katlederek soykırıma uğrattılar.

Savaş sonunda Alman emperyalist bloğunun yenilmesiyle, Türk burjuvazisinin bu ilk iktidarı da iflas ederek imparatorluk parçalandı. İngiliz ve Fransız emperyalizmi tarafından paylaşılan imparatorluk toprakları üzerinde emperyalist işgal ve ona bağımlı devletler geliştirilirken, Anadolu üzerinde de Yunan işgali gelişmeye başladı. 20. yüzyılın başı, Kürdistan açısından 16. yüzyılın başını andırıyordu. Emperyalizmin yarı-sömürgeleri haline gelen Osmanlı ve İran imparatorlukları dağılma sürecini yaşadıklarından, dış egemenlik zayıflamıştı. Bağımsızlık için dış koşullar elverişliydi. Ama dış koşulların böyle olmasına karşılık, Kürdistan toplumunun iç koşulları hiçte elverişli değildi. Yüzyıllarca süren Osmanlı kışkacı ve durgunlaşan feodal yapı altında Kürdistan toplumu iç gelişmesini sürdürememiş, çağın her türlü modern gelişmesine tamamen kapalı tutulmuştu. Arap, feodalizminin işbirlikçileri olarak doğan ve yüzyıllar boyu osmanlı sultanlarına uşaklığa alıştırılan Kürt feodalleri, bu elverişli koşullardan yararlanıp bağımsızlığa yönelmek bir yana, Osmanlı feodal kliğine daha çok bağlanarak, onların istedikleri gibi kullanabilecekleri birer alet durumuna gelmişlerdir. Osmanlı feodal kliği tarafından “Hamidiye Alayları” biçiminde örgütlendirilip güçlendirilen Kürt feodalleri, Kürt halkının her türlü kıpırdanışına olanak vermedikleri gibi, Türk burjuva milliyetçileri elinde Ermeni halkına karşı kullanılmaktan da kendilerini kurtaramadılar. Osmanlı feodal bürokrasisi içinde yer alan bazı Kürt aydınları elinde Kürt milliyetçiliği, yeni biçimlerde bir işbirlikçiliği öngören bir akım olarak çok cılız bir biçimde henüz yeni doğuyordu. Aşiretçi-feodal yapının ağır baskı ve sömürüsü altında tutulan Kürt halkının, kendi kurtuluşunu gerçekleştirebileceği objektif ve subjektif gelişme henüz yoktu.

Feodal klikle uzlaşarak imparatorluk yönetimine ortak olan Genç-Türk burjuva milliyetçilerinin, halklar üzerinde uyguladıkları azgın şoven baskıya Kürdistan halkı da maruz kaldı. Emperyalist paylaşım savaşı içinde Kürdistan bir savaş alanı oldu. Kürt halkının bu durumdan gördüğü zarar yetmiyormuş gibi, bir de savaş içinde Türk burjuva milliyetçilerinin “mecburi iskânına”, katliamına ve asimilasyon uygulamalarına uğradı. Böyle bir savaş ortamı ve şoven baskı uygulamaları, Kürt toplumunda dağlara çekilmeyi ve aşiretçiliğe sarılmayı hızlandırdı.

I.Emperyalist paylaşım savaşında Osmanlı imparatorluğunun içinde bulunduğu emperyalist kamp yenilince, savaş sonunda imparatorluk dağıldı. Savaşın galipleri olan İngiliz ve Fransız emperya-

listlerinin Güney Kürdistan’ı işgal etmeleriyle birlikte, Kürdistan’da yeni bir işgalci egemenliğin kurulması ve Kürdistan’ın yeni bir bölünmeye tabi tutulması durumu ortaya çıktı. Böyle bir ortamda, uşaklık yaptıkları Osmanlı merkezi otoritesinin dağılması karşısında ortada kalan Kürt feodalleri, işbirlikçiliğini yapacakları yeni güçler aramaya başladılar

1918-1923 DÖNEMİ

Bu dönemin en belirgin özelliği, dağılan Osmanlı imparatorluğunun yıkıntıları üzerinde ve Kemalizmin önderliğinde Türk burjuvazisinin “Türkiye Cumhuriyeti” biçiminde egemen bir sınıf olarak örgütlenmesidir. Elbetteki, bu durumu olanaklı kılan, uluslararası ve ulusal elverişli koşullar olmuştur.

Emperyalist paylaşım savaşı sonunda, Almanya’nın başını çektiği emperyalist kamp yenilmiş, dolayısıyla bu kamp içinde yer alan Osmanlı imparatorluğu da yenilerek dağılmış durumdadır. Galip çıkmış da olsalar, İngiliz ve Fransız emperyalistleri savaş içinde iyice yıpranmışlar ve ilk proleter devrimi ile karşılaşmışlardır. Rus çarlığı yıkılmış, Ekim proleter devrimi zafer kazanmış ve bu temelde proletarya devrimleri çağı başlamıştır. Batı Anadolu’da Yunan işgali gelişmeye başlamış, bundan destek alan Rum milliyetinin gelişip etkinlik kurma durumu ortaya çıkmıştır. Güneyden gelişen İngiliz ve Fransız işgalinin desteğiyle Ermeni hareketi yeniden canlanmıştır ve bu durum Türk ve Kürt egemen sınıflarının çıkarlarına zarar vermektedir. Bu hareketlere karşı Anadolu’da ve Kürdistan’da mahalli düzeyde örgütlenmeler ve direnmeler gelişmektedir. Kemalist Türk burjuva hareketi, işte böylesi bir ortamda, mevcut elverişli koşullardan yararlanarak ortaya çıkmıştır.

O dönemde oluşan bu ortamda, Anadolu’da bir direnme hareketini olanaklı kılan oldukça elverişli koşullar vardır. Herşeyden önce, Ekim devriminin zaferi temelinde emperyalist sistem parçalanmış, yeni bir çağ açılmış, dünyanın altıdibirinde kapitalizm yıkılmış ve emperyalist sisteme karşı yeni bir sistem doğmuştur. Bu durum, emperyalist sistem dışında da yaşayabilme olanağını yaratarak, emperyalizm boyunduruğundaki toplumlar için sömürgecilikten kurtuluşun belirleyici objektif temelini ortaya çıkarmıştır. Dünyanın tüm ezilen halkları için bu böyle olduğu gibi, belli bir kesimini işgal eden ve tümünü işgal etmek isteyen çarlığı yıkmayı ve bu işgalci durumu ortadan kaldırmasıyla, Ekim Devrimi, Türkiye’de direnme için daha da büyük bir destek ve daha da güçlü bir objektif uluslararası temel yaratmıştır. Ekim Devrimi olmasa, Anadolu işgal edilecek, direnme güçlenemeyecek ve kesinlikle zafer kazanamayacaktır; bu nedenle Kemalist devrimde Ekim Devrimin yarattığı objektif temel belirleyicidir ve bu dönemde böyle bir temel oluşmuştur. İkinci olarak, Sovyet Bolşevikleri, Anadolu’daki direnme hareketlerine ve giderek Kemalist harekete bizzat destek sağlamaktadırlar. İngiliz ve Fransız emperyalistlerine Kafkasya’dan Sovyet devrimine saldırmaya olanağı vermeyecek olan Anadolu direnmesi, emperyalizme ve iç burjuva gericiliğine karşı bir iç savaş sürdüren Rus proletaryasının sosyalist devrimine ve sosyalizmin var edilmesine -kendisi istemese de- objektif olarak hizmet etmektedir. Bu nedenle Sovyet devrimcileri, Anadolu direnmesine her türlü yardımı yapıyorlar ve bu durum direnme hareketini güçlendiriyor. Üçüncü olarak, yeni işgalci güçler olan İngiliz ve Fransız emperyalistleri, kendi içlerindeki proletarya hareketleri, sömürgelerindeki kıpırdanmalar ve Ekim sosyalist devrimine karşı savaşla uğraşmaktadırlar; bütün bunlardan ve emperyalist savaşta orduları yıpranmış olduğundan dolayı Anadolu işgaline güçlü ordular gönderemekte-

dirler. Dördüncü olarak, üçüncü nedenden dolayı İngiliz ve Fransızların güçlü desteğini sağlayamayan Yunan işgalcileri zayıf kalmakta, ve çarlığın yıkılmasıyla büyük desteklerini kaybeden Ermeniler, direnme hareketini geliştirmek bir yana, tümüyle milliyet olarak yok olmakla karşı karşıya kalmış bulunmaktadır. Ve son olarak, bütün bu işgal ve istila tehlikeleri, feodal ve komprador hakim sınıfları çeşitli hoşnutsuzluklar içine iterken, bu durumun öfkeliendirdiği halk kitleleri, Anadolu’nun ve Kürdistan’ın hemen her yöresinde örgütlenmeye ve direnmeye başlamış bulunmaktadır.

İşte bu son derece elverişli koşulları gören imparatorluk subayı Mustafa Kemal, sadece bir genel koordinatör rolü oynayarak, mevcut direnme olanaklarının hepsini siyasal ve askeri bir merkeze kavuşturmak gerektiğini sezerek, bu direnme hareketlerinin başına geçip, örgüt liderliği boşluğunu doldurmuştur. Ve Kemalist hareket, başlangıçta halkçı ve haklı olan Anadolu direnme hareketlerinin başına geçerek onları bu içeriğinden çıkarıp, halklara düşman bir karakterde ve sadece Türk kompradorlarının, feodallerinin, ticaret ve küçük-burjuvaların çıkarlarına uygun bir mücadeleye, bir devrime dönüştürmüştür. Ve bilindiği gibi 1923’de askeri planda zafer kazanılıp Kemalist diktatörlük kurulduktan sonra, yalnız ve yalnız belirttiğimiz bütün bu kesimleri bir Türk burjuvazisi potası içinde eritmek, bütün bu kesimlerden -toprak ağalarından, kompradorlardan, tüccarlardan, küçük-burjuvaziden ve asker-sivil bürokrasiden- güçlü bir Türk burjuvazisi yaratmak çabasına girmiştir. Anadolu köylülüğünün ve Türk halkının direnmesi buna dönüştürülmüş, Kürt hakim sınıflarıyla -feodaller, aşiret reisleri ve şeyhler- bu amaçla ittifak kurulmuş, Ekim Devriminden ve sosyalizmden bunun için yararlanılmıştır. Burada şu gerçek açıkça görülmeli ve bilinmelidir ki, her türlü işgal ve istila tehlikesine karşı direnişi başlatan Türk halkı olmuş, fakat Kemalistlerin önderliği ele geçirmesiyle, sonuçta halkın çıkarına hiç bir iş yapılmadığı gibi tamamen halk düşmanı bir rejim ortaya çıkmıştır. Yine başlangıçta hiçbir direniş göstermeyen, “İngiliz mandasına mı, yoksa Amerikan mandasına mı girelim?” seçeneği arayan Türk feodalleri ve kompradorları, halk-direnisinin başına kemalistlerin geçmesi sonucunda ortaya çıkan devrim hareketinden yararlanan ve egemenliklerini kuran kesimler olmuşlardır.

Kemalist hareket ve Kemalist devrim, kapitalizmin emperyalizm aşamasında, burjuva devrimlerinin sona erdiği ve Ekim Devrimi temelinde proletarya devrimlerinin çağının başladığı tarihin o kritik anında ortaya çıkan; parçalanana ama kendisinin parçalamadığı Osmanlı imparatorluğunun yıkıntıları üzerinde yükselen; üstten, tepeden inme yöntemleri kullanan; anti-demokratik, işçi-köylü düşmanı, ulusal baskıcı ve sömürgeci olan; toprak ağalarının, kompradorların, paşaların ve bürokratların, ticaret burjuvazisinin ve küçük-burjuvazinin ittifakına dayanan; bütün bu kesimlerden bir Türk burjuvazisi yaratmayı amaçlayan (bunu nasıl yaptığını az sonra göreceğiz); bu amacı için halkı, Kürt hakim sınıflarını ve tüm ilerici değerleri ustaca kullanan bir burjuva hareket, burjuva ulusal bir devrimdir. Böyle özelliklere sahip bir burjuva ulusçuluğu olan Kemalizm, tamamen bu elverişli koşulların ve kritik anın bir ürünüdür; o, ne feodalizme karşı savaş içerisinde, ne güçlü bir emperyalist kuşatma ortamında ve ne de kurumlaşmış bir sömürgeci egemenlik altında ortaya çıkan bir burjuva ulusçuluğu değildir; ve yine o, dağılan imparatorluğun kalıntılarına dayanarak ve bu durumdan çıkış yolu arayan bütün güçleri birleştirerek iktidar olmayı başarmıştır.

Devamı S. 12’de

Baştarafı S. 11' de

Bazıları, altmış yıldan beri, özellikle kemalizmin bu dönemini katıksız bir ilericilik ve devrimcilik olarak göklere çıkarmış, işçilerin, köylülerin ve genel olarak halkın bilincini çarpıtmış, ve işin garibi, bütün bunları proletarya, komünizm ve ya sosyalizm adına yapmıştır. Konumuz uzasa da, Türkiye solunun bugünkü durumunu kavramak açısından (eğer meseleyi böyle ele alanlara gerçek sol denilebilirse), bu durumu kısaca izah etmek yararlı olacaktır.

Kemalizm, kendi içinde katıksız, en bahnaz ve en sinsi bir gericilik olarak, sınırlı bir biçimde dünya proleter devrimine de hizmet etmiştir. Meselenin gerçekte böyle olduğu şu şekilde aydınlatılabilir:

Burjuva ulusal bir devrim olarak kemalist devrim, ulusal devrim aşamasında çakılıp kalmış, anti-feodal demokratik devrim aşamasına hiçbir zaman varmamıştır. Kemalist hareket, Türk burjuvazisinin ta doğuşundan beri demokratik olmayan temeli üzerinde yükselmiş, hiçbir halkçı karakteri olmayan Genç-Türkler hareketi içinden ve onların bir kliği olarak ortaya çıkmıştır. Eğer ispat gerekiyorsa, işte o dönemin proleter devrimcilerinin en doğru ve en tam tesbiti: “*örneğin, Türk devriminin (kemalist devrim) ayırdedici özelliği tersine ilk adımda, gelişmesinin birinci evresinde, gelişmesinin ikinci evresine, tarımsal devrim evresine geçmeye bile kalkışmaksızın, çakılıp kalmasıdır.*” (Stalin, Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu, Sayfa: 174, Sol Yayınları) Türk burjuvazisinin feodal devlet fideğinde doğup gelişmesine uygun olarak, kemalist hareket de, feodal sultanlıkla bir çatışma içinde doğmamış, tam tersine zaten dağılmış olan feodal devletten yıkıntıları üzerinde yükselerek sadece artık gerçekte var olmayan sultanlığı ortadan kaldırdığını ilân etmiştir; yine o, feodalizmle bir savaş içinde doğup gelişmemiş, tam tersine güçlendikçe toprak ağalarıyla birleşmiş ve köylü hareketlerini ezmiş, toprak ağalarının çıkarını korumuş ve köylülerin toprak ve özgürlük taleplerini kana boğmuş ve sadece kendine özgü yöntemlerle ama örneği Almanya ve birçok başka ülkede görüldüğü gibi toprak ağalarını, üstten devlet gücüyle burjuvalaştırmıştır. 1918-23 döneminde Türkiye’de işçi hareketleri, grevleri, gösterileri, bayramları ortaya çıkmış, Anadolu köylüleri mahalli düzeyde de olsa toprak ve özgürlük için ayaklanmışlardır. Ama bu neyi doğrular? Bütün bunları kemalistlerin yaptığını değil, sadece işgal, istilâ, baskı ve sömürüye karşı Türk işçi ve köylülerinin devrimci savaşıma atıldığını kanıtlar. Zaten bütün bunlar, imparatorluk yönetimindeyken ve bu yönetim dağılırken, yani kemalist hareket daha kendi kabuğundayken ortaya çıkmışlardı. Ve kemalist hareketin işinin sadece işçi ve köylü hareketlerini ezme olduğunu güçlendikçe, eli ulaştığı yerlerde bu işi kanla yaptığını ve kendi egemenliğini gerçekleştirdiği zaman bu hareketlere karşı nasıl vahşi ve sinsi yöntemlerle saldırdığını, halk tarihini bilmek zorunda olan devrimciler iyi bilirler. Ve ayrıca, Kemalist yönetim altında işçi ve köylülerin çıkarının korunduğuna, işçi ve köylü hareketlerine izin verildiğine ait en ufak bir örneği hiçkimse gösteremez. Daha 1920’lerde, kemalistlerin, Türkiyeli komünistlere nasıl saldırdığını, ulusal kurtuluşa katılmak isteyen Mustafa Suphi’lerin nasıl hunharca katledildiğini bilmeyen var mı? İşçi ve köylülerin, onların çıkarlarının temsilcileri olarak komünistlerin bağımsız katılımına izin verilmediği bir harekete -kemalist harekete- ilericici, devrimci, demokratik, halkçı dendiği nerede görülmüş; eğer azgın bir kemalist değilsek, devrim teorii ve pratiğinde bu tür safsatalara yer bulabilirmiyiz? Sonuç olarak, kemalist hareket, asker, toprak ağası ve her kesimden burjuva ittifakının hareketidir; kemalist devrim, bunların devrimidir; kemalist diktatörlük, bunların diktatörlüğüdür; ve bütün bunlar, işçi, köylü ve genel olarak halk düşmanıdır.

Ekim devriminin ve onun üzerinde yükselen proletarya diktatörlüğünün emper-

yalizme karşı yarattığı denge temelinde ortaya çıkan kemalist hareketin emperyalizme karşı tavrı sınırlıdır, ya da ciddi bir karşı tavrı olmamıştır demek daha doğrudur. Avrupa kapitalizmine ve emperyalizme bağımlılık temelinde doğan ve onların sıkı bir işbirlikçisi olan Türk burjuvazisinin, emperyalizme karşı tutarlı tavrı alması beklenebilirmi? Daha savaş döneminde emperyalizmle ilişki arayan kemalistler, diktatörlüklerini kurar kurmaz, daha Lozan’da emperyalizmle ilişki kurmuşlar ve bu ilişki, giderek kısa sürede gelişip işbirlikçiliğe dönüşmüştür. Aslında kemalist hareketin anti-emperyalist tavrı değil, emperyalizmle çelişkileri olmuştur ve bu çelişkiler yumuşatıldıkça ilişki gelişmiştir. Güçlü bir Türk kapitalizmi ve imparatorluktan kalan topraklar -“Misak-ı Milli”- üzerinde bir Türk ulusu yaratmayı amaçlayan kemalist hareketin, emperyalizm karşısındaki tavrı, emperyalistler bu amacını kabul etmediği zaman çelişki ve karşı, bu amacı kabul edildiği zaman ise ilişki ve işbirliği olmuştur. Bu nedenle, Türkiye Cumhuriyeti kurulur kurulmaz, yani Türk burjuvazisi ve kemalistler kendi güçlerini gösterir göstermez, emperyalizmle çelişki azalmış, ilişki ve işbirliği başlamıştır. Kemalist hareketin, emperyalizmle çelişkinin temelini Kürdistan’ın paylaşılması oluşturur. Yani kemalistler, bir yandan ulusal bir devlet kurmaya çalışırken, diğer yandan da emperyalizmle Kürdistan’ı paylaşma savaşı vermişlerdir; onlara bu gücü veren şey, feodalizme karşı değil, feodalizmle uzlaşma içinde olmaları, miras aldıkları Kürdistan’da hakim sınıfların desteğini daha başından sağlamış bulunmaları ve emperyalizme karşı sosyalizmin desteğine sahip olmalarıdır. Kürdistan meselesi çözülür çözülmez, yani paylaşım tamamlanıp anlaşmaya varılır varılmaz kemalist burjuvazinin emperyalizmle ilişkileri gelişmiş ve işbirlikçiliğe dönüşmüştür. Bu gerçeği kavramayan beyinler, ya da çıkarları gereği kavramak istemeyenler, kemalistleri allayıp pultlayarak, sosyalizmin anayurdundan kuytuysında Türk proletaryasının ve halkının burjuvazi egemenliğinde kalmasına seyirci olmuşlardır.

Halkın bağımsız hareketini kanla boğan ve onları burjuvazinin hizmetine koşan kemalist hareketin, Sosyalist Sovyetler Birliği’ne karşı tavrı, emperyalizmle çıkar çelişkisi arttıkça ona yaklaşma ve sosyalizmin desteğini kendi burjuva çıkarları için kullanma, emperyalizmle uzlaşma sağladıkça ondan uzaklaşma ve komünizme düşmanlık yapma biçimindedir. Tarihin o kritik anında, Anadolu üzerinden emperyalizmin sosyalizme saldırmaya olanak veremeyerek, proleter dünya devrimi karşısında ilerici bir rol oynamıştır. Ancak şunu iyi bilmek gerekir ki, kemalist hareket bu rolü bilinçli olarak değil, kendi sınıf çıkarlarının korunması ona hizmet ettiği için objektif olarak, içte sosyalizme amansız bir düşmanlık yaparak oynamıştır, ya da oynamak zorunda kalmıştır. Kemalist hareketin ilericiliği yalnızca bununla sınırlıdır ve bu da istemeyerek, ama objektif zorunluluğun, kendi çıkarlarını korumanın ortaya çıkardığı bir ilericiliktir.

Daha önceki Türk burjuva hareketlerinin “imparatorluğun birliğini ve bütünlüğünü koruma ve onu burjuvalaştırma” biçimindeki programları, imparatorluğun dağıldığı bu dönemde ortaya çıkan kemalist hareket tarafından, işgal edilmemiş imparatorluk toprakları üzerinde -“Misak-ı Milli”- burjuva bir devlet, “ülkesi ve milletiyle bölünmez” bir toplum yaratma biçiminde ifade edilmiştir. Daha önceki burjuva hareketlerin şöven, ulusal baskıcı ve katliamcı özelliklerini aynen sürdüren ve daha da geliştiren kemalist hareket, Ermeniler üzerindeki soykırımı tamamlamış, Kürt halkına karşı katliam ve bastırma hareketini yürütmüş ve neye mal olursa olsun Kürdistan’dan pay alarak sömürgeleştirmeyi programlamıştır. Kemalist diktatörlüğün Kürdistan’daki katliamlarla sürdürülen sömürgeleştirme hareketleri, daha sonraki dönemlerde or-

taya çıkan bir olay değildir; daha kemalist hareket doğarken, ve yürüttüğü mücadelede bir kısım Kürt hakim sınıflarının desteğini alırken, daha 1920’lerde Kürdistan’ın Sivas’tan Dersim’e kadar olan bölgesinde Kürt halkına karşı katliam ve baskı uygulamasını başlatmıştır. Kısaca kemalizm, doğuşuyla “ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı”na karşı doğmuş, ulusal baskıcı, şöven, katliamcı ve sömürgeci bir karaktere sahip olmuştur.

Katıksız ve şöven bir burjuva ulusçuluğu olan kemalizmin en genel özellikleri bunlardır. Geçmişinden devraldığı bu özellikleri kemalist burjuvazi daha da geliştirmiş, gericileştirilmiş ve emperyalizmin uşaklığı, bekçi köpekliği derekesine varmıştır.

Şimdi soruyoruz: Daha doğduğu dönemde, yani bu dönemde, işçilerin ve köylülerin bağımsız hareketini kanla bastıran, kendilerinden dönüşmüş olduğu toprak ağalarıyla birleşip anti-demokratik ve işçi-köylü düşmanı bir diktatörlük kuran, çıkar çelişkisi olduğunda emperyalizmle bozuşup temelde ise ilişki ve işbirliğine yönelen, emperyalizmle Kürdistan’ı paylaşım savaşını yürüten, şöven, katliamcı ve sömürgeci bir burjuva ulusçuluğu olan, hiç inanmadığı ve içte amansız bir anti-komünist olduğu halde tarihin kritik döneminden yararlanarak sosyalizmin desteğini bile kendi gerici çıkarları için kullanan kemalist hareketin “halkçılığı” neresindedir? Ve bunu öyle göstermeye çalışan güçlere şunu söylüyoruz: Şimdiye kadar devrim ve komünizm adına en gerici burjuva ulusçuluğu olan kemalizmi boyayıp, cilâladınız ve böylece Türk ve Kürt emekçilerinin beyinlerini körelterek, kurtuluş yollarını kapadınız; ama bütün bu engellemelere rağmen şimdi devrimciler ve komünistler gerçeği görüyor, halkların kurtuluş yolunu aydınlatıyorlar; artık ya yüzünüzdeki sosyalizm maskesini çıkarıp küçük-burjuva yüzünüzü göstermek ya da işleri yeni baştan temellence ele alıp, şimdiye kadar ki varlığınıza ve sınıf yapınıza tamamen inkâr edip, somut tarihsel, toplumsal, siyasal ve düşünsel gerçekleri kabul etmek zorundasınız!

Burada şunu belirtelim ki, kemalist devrim temelinde Türkiye’de kapitalizm gelişmiş ve toplum burjuvalaşma yolunda ilerlemiştir. Ama emperyalizm ve proletarya devrimleri çağında, gerçek ilerleme sosyalizm altında olmakta, ve bir ülkede devrimin yapılabilmesi için çok gelişmiş bir kapitalizm gerekmemektedir. Sınırlı olarak kapitalizmin girdiği her ülkede devrim için objektif koşullar oluşmuş demektir ve çağdaş gelişme devrimle olmaktadır.

Kemalist devrimin kendi özgüllüğü yanında uluslararası bir özelliği de vardır. Ekim Devrimi temelinde doğan sosyalizmin emperyalizme karşı yarattığı denge ortamında, emperyalizm boyunduruğu altındaki ülkelerde, ulusal kurtuluş hareketlerinde ulusal burjuvazinin bağımsız tavrı koyabilme, üstten, tepeden inme yöntemlerle, özellikle ordu içindeki burjuva aydınları tarafından gerçekleştirilen devrimle devleti ele geçirip toplumu kapitalist gelişme içine sokabilme olanağı doğmuştur. Ve bu tür ülkelerde, böyle bir devrimin ilk örneğini Türkiye’de kemalist devrim vermiştir. İkinci dünya savaşından sonra sosyalizmin daha da güçlenmesi koşullarında bu tür devrimlerle emperyalizmden sınırlı bağımsızlık biçiminde kapitalist gelişme yoluna giren ülkeler çoğalmıştır. Bunlar, emperyalizme darbe vurdukları ölçüde, ondan bağımsız kalabildikleri oranda ilerici bir özelliğe sahiptirler ve zaten kemalist devrimin ilericiliği de ancak bu noktada vardır.

Geçerken şuna da değinelim, bu dönemde, Türkiye’de proletarya önderliğinde bir ulusal kurtuluş devriminin objektif koşulları sınırlı da olsa vardı. Kapitalist ilişkiler kısmen girmiş, proleter sınıf savaşımı doğmuş ve en gelişmiş olarak da Anadolu köylülüğü yer yer ayaklanmıştı. Ama komünistler geçemediler isyancı halkın başına; onlardan önce burjuva aydınları yetiştirdi ve önderliği ele geçirerek halk hareketini halka karşı bir hareket duru-

muna getirip burjuvazinin sınıf çıkarlarının hizmetine koştur.

Tarihi ve toplumsal koşullar eğer bir sınıfın gelişmesine olanak veriyorsa, o sınıf ne kadar geri ve cılız da olsa mutlaka yükselecektir. İşte tarihin bu kritik döneminde halkların aleyhine ve Türk burjuvazisinin lehine tarihin çarkları dönmeğe başlamıştı; o halde bu da ilerleyecekti, yükselecekti. Ve kemalist hareket; 1919-23 döneminde, Türk toplumun tüm varlıklı sınıflarını kendi önderliğinde birleştirerek, işçi ve köylü hareketlerini bu sınıfların çıkarları doğrultusunda kullanarak, Kürt hakim sınıflarının önemli bir kesiminin desteğini sağlayarak ve o tarihi dönemin tüm elverişli olanaklarından ustaca yararlanarak, üstten, tepeden inme, askeri zor yöntemleriyle, en soluksuz, en güdük ve geleceği olmayan, daha gelişme döneminde bile her türlü gericiliği içinde taşıyan bir devrimle Türk burjuvazisini iktidara getirdi ve her alanda zora dayanan, anti-demokratik, gerici bir burjuva diktatörlüğü kurdu.

Türk burjuvazisinin askeri yöntemlerle böyle bir siyasal gelişme gösterdiği bu dönemde Kürdistan’da durum nasıldı?

Hemen şunu belirtelim ki, bu dönem, Kürdistan’da yabancı egemenliğin en zayıf olduğu ve hatta Kürdistan’ın yarısından büyük bölümünde tümünden dağılarak hiç bulunmadığı bir dönemdi. Kürdistan’ın gününde ortaya çıkan İngiliz ve Fransız emperyalislerinin işgali vardı, ama bu güçler yıpranmışlardı ve işgali fazla geliştiremiyorlardı. Doğu Kürdistan’da İran egemenliği iyice zayıflamıştı. Rus çarlığı yıkıldı-ğından onun işgali sona ermiş, osmanlı imparatorluğu dağılmış ve yerine henüz siyasal bir güç gelişmemiş olduğundan, Kürdistan’ın geriye kalan büyük bölümünde-Orta-Kuzey-Batı Kürdistan’da- yabancı egemenlik hemen hiç kalmamıştı. Ancak Kürdistan’ın yeniden ve bu sefer daha çok parçaya bölünmesi tehlikesi belirmişti. Kürdistan açısından geçmiş dönemlere göre oldukça elverişli olan bu dış koşulların bir de kapitalizmin emperyalist aşamaya ulaşip çöküşe gitmekte olması ve Ekim Devrimi temelinde proletarya devrimleri çağının başlamış, Kürdistan’ın sınırında dünyanın ilk proleter devletin ortaya çıkmış olması eklenirse, bu dönemde Kürdistan’da bağımsızlık hareketinin geliştirilebilmesi için dış koşulların ne kadar elverişli olduğu açıkça görülür.

Ama Kürdistan’ın iç koşulları böyle bir hareketin gelişmesi için hiçde elverişli değildir. Tarih boyunca sürekli işgal ve istilaya uğrayan ve feodal osmanlı sömürgeciliğinin cenderesi içinde feodal toplum yapısı durgunlaşarak devam eden Kürdistan’da, hiçbir çağdaş ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel gelişmeye olanak tanınmadığını, toplumun feodal ve aşiretçi yapı içinde sürekli parçalandığını, feodal toplumun bile ancak aşiret örgütlenmesi temelinde yaşandığını, halkın feodal baskı altında ve dar aşiret örgütlenmesi içinde iyice sıkıştırılarak adeta insanlığa bile yabancılaştırıldığını, hakim sınıfların- feodallerin, aşiret reislerinin, ve din adamlarının-yüzyıllardır yabancı egemenlere işbirlikçilik ve uşaklık içinde tamamen ajan bir yapıya getirilerek aile, aşiret ve ağılık çıkarlarından başka bir şey düşünmediğini, halkın milli ve özgürlük duygularının bu yapı altında çarpıtılarak iyice anlamsız bir duruma getirildiğini, toplumun geri, örgütsüz, dağınık ve insanları parçalanarak birbirlerine kırdırılan bir yapı içinde tutulduğunu, vs. daha önce belirtmiştik. Böyle bir duruma getirilen, tarih boyunca kendi örgütlenmesini geliştirememiş ve siyasal gücünü hiçkullanamamış olan, modern sınıf ve tabakalar-işçi sınıfı ve aydınlar-ortaya çıkmadığı için tümüyle köylülükten oluşan Kürdistan halkının, kendine kurtuluş mücadelesinde yol gösterecek öncü güçler olmadığından bu elverişli dış koşullardan etkilenmesi, yararlanması ve bağımsız örgütlenmesini ve eylemini geliştirmesi mümkün değildi. Yani Kürdistan halkının bu dönemde kendi devrimci şiddetini geliştirecek ve bağımsız bir halk hareketi ortaya çıkaracak durumu yoktu. Eğer bu dönemde, Kemalist hareket yerine Türkiye’de

devrimci bir halk hareketi gelişseydi, bu gelişme Kürdistan halkını yakından etkileyecek, hareketlendirecek ve kurtuluş mücadelesi yoluna sokabilecekti. Böyle bir gelişme de olmadığından, Kürdistan halkı için, kendisini zift gibi sarmış Kürt hakim sınıflarının önderliğinde hareket etmek, onların çıkarları doğrultusunda kullanılmaktan başka bir yol henüz ortaya çıkmamıştı.

Kürt hakim sınıflarına -ağalarına, aşiret reislerine, şeyhlerine ve seytilerine gelince, yani başlarında Türk hakim sınıfları kapitalizmin şeytani kurumlarından ve hatta sosyalizmden yararlanarak kendilerini modernize etmeye ve egemen bir sınıf olarak örgütlendikleri bir ulusal kurtuluş hareketi geliştirmeye çalışırken, onlar, yüzyıllardır işbirlikçilik, uşaklık ve ajanlık geleneklerine uygun olarak, gözleri dönmüşcesine dar aile, aşiret ve ağalık çıkarlarını, yani sınıf çıkarlarını korumak için kime uşaklık yapmalarının daha yararlı olacağını tercihini aradılar. Halbuki bu dönemde yabancı egemenlik hemen hiç yoktu; üç feodal biraraya gelse bir devlet kurabilirdi. Daha sonra egemen güç haline gelen Kemalist hareket, henüz yeni gelişmekteydi; bir Koçgiri isyanı ile bile neredeyse başedemiyordu, ki Kürdistan'ın göbeğinde gelişecek ayaklanmalarla başetmesi hiç mümkün değildi. Buradan şu önemli sonuç çıkar ki, daha sonraki dönemde Kemalist işgal ve egemenlik geliştikçe çıkarları sarsılan Kürt hakim sınıflarının, bu baskı ve zulme karşı halkın gelişen haklı tepkilerinden yararlanarak kendi adi çıkarlarını korumak istemeleri ve bu temelde halkın direnmesinin önderliğine oynamaları, bunların milli bir güç olduğunu göstermez ve esasında o direnmeleri ulusal bir direnişe dönüştürmeyen temel etken de bu güçlerin önderliğidir. Eğer Kürt hakim sınıflarının çok sınırlı bir biçimde de olsa milli emelleri bulunsaydı, **bu dönem, yani 1918-23 dönemi** Kürdistan'da bir devlet kurmak için son derece elverişliydi ve tamamen bir boşluk vardı. Biraz örgütlenme ve biraraya gelme, bir devlet kurmakla sonuçlanabilirdi. Ama bizdeki egemen sınıflar, bu dönemde böyle bir şeye hiç yanaşmadılar, onların uğraştıkları şey, çıkarlarını korumak için dayanacakları bir yabancı egemenlik arama ve bu doğrultuda bir taraftan Koçgiri halkını ezen kemalistlerin basit taktiklerinin aleti olarak, onlarla işbirlikçilik temelinde ittifak kurmak oldu.

Kürt hakim sınıfları, İngiliz ve Fransızlar yerine, geçmişte var olan ama 1920'lerden itibaren artık bulunmayan "Ermeni tehlikesi"ni işleyen ve "ümme-i islamiye-yi kurtarmak için çalışıyoruz" şeklinde propaganda yapan kemalist Türk milliyetçileriyle işbirliği seçtiler. Kemalistlerin, bu biçimde yürüttükleri sınırlı propaganda, bir yabancı güce uşaklıktan başka bir şey düşünmeyen Kürt ağa ve şeyhlerinin çoğunu kendilerine alet etmeye yetti. Kürt hakim sınıflarının, bu dönemde kemalistlerle girdiği ilişki, bir ittifak değil, düz bir işbirlikçilik, uşaklıktır; kemalist burjuvazinin çıkarlarına alet olmaktır. Daha sonra kendi çıkarlarını eski biçimde koruyamayınca, hata yaptıklarını anlayıp çıkar telaşına düşmeleri, kemalist diktatörlük karşısında Kürt hakim sınıflarını ezilmekten kurtaramadı. Bir sınıf, siyasal bir ilişkiye, ittifaka girerken, her türlü bilinci ve siyasetiyle girmek zorundadır. Eğer bilinci ve siyaseti yoksa o sınıfın, yani ideoloji ve siyaset üretemeyen egemen sınıfın girdiği siyasal ittifaklar, işbirlikçilik, uşaklık ve ajanlıktır. Kişilerin, partilerin, sınıfların ve ulusların, girdikleri ilişkilerde hata yapmaları, onların zayıflıklarının ve cüceliklerinin bir ürünüdür. Hele hele büyük hata yapmaları, onların gerçekte çok cüce, çok geri, zavallı, yaşama-yı hakkı olmayan yaratıklar olduklarını gösterir. Kürt hakim sınıflarının durumu aynen böyledir.

1918-23 döneminde, Kürt hakim sınıflarının da desteğiyle Türkiye'de kemalist devrim zafer kazanıp, kemalist burjuva diktatörlüğü kurulurken, elverişli dış koşullardan yararlanabilmek için kendi iç gücünü kullanamayan Kürdistan'ın dörde

bölünmesi fiili olarak gerçekleşti. Artık Türkiye'de kurulan gerici kemalist diktatörlüğün, kendi sınırları içine aldığı Kürdistan parçası üzerinde tamamen bir balyoz ve her alanda sadece bir zor varlığı olma dönemi açılmış, bunun için koşullar oluşmuştu.

1923-1945 DÖNEMİ

Kemalist diktatörlük altında yaşayan bu dönemin en temel gelişmeleri, siyasal tekeline kuran Türk burjuvazisinin, buna dayanılarak üstten, kemalist devletçilik yöntemleriyle ekonomik ve sosyal temelini Türkiye'de geliştirilmesi ve Kürdistan'da da kemalist katliamcı yöntemlerle Türk burjuvazisinin askeri işgali tamamlanarak siyasal egemenliğinin güçlendirilmesidir.

Çoğunlukla Kemalizmin bir milli burjuva ideolojisi olduğu söylenir; elbette bu doğrudur, ama tek başına Kemalizmi izah etmeye yetmez. Kemalizm, milli devrimci burjuvazinin demokratik ideolojisi değildir. O, ekonomik ve sosyal gelişmesi çok zayıf olan Türk burjuvazisinin, emperyalizm ve proleter devrimler çağında, devlete dayanarak, üstten, tepeden inme yöntemlerle toprak ağası, komprador, tüccar ve küçük-burjuva kesimlerin dönüştürülmesi, yani burjuvalaştırılması ile yaratılması ve geliştirilmesi ideolojisidir. Peki ya, bunu nasıl yapmıştır? Bilindiği gibi Türk burjuvazisi önce kendini siyasal bir güç olarak örgütlemiş, siyasal tekellelikle tüm siyasal gücü elinde merkezileştirmişti. Daha sonra bu siyasal gücünü en iyi bir biçimde kullanarak, ekonomik güce dönüştürmüş, ulusal bir güce dönüştürmüş milliyetçiliğe, şovenizme ve sömürgecilığe dönüştürmüştür. Ve bu da, Türk uluslaşmasının, Türk burjuva sınıfının ve Türk kapitalizminin gelişmesi sonucunu doğurmuştur.

Kemalizm önderliğindeki Türk burjuvazisinin bütün bu gelişmeleri sağlama yöntemi oldukça açık ve kendine özgüdür. Ekonomik ve sosyal temel çok zayıf olan bu sınıfın, elde ettiği siyasal zoruna dayanarak uluslaşmayı geliştirme yöntemi: Ermenileri yoketmek, Rumları yoketmek, azınlıkları eritmek, Kürtleri yoketmeye çalışmak -ve böylece Türk burjuva ulus temelini genişletmek olmuştur. Aynı biçimde ve aynı gücüne dayanarak, toprak ağasını burjuva yapmak, kompradorunu burjuva yapmak, ticaret burjuvazisini geliştirmek, küçük-burjuvaziye burjuva yapmak -ve böylece bir milli, yani Türk milletinden olan burjuva sınıfı geliştirmek. Yine aynı biçimde ve aynı gücüne dayanarak, zorla Rumların ve Ermenilerin mallarını ellerinden almak, köylülerin topraklarına elkoymak, işçi sınıfının emeğini en gaddar ve baskıcı yöntemlerle sömürmek -ve böylece ekonomik olarak Türk burjuvazisini geliştirmek, yani Türk kapitalizmini geliştirmek. Evet, insana çok saçma, haksız, baskıcı, sömürücü biçimler olarak da görünse, tarihte hiçbir burjuva sınıfın yapmadığı kadar beleşçi yöntemler de olsa, bu, en açık biçimiyle böyle olmuştur.

Türk burjuvazisini tanıma açısından, Avrupa kapitalizmine ve giderek emperyalizme bağımlılık içinde ve geri bir ülkede doğmuş, emperyalizm ve proleter devrimler çağında iktidara yükselen özelliklerini aklımızdan çıkarmadan, Avrupa'da burjuva devrimlerinin tamamlanmak üzere olduğu dönemde iktidara yürüyen Alman burjuvazisi için Marx'ın yaptığı tanımlamayı buraya aktarmak ve böylece Türk burjuvazisinin de özelliklerini görmek yararlı olacaktır. "*Alman burjuvazisi o denli tembelce, korkakça ve yavaşça gelişmişti ki, feodalizm ve mutlakiyeti tehdit eder duruma geldiği anda, kendisinin de proletarya ile, çıkarları ve düşünceleri proletaryanıninkine yakın tüm kentli kesimler tarafından tehdit edilmekte olduğunu gördü... Bizzat zaten eski topluma ait olduğundan, halka ihanet etmeye ve eski toplumun saraylı temsilcileriyle uzlaşmaya ta baştan eğilimli; eski bir topluma karşı yeni bir toplumun çıkarlarını değil, eskimiş bir toplum içerisinde taze-lenmiş çıkarları temsil eden; halkı arkası-*

na aldığı için değil, halk onu önüne katıp dürtüklediği için devrimin dümeninde olan; yeni bir toplumsal çağın girişkenliğini değil, yalnızca eski bir toplumsal çağın kinini temsil ettiği için önde bulunan; yeni devletin üstünde aniden belirmeyip, bir yer sarsıntısıyla iteklenip gelen eski devletin bir tabakası olan; kendisine inancı olmaksızın, halka inancı olmaksızın yukarıdakilere homurdanan, aşağıdakilerin önünde titreyen, her iki tarafa karşı çıkarıcı ve bu çıkarıcılığın bilincinde, tutuculara kıyasla devrimci ve devrimcilere kıyasla tutucu olan; kendi sloganlarından kuşku duyan; düşünce yerine söz kalıbı olan; dünya fırtınası karşısında sinmiş, dünya fırtınasını istismar eden; hiçbir bakımdan enerjisi bulunmayan, her bakımdan aşırımcı olan; özgünlükten yoksun olduğu için sıradan, sıradanlığı için de özgün olan; girişkenliği olmaksızın, kendisine inancı olmaksızın, halka inancı olmaksızın, dünya çapında tarihsel bir çağrıda bulunmaksızın kendi arzularıyla pazarlık eden;... Prusya burjuvazisi, bir tür toplumsal kast düzeyine düşmüştü. Mart devriminin ardından kendisini Prusya devletinin başında bulan Prusya burjuvazisi işte böyleydi." (Marx-Engels,

Seçme Yapıtlar, Cilt-I, sayfa: 172-173, Sol Yayınları). Bundan daha olumsuz bir tanımlama, sıfatlandırma Türk burjuvazisi için yapılabilir. Ama yine de bu sınıf, kendisi için bir ekonomik ve ulusal temel yaratmış, tarihin kendisine "yürü ya kulum" demesinden dolayı belli bir süre yükselmiştir.

Bu dönemde, işçi sınıfının zayıflığı, komünistlerin önemli hataları, azgın katliamlar ve başka nedenlerden dolayı, Türk burjuva egemenliğinin gelişmesi önlenmemiştir. Zaten çok geri toplumsal temelleri yansıtan Kürdistan'daki ayaklanmaların, bu gelişimi engellemesi mümkün değildir. Türk burjuvazisi, elde ettiği siyasal gücüne, zoruna dayanarak, Türkiye'deki işçi-köylü hareketini kanla boğarak, en küçük bir demokratik hakkın kullanılmasına bile kesin olarak izin vermiyip, işçi ve köylüler üzerinde kural ve sınır tanımayan, azgın bir sömürü ve zorla elkoyma uygulayarak, Kürdistan'daki ayaklanmaları katliamlarla ezip, işgal ve egemenliğini sağlayarak bu temelde ve bu dönemde, ekonomik, sosyal ve ulusal her alanda gelişme gösterebilmiştir. Kısaca, bu dönemde Türk burjuvazisinin gelişen gerici bir zor sistemi vardır ve kemalist yöntemlerle geliştirilen bu zor sistemi ekonomiden kültüre kadar her alanı etkilemiştir. Elde edilen devlet gücüne dayanarak zoraki bir uluslaşma, zoraki bir burjuvalaşma, devletçilik temelinde zoraki bir kapitalistleşme yaratmak, kemalizmin en belirgin özellikleridir ve daha sonraları da bu tipteki çeşitli güçler tarafından bu model benimsenmiştir.

Kemalist zor sisteminin, bu dönemde gelişen Türk burjuva zorunun ciddi devrimci bir temeli yoktur. Adeta tarihin kendini yürüttüğü, Anadolu'daki halk direnmesinin kendine hediye ettiği, Ermeniler'in ve Rumlar'ın yanlış ata oynamaları sonucu beleşten ele geçirdiği bu gerici şiddet kurumunu, ekonomik, sosyal ve ulusal temel çok zayıf olan bu sınıf, egemen olduğu anlara üzerinde daha başlangıçtan son anına kadar kullanacaktır. Ekonomiden kültüre kadar her alan bu gerici şiddetin etkisini hissedecektir. Bunu, şunun için belirtiyoruz ki, burjuvazinin devrim yaptığı diğer ülkelerde, burjuvazi önce ekonomik, sosyal ve kültürel bir güçtür ve daha sonra siyasal bir güç haline gelir. Burjuvazi, bu siyasal güce dayanarak ekonomik ve sosyal temelini yaratamaz, daha önce ortaya çıkmış olan bu temelini sınırsız geliştirir. Özellikle Batı Avrupa burjuva devrimlerinde bu böyledir. Ancak tarihi gelişim ilerledikçe bu durum tersine dönmeye başlamıştır. Ekonomik ve toplumsal olarak gelişmemiş olan burjuva kesimlerin kendilerini önce siyasal bir güç olarak örgütlemeleri, yukardan siyasal bir güç olarak gelişmeleri ve bu güce dayanarak kendi ekonomik, sosyal ve ulusal temellerini geliştirmeleri ortaya çıkmıştır. Bunun en çarpıcı örneği, Türkiye'de-

ki kemalist burjuva devrimi örneğidir. Denilebilirki, Fransa ve İngiltere gibi ülkelerde burjuvazi nasıl önce ekonomik bir güç olarak doğuyor ve daha sonra siyasal bir güç haline geliyorsa, bunun tam tersi olarak Türk burjuvazisi, önce siyasal alanda gücünü tekelleştiriyor ve daha sonra kendisine ekonomik bir içerik kazandırıyor. Burada zorun rolü, son derece değişiktir. Kapitalizmin gelişme çağında zor, Batı Avrupa burjuva toplumlarında çok az bir rol oynarken, Türk burjuvazisinin elinde zor, kullanabildiği tek araç oluyor. Türk burjuvazisi, zorla yaratılmış ve zordan örülmüş bir sınıftır. Bunun anlaşılması zor olabilir; fakat tarihin o kritik anı, Andolu koşullarında ve uluslararası koşullarda yaşanan o kritik dönem, Türk burjuvazisinin yalnızca siyasal bir güç, bir zor gücü olarak örgütlenmesini olanaklı kıldı. İşte bu şekilde kendisini yalnızca bir zor olayı olarak örgütleyebilen bir sınıfın, daha sonra ne kadar hunhar olacağı kendiliğinden anlaşılır. Türk burjuvazisinin böyle kendisini bir siyasal zor, bundan da öteye yalnız ve yalnız kendisini bir askeri zor olarak örgütlemesi, yalnız ordusuyla ayakta kalması vardır. "Ordu millet" denilen hikâye budur işte. Bu durum, Türkiye'deki toplumsal gelişmede zorun rolünün çok değişik ve yaygın olacağını, aynı şekilde bu zorun çok yapay ve çok gerici olacağını gösterir. İşleri böyle tersinden başlatan bir sınıfın, her alanda çok ters bir sınıf olacağı, gelişerek dünyanın en gerici sınıflardan birisine dönüşeceği açıktır. 12 Eylül askeri faşist darbesinin ortaya çıkmasının tarihi temeli, Türk burjuvazisinin böyle şiddete dayalı olarak iktidara gelmesidir. Onun bu tarihsel özelliği, daha önce İttihat ve Tarakki Cemiyeti ve özellikle de kemalist diktatörlük döneminde Türk burjuvazisinin şiddete dayalı olarak kendisini örgütlemesi; normal yollardan değil, tersinden; kritik evrelerden, tarihin boşluklarından, Ermeni ve Rumların yanlış mücadelelerinden, halkların kendi öz örgütlerini oluşturamamış olmalarından; emperyalizmin kördüğümünden ve sosyalizmden yararlanarak kendisini bir zor olayı haline getirmesidir. Elbette böyle bir sınıf, çok yapay doğmuş bir sınıftır; eşi görülmeyen, acayip bir yaratıktır bu. Böyle bir yaratığın, istisna olan bu durumunu sürekli kural haline getirmek için çağın başına belâ olacağı, özellikle egemenliği altında tuttuğu halkların ve çevresinin başına belâ olacağı açıktır.

Her sınıfın uyguladığı baskı sistemi, o sınıfın özelliklerine yakından bağlı olduğu gibi, dünya genelinde burjuvazinin baskı sistemi de, onun doğuş ve gelişme özelliklerine yakından bağlıdır. Ve bütün bunlar çok kolay anlaşılır. Ama bir de istisnai olarak, diğerlerinin tersinden Türk burjuvazisinin doğuşu ve yükselişi vardır. Bunun uygulayacağı baskı va sömürü sistemi de, elbetteki daha değişik bir biçimde gelişecektir. Ve çoğunlukla normal toplumsal gelişmeler için yapılan tahlillerin burda yetersiz kalacağı, istenilen sonuca götürmeyeceği rahatlıkla anlaşılabacaktır. Güney Afrika Cumhuriyeti ve İsrail siyonizmi örnekleri vardır; bunlar, emperyalizmin yapay çocukları, emperyalist dönemin suni, dışlanmış, ayrıksı, pıçleşmiş yapılarıdır. Bunların, bu farklı özelliklerinden dolayı, uyguladıkları baskı sisteminin de değişik özellikleri olacaktır. Kemalist zor sistemi, kemalist burjuvazi de halklar karşısında aynen böyle bir şeydir ve hatta bunların başarılı ilk örneklerinden birisidir. Demek ki, şiddet temelinde gelişen bu sınıfın, bütün gericiliğine karşın, emekçi halklar üzerinde egemenliğini sürdürmesi tarihi bir olay, bir zorunluluk olmuştur.

ŞİKESTUN

BAĞIMSIZLIK VE ÖZGÜ YOLUMUZA

Bundan iki yıl kadar önce, 28 Mart 1980 günü, Mardin'in Derik ilçesine bağlı Şikestun köyüne büyük bir askeri operasyon düzenleyen sömürgeci Türk ordu birlikleri ile aynı köyde bulunan PKK sempatizanları arasında meydana gelen silahlı çatışma sırasında, Kürdistan halkının üç seçkin evladı kahramanca çarpışarak şehit düşüyorlardı. Hiç bir zaman tahmin edemeyecekleri ölçüde zorlu bir direnişle karşılaşan sömürgeci Türk ordu güçleri ise, ilk şaşkınlıklarından sıyrılmalarının hemen ardından yeni takviye birliklerini yardıma çağırıyorlardı. Buna rağmen, biri birliklerine kumanda eden yüzbaşı olmak üzere iki subayları ile bir askerlerini kaybediyorlar ve bunun yanı sıra çok sayıda yaralı da veriyorlardı. Ahmet KURT, Mehmet KURT ve Selman DOĞRU adlarındaki üç PKK savaşçısının ortaya koydukları görkemli direnişin etkisi kısa bir zamanda bütün Kürdistan düzeyine yayılıyor; üç değerli önder kadrosunu zamansız yitirmiş olmanın beraberce getirdiği derin acı ve üzüntü bir yana bırakılırsa, bu direniş hareketi bütün yurtsever sınıf ve tabakalar arasında coşkulu bir atılıma ve Kürdistan üzerindeki Türk sömürgeci varlığına karşı direnme ruhunun bilinmesine yol açıyordu.

Sayıları üç bine kadar ulaşan büyük bir askeri güç, iki helikopter, panzer ve kariyerleri harekete geçirerek Şikestun köyünü tam bir kuşatma çemberi içine alan sömürgeci ordu birlikleri, yaklaşık yirmi dakika kadar devam eden silahlı çatışmadan sonra, son kurşunlarına kadar direnen ve yaralı olarak ele geçirilen Ahmet KURT ve Selman DOĞRU adlarındaki PKK Partizanlarını süngülerle delik deşik ederek katlediyorlardı. Askeri planda asla kıyaslanamayacak olan muazzam üstünlüklerine ve güçlü donanımlarına rağmen, sadece üç partizanın silahlı savunma hareketi karşısında ağır kayıplara uğramış olmanın verdiği iğrenç bir kudarganlıkla, yine mermileri tükenen ve hiç yara almadan tutsak edilen Mehmet KURT adındaki devrimci savaşçının başını köyün ortasında taşlar ve dipçik darbeleri ile paramparça ederek öldürüyorlardı. Bununla da yetinmesini bilmeyen sömürgeci Türk işgal birlikleri, kadın-erkek-geç-ihtiyar ayırdetmeksizin yediden yetmişe bütün Şikestun halkını köy meydanında toplayıp yerlerde süründürerek, en vahşi işkence ve hakaretlere tabi tutuyorlardı. Vazgeçmeyecekleri mesleki alışkanlıkları olan yağma ve çapulun en hayasızını sergilemekten de çekinmeyen sömürgeci işgal güçleri halkın bütün malını gasp ediyorlar ve Şikestun köyünü sonunda adeta bir harabeye çeviriyorlardı. Sıradayağı ve korkunç işkenceler sonucunda yarı koma hale getirilen bütün Şikestun köylüleri daha sonra topluca işkencehanelere götürülüyorlardı.

Şikestun'un yoksul köylüleri, bu kez bir insanlarını da en aşağılık zulüm ve zorbalığın sergilendiği işkence tezgahlarında şehit veriyorlardı. Şikestun köyünün saygın yaşlısı Mehmet ÖZSOY adındaki yurtsever köylü, kendisine yapılan fiziki ve manevi işkenceler sırasında kahpece katlediliyordu. Silahlı çatışma olayının hemen iki gün sonrasında işkence-de can veren Mehmet ÖZSOY'un cenazesini köye getiren sömürgeci ordu güçleri, komşu Mamıcank köyünden olan ve o an için Şikestun'da bulunan PKK sempatizanları Süleyman SARUHAN ve Abdullah YÜCE adlarındaki iki genç köylü yurtseveri sorgulamaya bile gerek duymaksızın, salt kendi sadist duygularını tatmin etmek amacıyla köyün ikiyüz metre dışında kurşuna diziyorlardı. Bu olay sömürgeci Türk devletinin korkunç barbarlığının ve Kürdistan halkının eli kanlı celladı niteliğini bir kez daha bütün çıplaklığı ile orta yere seriyordu.

Türk sömürgecilerinin bu denli hırçınlaşmalarının, Kürdistan halkına ve onun en değerli mensupları olan PKK kadro ve taraftarlarına karşı en acımasız yöntemlerle saldırıya geçmelerininin elbette önemli nedenleri bulunmaktaydı. Çünkü kendi sömürgeci yöntemlerine karşı ciddi bir örgütlü tepkinin olmadığı, esas olarak silahlı karşı-devrimci şiddete açıkça başvurma gereğini duymaksızın egemenliklerini sürdürdükleri dönem, artık bir daha geri gelmemek üzere tarihe karışmıştı. Artık Kürdistan halkı yüzyıllardan beri derinliklerine itildiği ortaçağ karanlıklarından sıyrılmaya başlamış ve kendi geleceğini özgürce kendi elleriyle çizmek için

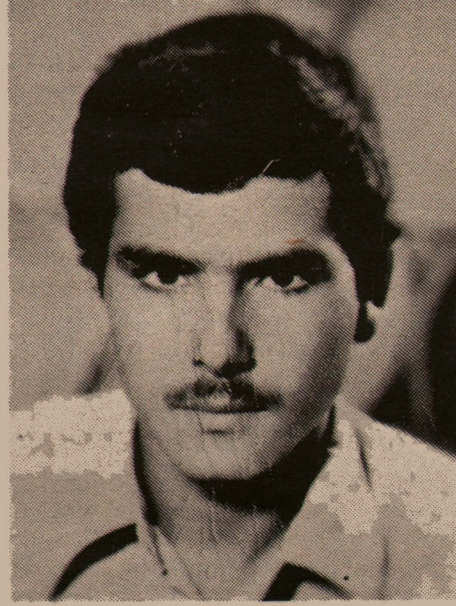

Ahmet KURT

mücadele arenasına atılmıştı. Şikestun katliamı da, Kürdistan'da yüzyılların eseri olan kendi sömürgeci yönetimlerinin gelişen devrimci kurtuluş mücadelesi karşısında sarsılmaya başlamasıyla birlikte, Türk sömürgecilerinin yeni baştan açıkça gündeme getirdikleri silahlı karşı-devrimci şiddetin bir ürünü, bağımsızlığa ve özgürlüğe kavuşmak için mücadelede karar kılan Kürdistan halkının haklı ve meşru sesini susturmak amacıyla henüz resmen ilan edilmemiş olan bir yıldırma ve imha savaşının sonucuydu.

Sömürgeci Türk burjuvazisi, geliştirdiği çeşitli politikalarla Kürdistan'da kendi yönetimine karşı örgütlü bir muhalefet olmadan egemenliğini sürdürmeyi başarmıştı. 1940 yıllarına gelinceye kadar, Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'daki bütün direnme noktalarını ortadan kaldırarak askeri işgalini tamamlayan sömürgeci Türk burjuvazisi, daha sonra siyasal, kültürel ve ekonomik alanlardaki sömürgeciliğini geliştirmeye ve kurumlaştırmaya başlamıştı. Kısacası, 1940 yıllarından itibaren başlayan ve 1970'li yılların başlarına gelinceye kadar geçen uzun bir dönem, Türk sömürgecilerinin Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'da bütün alanlarda egemenliklerini adım adım kurumlaştırmaya çalıştıkları, en küçük bir ulusal ve demokratik kıpırdanışa olanak tanımadıkları, ulusal ve kültürel yabancılaşma ve kişiliksizleştirme faaliyetine hız verdikleri ve nisbeten "barışçı" bir biçimde yöntemlerini devam ettirdikleri bir dönem oldu. Sömürgeci Türk burjuvazisinin ABD emperyalizmi ile yeni-sömürgecilik ilişkileri içine girmesinden sonra, özellikle 1960'lerden itibaren Kürdistan'da geliştirdiği kapitalist üretim ilişkileri modern sınıfları ortaya çıkardı. Bu da herşeyden önce Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'daki eski yapının aşılması ve modern bir ulusal kurtuluş hareketinin gelişebilmesi için gerekli olan objektif temelin doğması demekti. Bu objektif temelin bir ürünü olan ve 1973'lerde ideolojik bir grup olarak biçimlenen Kürdistan devrimcileri Marksizm-Leninizmi Kürdistan'a taşıyorlar, bu ideolojik akım kısa zamanda Kürdistan'da işçi sınıfı, yoksul köylülük ve devrimci-aydın-geçliği kucaklayan, sağlam ve teorik ve programa, strateji ve taktiklere dayanan örgütlü bir yığınsal politik hareket niteliğine kavuşuyordu.

Kürdistan Devrimcileri henüz küçük bir ideolojik grup biçiminde ortaya çıktıkları koşullarda bile sömürgeci devlet terörüyle yüz yüze geliyorlar, ve henüz bu aşamada iken kendilerini silahlı savunma zorunluluğu ile karşı karşıya buluyorlardı. En küçük bir ulusal ve demokratik muhalefete tahammülü olmayan sömürgeci Türk burjuvazisi, Kürdistan devrimcilerine karşı resmi ve sivil polis örgütünü, ajan örgütlerini ve bizzat devlet eliyle Kürdistan'daki ulusal gelişmeyi boğmak için geliştirdiği faşist çeteleri devreye sokuyordu. Ama sömürgeci burjuvazisinin bütün gerici çabaları Kürdistan Devrimcilerinin gösterdikleri engin fedakarlıklar pahasına boşa çıkarılıyor ve bütün ülke çapında faşist odaklara ve ajan örgütlerle ajan-muhbir şebekelerine ağır darbeler indiriliyordu. Böylece *daha başından doğal olarak bir devrimci genç-

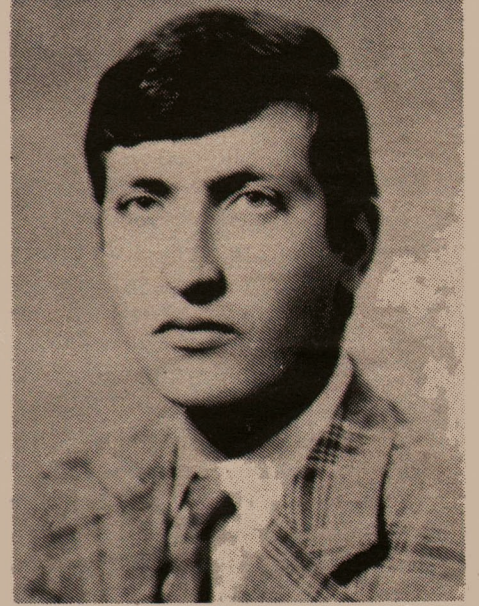
Mehmet KURT

lik hareketi niteliğinde ortaya çıkan yeni kurtuluş hareketi eski dar sınırlarını aşıyor ve bütün yurtsever sınıf ve tabakalar arasında geniş bir sempati ve destek kazanıyordu. Bunun üzerine sömürgeci Türk burjuvazisi, ülkemizde en önemli sosyal dayanakları durumuna getirdiği feodal-komprador eşkiya çetelerini Kürdistan Devrimcilerinin üzerine saldırtıyordu. Kürdistan Devrimcileri, bu kez Kürdistan tarihinin en

hain işbirlikçi sınıfı olan feodallere ve feodal-komprador eşkiya çetelerine karşı mücadele bayrağını yükseltiyorlardı. Özellikle feodal yapının en güçlü bir biçimde zorla ayakta tutulduğu Hilvan'da ve daha sonraları Siverek'te feodallere ve feodal-komprador eşkiya çetelerine karşı Kürdistan Devrimcilerinin önderliğinde gelişen devrimci mücadele, Kürdistan'ın her tarafında olumlu sonuçlar doğuruyordu. Kürdistan'ın yoksul köylüleri, yüzyıllardan beri egemen sömürgeci güçlerle tam bir işbirliği içinde kendilerini ezen ve sömüren mahalli feodal otoritelere karşı gelişen mücadelenin başarısını görerek, bu güçlerin kofluğunu daha iyi anlıyor ve bu güçlere karşı mücadelelerini yoğunlaştırıyorlardı. Öyleki, Türk sömürgecilerinin istihbarat güçlerine, faşist mihraklara, feodallere ve feodal-komprador eşkiya çetelerine karşı yükselen mücadele ile indirilen her ölümcül darbe sömürgeci ve feodal-komprador düzenin temellerine dinamit koyuyor, Türk devletinin siyasi otoritesini tahrip ediyordu.

Kürdistan'daki bu yeni ve önemli gelişmeler karşısında, sömürgeci Türk burjuvazisi, bizzat kitlelere "umut" olarak lanse ettiği Ecevit hükümeti eliyle Türkiye'nin üç büyük işçi merkezinde ve hemen hemen bütün Kürdistan çapında resmi sıkıyönetime geçmek zorunda kalıyordu. Sıkıyönetime gerekçe olarak da Maraş katliamı tezgahlanıyor ve bu katliam sırasında sömürgeci Türk devletinin resmi ve sivil güçleri binlerce masum Kürt insanını acımasızca katlediyorlardı. Sömürgeci Türk burjuvazisi resmi sıkıyönetimle bir yandan Kürdistan'daki devrimci gelişmeyi ezmeye çalışırken, öte yandan önemli ölçüde dağıtılmış olan ajan-muhbir ağını yeni baştan restore etmek istiyordu.

Ama resmi sıkıyönetim uygulamalarına geçiş de sömürgeci Türk burjuvazisinin beklendiği sonucu vermiyordu. Bir yandan Türkiye'deki devrimci demokratik halk hareketi, öte yandan Kürdistan'daki devrimci kurtuluş mücadelesi sıkıyönetim koşullarında bile gelişmesine devam ediyordu. Bunun yanı sıra, daha önceden işbirlikçi-tekelci Türk burjuvazisinin reformist ve faşist kanatları arasında başlamış olan çelişki ve çatışma da yeni koşullarda giderek keskinleşiyordu. Nitekim bu çelişki ve çatışma, 14 Ekim 1979'da yapılan "senato üçtebir yenileme ve milletvekili ara seçimleri" sonrasında, açıkça burjuvazinin faşist diktatörlüğü sürdürmek isteyen kanadının aleyhine sonuçlanıyordu. İçine düşmüş olduğu derin ekonomik ve siyasi bunalım koşullarında işbirlikçi-tekelci Türk burjuvazisinin en gerici ve en şoven kesiminin iktidarı teslim ettiği

Selman DOĞRU

Demirel hükümeti, tasarlanan açık faşist diktatörlüğe geçişte bir "ara rejim" niteliğini taşıyordu.

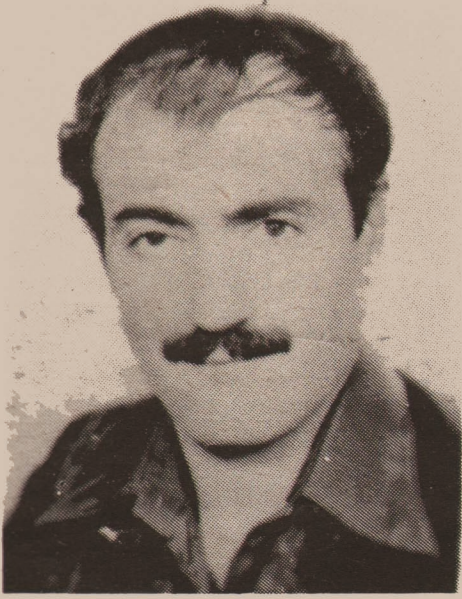
MHP destekli faşist Demirel hükümeti, daha işbaşına gelir gelmez, "anarşi, terör, yıkıcılık ve bölücülük" olarak adlandırdığı Türkiye devrimci demokratik halk hareketine ve en başta da Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı "cihad" ilan ederek, dört koldan saldırıya geçiyordu. En basit ekonomik ve demokratik hakları için direnişe geçen işçilerin üzerine gönderilen panzerli ve makinalı tüfekli polis ve askerler, işçileri acımasızca kurşunluyorlardı. Bizzat devletin koruyucu kanatları altında saldırıya geçirilen faşist çeteler giriştikleri karşı-devrimci terörle yüzlerce devrimci ve demokrat işçi, öğrenci, öğretmen, öğretim görevlisi ve memuru alçakça katlediyorlar; cezaevleri devrimciler ve yurtseverlerle dolduruyor; işkencelere hız veriliyor ve daha o zaman onlarca devrimci işkencehanelerde katledilirken, yüzlercesi sakat bırakılıyordu. Aynı dönemde Türkiye'de ve Kürdistan'daki bütün illerin valileri ve emniyet müdürleri bir gece içinde görevlerinden alınıyor ve yerlerine faşist militanlar atanıyordu. Alelacele meclislerden geçirilen faşist nitelikli yasalarla bu gerici uygulamalara "yasal" bir görünüm verilmeye çalışılıyor ve faşizm kurumlaştırılmak isteniyordu.

Sömürgeci Türk burjuvazisinin daha önceki bütün hükümetleri gibi, faşist Demirel hükümeti de doğal olarak Kürdistan Kurtuluş Mücadelesini ezmeyi veya bu mücadelenin önder gücü olan PKK'yi dağıtmayı önüne temel görev olarak koymuştu. Daha da yoğunlaşan baskı, takip, tutuklama ve işkence faaliyetleri halkı devrimci mücadeleden uzaklaştırmayı ve devrimcilerle halk kitleleri arasındaki organik bağı koparmayı amaçlıyordu. Bu faaliyetler ve yoğunlaşan operasyonlar sonucunda PKK'nin yüzlerce kadro ve taraftarı tutuklanıyor ve henüz bu dönemde çoğu bir ayı aşkın uzun gözaltı süresi boyunca en vahşi işkencelere tabi tutuluyorlardı. Başta ajan yapı, kişi ve kurumlara karşı mücadelenin en çok geliştiği alanlar olmak üzere Kürdistan'ın her tarafında askeri operasyonlar doruğuna ulaşıyordu. Bazı çevreler tarafından "demokrasi havarisi" olarak sunulmak istenen Ecevit CHP'si de aralarında varolan çelişkelere rağmen, başlattığı baskı ve imha politikasında faşist Demirel hükümetine milli destek sağlamakta geri kalmıyordu. İşte Şikestun katliamı da tam bu döneme tekabül ediyordu.

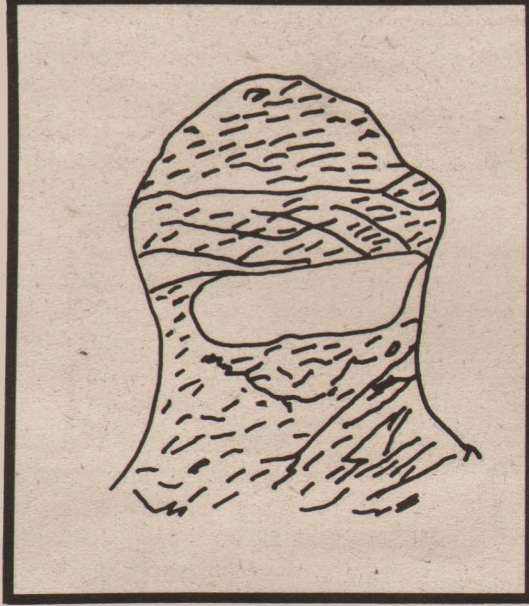
Faşist Demirel hükümeti döneminde askeri operasyonların en çok hızlandırıldığı alanların başında gelen Mardin yöresi, kendine özgü bazı özellikler arzietmekteydi. Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısının ülkenin her tarafında aynı özellikleri göstermemesi, devrimci mücadelenin de ülkenin değişik alanlarında eşitsiz gelişmesine yolaçmıştı. Mardin yöresinde de en belirgin biçimiyle 1978'lerden itibaren hızla gelişen devrimci mücadele, kısa zamanda başta yoksul köylülük olmak üzere bütün halk kitlelerini kucaklamıştı.

DİRENİŞİ

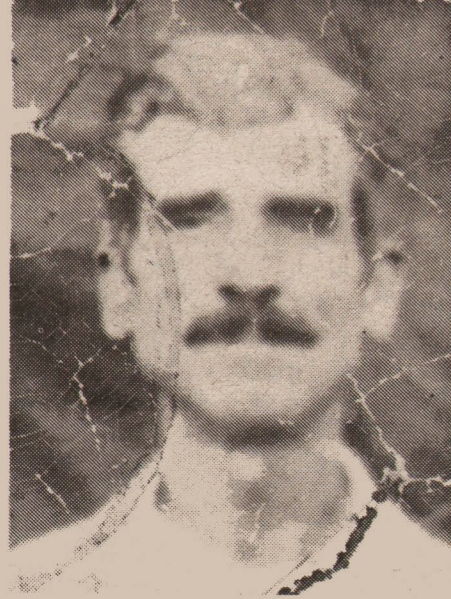
ÜK MÜCADELEMİZDE TUTUYOR!

Abdullah YÜCE

SÜLEYMAN

Mehmet ÖZSOY

Aslında Mardin yöresi, sosyo-ekonomik yapısı ve coğrafi konumu bakımından ulusal kurtuluşçu düşüncelerin gelişmesi için son derece elverişli özellikler gösteriyordu. Daha çok 1970'lerden sonra bölgede gelişmeye başlayan yabancı kapitalizm, özellikle kırsal kesimlerde sınıf ayrışmasını hızlandırmış; cılız da olsa bir proletarya ile yoğun bir yoksul köylülük oluşmuştu. Yöredeki büyük toprak ağaları, varlıklı aşiret reisleri ve şeyhler ise feodal-kompradorlar durumuna düşmüşlerdi yabancı kapitalizmin ürünü olarak şekillenen bir küçük-burjuva tabakası ise mevcut düzenin yedeği olmaktan kurtulamamıştı. Bunun yanında tüm bu sınıf ve tabakalardan gelen bir aydın-geçlik kesimi de şekillenme olanağını bulmuştu.

Sömürgeci Türk burjuvazisi ülkemiz üzerindeki egemenliğini uzun vadeli kılabilmek için bütün Kürdistan çapında eskiden beri elinden düşürmediği bazı "böl-yönet" taktiklerini Mardin yöresinde daha çok uygulama imkânlarına kavuşmuştu. Askeri, siyasal, kültürel, ideolojik ve ekonomik alanlardaki egemenliğini sağlamlaştırmak için dinsel ve mezhepsel farklılıkları (müslüman, hristiyan, vb.), milliyet ayrılıklarını (Kürt, Arap, Süryani, vb.) körüklemiş ve özellikle kan davaları ve aşiret çatışmalarını sürekli canlı tutmaya çalışmıştı. Bu ayrılıkları devamlı olarak kızıştırıp uzlaşmaz ilişkiler durumuna yükselterek yöre halkını bölük pörçük bir duruma düşüren sömürgeci Türk burjuvazisi, halk kitlelerini kendi burjuva siyasal partilerinin kuyruğuna takmıştı.

Mardin yöresinin diğer önemli bir özelliği de Ortadoğu'da ve daha çok da Kürdistan'ın diğer parçalarında meydana gelen gelişmelerden önemli ölçüde etkilenmesi idi. Özellikle ilkel milliyetçilik önderliğinde Güney Kürdistan'da gelişen hareket, önemli olumsuzluklarının yanı sıra, yöre halkının ulusal duygularını duyarlı hale getirmişti. Ama bu duyarlılık doğal olarak, ancak gerçekten devrimci bir önderliğe kavuştuğu anda bir anlam ifade edebirdi. Nitekim öyle de olacaktı. Reformist küçük-burjuva ve ilkel milliyetçiliğin bir takım olumsuz çabaları, devrimci ulusal kurtuluşçu düşünce ve ideolojinin halk kitleleri içinde kök salmasını engelleyemeyecekti.

İlkel milliyetçiliğin ve sömürgeci Türk burjuva siyasal partilerinin yaratmış olduğu güvensizlik ortamında, Kürdistan Devrimcileri, 1975'lerden sonra Ulusal Kurtuluşçu düşünceleri Mardin halkına götürmeye başlıyorlardı. 1976-77 yılları arasında aydın-geçlik kesiminde kayda değer bir taraftar kitlesi bulan bu genç ideoloji, kırsal alana da kısa zamanda

taşırlıyor ve büyük bir arayış içinde olan yoksul köylü kitleleri tarafından susamışcasına benimsenerek bütün halkın ortak düşüncesi haline geliyordu.

Uzun yıllar boyunca koyu bir feodal zorbalık altında tutulan, kendisi için bir halk olma düşüncesinden yoksun bırakılarak sömürgeci güçlerin ve yerli işbirlikçilerinin çıkarları doğrultusunda kan ve alnteri döken ve çeşitli yollarla birbirlerine düşürülen yoksul halk kitleleri, kendi tarihlerinde ilk kez ulusal ve demokratik taleplerini dile getiren, sömürgeci ve feodal-komprador düzene karşı savaşmayı öğrenen ve ona karşı savaşan gerçek bir ihtilâlcî hareketle karşı karşıya geliyorlar ve ona sahip çıkıyorlardı. Halk kitleleri tarihlerinde ilk defa gelişen devrimci mücadeleye çıkarlarını egemen kılabiliyorlardı. Kürdistan devrimcileri kendi düşünce ve ideolojilerini büyük fedakârlıklarla pratiğe geçirdikçe, kitlelerin de devrimci harekete olan güvenleri pekişiyor ve mücadele saflarına katılımları artıyordu. Toprağa ve özgürlüğe tamamen susamış olan yoksul köylüler, topraklarından kovularak çok basit bir ücret karşılığında bile iş bulamaz duruma getirilen koca bir işsizler ordusu, en tortu işlerde ve Türk ekonomisinin ayak takımı hizmetlerinde istihdam edilen Kürdistan işçileri, kendileri için hiçbir gelecek garantisi tanınmayan gençlik kitleleri, en katmerli bası ve sömürü çarkları arasında acımasızca ezilen Kürdistan kadınları ve kızları kendi özlemlerine cevap veren bu devrimci düşünceyi kanı ve canı gibi benimsiyorlardı.

1978-80 yılları, Mardin'de devrimci hareketin kitleler arasında kök saldığı, yoksul köylülüğün mücadelesinin büyük boyutlara ulaştığı ve devrimci gelişmenin maddi bir güç durumuna geldiği yıllar oldu. Bu yıllar arasında PKK hareketi halkın birliğini gerçekleştirme yolunda ciddi adımlar attı. Yörede eskiden beri önemli bir sorun durumuna yükseltilmiş olan kan davaları ve aşiret çatışmalarının birçoğunu çözüme bağlayarak sömürgecilerin ve işbirlikçilerinin oyunlarını bozdu. Dinsel bölünmelerin ve milliyet farklılıklarını uzlaşmaz ilişkiler durumuna getirme çabalarını etkisizleştirdi. Halkın birliği ve devrimci gelişme önünde ciddi bir engel teşkil eden sömürgeci Türk devletinin resmi ve sivil polis teşkilatlarına, ajan-muhbir şebekelerine, hain ve işbirlikçi yerel gerici güçlere ağır darbeler indirildi. Teslimiyetçi küçük-burjuva ve ilkel milliyetçiliğin kitleler üzerindeki etkinlikleri tamamen kırıldı. Bütün sömürgeci devlet kurumları hiçbir iş yapamaz duruma düşürüldü. Öyleki, bütün yurtsever halk kitleleri bütün sorunlarını artık devrimcilere getirmeye ve onlardan sorunlarına çözüm istemeye başladılar.

Tarih, proletarya ve ezilen halkların devrimci mücadelelerinin önemli gelişmeler gösterdiği yerlerde, kendi sömürü düzenlerini ayakta tutmak isteyen gerici egemen sınıflarında, daha dolaysız bir biçimde karşı-devrimci şiddete başvurdularını; yani yükselmekte olan devrimin kendisi ile birlikte birleşik bir karşı-devrim cephesi yarattığını göstermiştir. Kürdistan'daki devrimci gelişmenin henüz çok genç ve yeni olan tarihine bakıldığında da Türk sömürgecilerinin henüz filiz halinde iken bu gelişmeyi boğmak istedikleri, başansızlıkla sonuçlanan her çabadan sonra karşı-devrimci terörü daha da tırmandırdıkları ve günümüzde ise bir imha savaşı düzeyine ulaşıldıkları rahatlıkla gözlemlenebilir. Bu durum, devrimci gelişmenin ulaşmış olduğu güçlü boyutları gösterir elbette. Yeni ve genç bir devrimci partinin önderliğinde başlayan devrimci kurtuluş mücadelesi, bütün sömürgeci devlet kurumlarını işlemez hale getirmiş; sömürgeci Türk burjuvazisi de felç olan bu kurumlarının varlığına tamamen son vererek, bütün devlet yönetiminin ayakta kalma gücünü gösterebilen tek kurumu olan ordusuna devretmiştir.

Sömürgeci Türk burjuvazisinin Şikestun katliamına da yolaçan saldırılarının yoğunlaştığı dönemde, Kürdistan'da PKK önderliğinde ajan yapı, kişi ve kurumlara karşı geliştirilen mücadele ile Türk devletinin ülkemiz üzerindeki siyasal egemenliği büyük bir sarsıntı geçirilmesine ve sömürgeci burjuvazi artık eskisi gibi yönetimini sürdüremez duruma düşmesine rağmen, devrimci gelişmenin gelip dayandığı aşamaya uygun örgüt biçimleri henüz oluşturulamamıştı. Halk kitlelerinin devrimci savaşımı bir ayaklanmanın eşine gelip dayanmış, ama henüz buna uygun örgüt ve mücadele biçimleri ortaya çıkarılamamıştı. Düşman bütün legal ve yarı-legal hareket ve çalışmaya imkânlarını ortadan kaldırmıştı. Askeri planda düşman henüz çok güçlüydü son derece üstün bir donanıma ve büyük hareket imkânlarına sahipti. Devrimci hareket ise halk savaşı aşamasına uygun hazırlıklarını yeterince tamamlayamamıştı. Dolayısıyla düşmanın başlattığı saldırı savaşına anında silahlı devrimci mücadele ile karşılık vermek tehlikeli sonuçlar doğuracaktı. Bu dönemde uygun hazırlıkları yeterince tamamlamadan sömürgeci Türk devletinin dayattığı saldırı savaşına anında cevap verilemezdi.

İşte bu döneme tekabül eden Şikestun direnişi, bu açıdan devrimciler için son derece elverişsiz olan bir ortamda doğdu. Ama Ahmet KURT, Mehmet KURT ve Selman DOĞRU adlarındaki PKK savaşçılarının ortaya koydukları görkemli direniş eylemi, sömürgeci-faşist cuntanın giriştiği yıldıрма ve imha savaşına karşı gelişen Direniş Hareke-

tine adeta bir motor görevi gördü. Sömürgeci-faşist Türk cuntası bütün zulüm ve vahşetine rağmen Şikestun kahramanlarının Direniş Ruhunun takipçileri olan PKK kadroları ve Kürdistan halkının savaşımını bastıramadı.

Şikestun direnişinin kahramanlarından Ahmet KURT, halk kitleleri ile kaynaşmakta, halka önderlik etmekte ve özellikle kırsal alanda devrimci faaliyet yürütmekte üstün yeteneklere sahip bir PKK kadrosuydu. Kürdistan Devrimcileri ile ilişkiye geçtikten sonra kısa zamanda kendisini Marksist-Leninist teori ile donatmıştı. Faaliyetlerinde seri ve planlıydı. Tüm devrimci nitelikleri kendisinde taşıyan Ahmet KURT, yorulmak nedir bilmeden köyden köye geziyor ve köylülere devrimci mücadelenin gereklerini kavratıyordu. Propaganda da şiirimsi bir hitap tarzı vardı. Halk dilini çok iyi konuşuyordu. Yetenekli bir örgütçü, pratikçi, propagandist ve ajitatördü. Bütün bu nitelikleri onu bölgenin hemen her insanı tarafından tanınan ve sevilen güçlü bir devrimci önder konumuna yükseltmişti.

Devrimci savaşçı Mehmet KURT ta bölgenin yabancı olması rağmen, yüksek bilinç düzeyi, alçak gönüllülüğü ve güçlü kişiliği ile kitlelerin büyük sempatisini kazanmıştı. Yoksul bir aileden gelen ve öğretmenlik yapan Mehmet KURT, devrimci mücadelenin kitleleri kucaklaması ve devrimci hareketin hızla gelişerek önemli mevziler kazanması sonucunda, kendisine yüklenen yoğun devrimci görevlerin bilincinde olarak öğretmenlikten ayrılmıştı. Henüz çok genç yaşta olmasına rağmen, büyük bir yetenek ve azimle bağimsizlik ve özgürlük mücadelesinde olağanüstü çabalar harcadı.

Salman DOĞRU da diğer dava arkadaşları gibi bütün devrimci meziyetleri kendisinde toplayan ve korku nedir bilmeyen bir devrimci savaşçıydı varlıklı bir aileden gelmesine rağmen, kendisini herşeyiyle devrimci kurtuluş mücadelesine adanmış. Öğretmen olduğu halde tek bir gün dahi öğretmenlik yapmamıştı. Bölgede Türk sömürgecilerinin kızıştırdığı Arap-Kürt çelişkisinin çözümünde büyük çabalar harcamış ve önemli başarılar elde etmişti. Salman DOĞRU da güçlü bir örgütçü, propagandacı, eğitimci ve savaşçıydı.

Sömürgeci-faşist cuntanın devlet yönetimine çöreklenmesinden sonra özellikle Mardin yöresinde yoğunlaştırdığı operasyonlar sırasında Şikestun Direniş Ruhuyla bezenmiş en yüce direniş örnekleri gösterildi. 29 Ekim 1980 günü Mardin'in Kızıltepe ilçesine bağlı Bloka köyünde zırhlı birlikler ve hava kuvvetlerinin desteğindeki sömürgeci Türk ordu güçleri ile silahlı çatışmaya girenZekiPALABİYİK Dâvut ULUÇ, İdris AKTAŞ, Hasan ERTAŞ, İsmail DAMAR ve Bozan ASLAN gibi değerli PKK kadro ve savaşçıları bir gün boyunca savaştılar ve düşmana ağır kayıplar verdirerek şehit düştüler.

Yine faşist cuntanın işbaşına gelmesinden sonra gözaltına alınarak en korkunç işkencelere tabi tutulan PKK kadro ve taraftarları, işkence tezgahlarında da kutsal direniş örneklerini sergilediler. Sömürgeciler tarafından gözaltına alınan ve işkenceler karşısında en küçük bir teslimiyet eğilimi göstermeyen Kızıltepe'nin Miskeynter köyünden PKK sempatisanı şoför Sadık, Derik'in Germik köyünden Ömer AKTAŞ ve Kızıltepe'nin Hemran köyünden Abdurrahman ÇEÇEN düşmana en küçük bir bilgi vermeyerek yaşamlarını Kürdistan halkının kurtuluşu davasına adanmışlar.

Şikestun direnişinin ölümsüz kahramanlarını ölümlerinin ikinci yıldönülerinde saygıyla anarken, onların daha da yüksellere çıkardıkları direniş geleneğinin mirasçısı olan Kürdistan halkının kendi soylu davasını mutlaka zafere ulaştıracağına dair olan inancımızı bir kez daha yineliyoruz. Şikestun direnişi Ulusal Kurtuluş Direniş Savaşımızda da yolumuza ışık tutuyor. Şikestun kahramanları yaşıyor, yaşayacak; onların gözünü kırpmadan uğrunda can verdikleri Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi mutlaka zafere ulaşacaktır!

Şikestun Kahramanları Ölümsüzdür!

Yaşasın Ulusal Kurtuluş Direniş Savaşı!

LI BERXWEDANA ŞIKESTÛNÊ RIYA SERXWEBÛN Û AZADIYA ME RONAHÎ DIKE

demeke nekemilî û ciwani de wenda bûbûn. Ger mirov ev hemû eş û kederan bide hêlekê, disa mirovê bibine ku ev liberxwedana di nava gundi, karker û herçike-sên welatperwer de germî û kele-ke xurt sadir kiriye.

Leşkeriyake ku jimara wê digihîya hezar kesian, 2 hlikopter, panzêr kariyerên xwe kîrîn hereketê û gundê şikestûnê kîrîn nava xaçkekê. Bî nêzikahî, şer quasi bist dekan ajot û ji şûnde, şoreşkerên ku ta ber û qurşina xweya dawiyê bê tîrs li dij mijokdaran şerkîrîn, ji van şoreşgeran Ahmet KURT û Selman DOĞRU bî sungiyên leşkerên kedxwaran bûn û weke serradê. Herçawa ji hêla zêdebûn û teknîkî, sazleşkerî û tanzimî de kedxwar bî hêz bûn ji, bî harbûna ku sê partizanên li hemberê wan bî berxwedaneke bilind disekînin, bî vê harbûna xwe nasekînin û ji kuştina dû kesian şûnde Mehmet KURT li cihê şer dîgrîn û li nava gund serê wi bi kevîran dipelçiqînin. Leşkerên kedxwarên faşist dema bî vê rewşê ji hemnakî, ji 7 ta 70 hemû gundiyeşî-kestûnê, keç û jin, kal û pir, zaro û zêçan komî serhev dîkîn û li nava gundê şikestûnê bî erdêre dîkîşînin. Gundiyan bî sîxêfên hovîtî dî cerîbinîn. Kedxwerên ku gelek hovîtî û talankariya ji diroka bav û kalên xwe girtine, çareke din li gundê Şikestûnê danî berçav. Lew evya şaniye ku kedxwarên li Kurdistanê bê hovîtîya diroka bav û kalan nîkîrîn bîjin û nîkarî li Kurdistanê bîsekinîn. Gundiyeşî Şikestûnê di bin gellek lêdan û hingavtî de derbasbûn şûnde, dîbin zindan û hingavtînxanan.

Gundiyeşî Şikestûnê belengaz û xîzan, wê carê ji mirovên xwe yê reben di bin gelek hingavtî û lêdan, li hêla din, rewan (şehîd) dîdan. Gundiya Şikestûnê Mehmet ÖZSOY li pê gelek hingavtî û lêdanên fizîkî de şehîd bû. Ordiya kedxwarên ku ji vê buyêrê du roja miriyê Mehmet ÖZSOY anî gund, du gundiyeşî welatperwer ku di vê demê de li gund têne dîtin (Abdullah YÜCE û Süleyman SARUHAN) bê pîrs û gotî ji hêla leşkerên ordiya devbîxwîn de tîn kuştin. Leşkerên kedxwaran ji bo hissên xwe yê sadîstî têr bîkî ev herdu gundiya dîbin hêleke gund û dîdî ber qurşînê. Ev bûyera barbarî û hovîtîya kedxwariya sazûmana tîrk cellatkarî û xwînrêjiya wiyê li ser Kurdistanê careke din tîne berçav. Ev harbûna kedxwarên Tîrk helbet ev êrîşkari û xerabendiya mêjokdaran li ser gelê Kurdistan û li ser kesên xweyî hêja bî bîngehe. Lew baş dizanîbûn ku dema ev pikoliya sazîrîbûn, li hember xwe hêzeke şoreşger bî hêzeke dijşoreşger kîrîbûn kar û bar, da ku dîkarîbî nîrê zordestiyê li ser ling bigrî, yan ji nîrê kedxwariyê dişeliya û careke din şûnde nedihat. Lew êdî gelê Kurdistan ji tarîriya dema kevnare xwe derdani û ji bo rîya xelasîye ronahî bîke, derketî bû ronahiyê, da ku êdî hatî û çûna xwe bî destê xwe tayîn bîke, bî serxwe bîji.

Xwînrêjiya Şikestûnê ji, li gel hejandîna kedxwariya sedsalane ku li ser Kurdistanê ye, û hilberîniya ku kedxwar ji nûve bî awakî dijşoreşgerî-çekdari, daxwazî û livbazîya gelê Kurdistanê ku ji bo serxwebûn û azadiyê pêşde dihat, kedxwarên Tîrk xwestî bî nasi û hajidari di kozê de bîfetisîne.

Burjuwayê Tîrkê kedxwar, bî pêşdeanîna babet babet politikan, ji bo sazmana xwe bî parêze, berî ku cîvîkbendiyake dijber bê afirandî, ajotîna kedxwariya xwe li ser gelê Kurdistanê serafraz kîrîbû. Ta sala 1945, bujuwayê Tîrke ku hemû liberxwedanê Kurdistanê cûda kîrîbû û zêftkariya xwe pêk anîbû, jê şûnde li ber rewşa kovani, di qada aborî û çandî de dest bî bîngeh-kîrîna zordestiyê kîrîbû. Bî kurtî, ji salên 1940 ta 1970 di vê pêvajokê de, kedxwarên Tîrk ku di vê demê sazîmendîya xwe bî her awayî li ser Rojhîlat-bakûrnavîni Kurdistan bîkar dani, bê nasiya tevgêreka netewayî û demokratîkî, ev bû demeke ku biyanîya rewşa çandeyî netewayî û liveke bê şexsiyeyî. Helbet kedxwarê Tîrk ev hemû li gel xwe, ji bo xwe bî awakî pozîtif bîkar dani. Ji tevgêr û hevalbendîya emperyalîzmê û nûvekirîna kedxwariya USA şûnde, dewleteka Tîrk nemaze ji salên 1960 an şûnde bî anîna kapitalîzmê çînen modern di Kurdistanê de pêk ani. Evya ji helbet bû bîngeha avabûna hoyên objektîf ku di Rojhîlat-Bakûr-Navîni Kurdistanê de livake rîzgarîya netewayake modern hilat. Bî hilberîniya ev bîngehê objektîf û salên 1973 û virde komîkek îdeolojîk derhat, bî rengekî şoreşgerî Marksîzm-Lenînîzm bî xwe re anî Kurdistanê. Ev Pêşvekara îdeolojîkî di demeke kurt de, di destpêkê de Karkerên Kurdistanê, hîmbîzkariya gundiyeşî xîzan û cîvanên ronakbîrê şoreşger, teorîke hêja û bî program, cîvîkbendiyake têgeli stratejîk û taktîkî digihîjînin girseyekî politik û livbaziyake bî hilberîni bî rê dîxinîn.

Şoreşgerên Kurdistan, dema ku bî rengekî îdeolojîkî derhatî ji di destpêkê de li rûhevi terora kedxwarên Tîrk rast hatî. Di vê pêvajokê de mecbûrî liv û tevgêreka çekdar bûn. Lew gîring bû xwe bî parastîna. Burjuwaziyeşî Tîrke ku qet mafekî demokratîkî û berberîyeyê nasnedîkîrîn, li hemberê şoreşgerê Kurdistan polisên resmî û sîwil, ji bo şerê rîzgarîya neteweya Kurdistan bîfetîsînîn, ajan, muxbîr û hemû xwesîparên xwe xîstî livê û dest bî tîkîliyên faşîstî kîrîn. Lê gel ev hemû hêzên ajan û muxbîr ji disa şoreşgeran tevgêra xwe hin bî hêz kîrîn û dest ji kar û barên xwe bernedan. Doza xwe roj bo roj ji berê hin zêdetîr pêşde bîrîn û tîkîlî û livên kedxwaran vala derxistî. Bî vi awayî, şoreşgeran herwekî di destpêkê de bî tevgêreka komîkek îdeolojîkî dest pê kîrîbûn, di pêşdeanî de, bû hêzekî rîzgarvane nû û berbend û sinorên teng vekîrîn. Di nava gellek çîn û tebeqeyên welatperwer de sempatiyake mezînanîrandî û piştîgîriya wan pêk anî. Li gel vê tewşê kedxwarên Tîrke burjuwa, di serîde xweparasvanên wan sosyal çeteyên feodal-kompradoran êrîşberî ser şoreşgeran kîr. Şoreşgerên Kurdistan, ji ev hêzên xayînen diroka Kurdistan û xweparaskarên îxanetkarê feodal re û feodal-kompradoran re çasîtiya wan şanîdan û li dij wan ala tîkoşînê bilind kîrîn. Nemaze feodali û xwesîparîya ku bî rewşeke dijwar li bajarê Hêlwanê li ser lîngan dihat gîrtî. Tîkoşîna şoreşgerên Kurdistanê ji Hêlwanê şûnde li bajarê sîwêregê li dij feodal-kompradoran hat amade kîrîn, li herderên Kurdistanê rewşa ditneke fîraz û çalak sadîr

dîkîr. Gundiyeşî Kurdistanê xîzan, ev fîrazîya vê tîkoşîna ku li dijî feodal-komprador û xwesîparkaren çasên kedxwaran ku bî salan nîrê zordestiyê li ser gundiyeşî Kurdistanê ajotîbûn dîtin şûnde, bî xwe tevî vê tîkoşînê bûn û rolê pêşiyê listî. Bî awakî wer ku, li dij hêzên kedxwarane bînerd, mîhrîqên faşîst, li dij feodal û feodal-kompradoran her derbên ku dihatî danî weke dinamîtekê dîket bîne sazûmana feodal-komprador û kedxwaran, Otorîteya devleta Tîrk xerabe dîkîr. Li gel ev hemû nûbûn û pêşvehatînen li Kurdistanê, burjuwayê Tîrkê kedxwar, dewleta Tîrk bî taybetî weke awakî “hêvî” ji gîrseyên gel re hukumata Ecewî lanse kîrîbû û li hemû derê Kurdistanê urfîdare bî rê xîstî bûn. Sebeba anîna urfîdare ji bîkarînanîna xwînrîjandîna Mereşê bû. Di dema vê xwînrîjandîne de kedxwarên sazûmana Tîrk xwîna gellek kesên bê sîc û reben û belengazên Kurd rîjand. Gava kedxwarên burjuwayê Tîrk ji hêlekê de bî urfîdareşî pêşketîna şoreşgerîya Kurdistanê dipelçîkandî, li hêla din ji koma ajan û muxbîrên ku bela bû bûn, ji nûve de restore dîkîrîn.

Lê ketîna urfîdareya ku bî rengekî rîsmî ji bû, tîştên ku kedxwarên Tîrk dîpa, disa nehat cîh. Li hêlekê hereketa şoreşgerîya demokratîka gelê Tîrkîyê, li hêla din tîkoşîna rîzgarîya şoreşgerîya Kurdistanê belem di nava hoyên urfîdare de ji pêşveçûnê berdewam dîkîr. Li derdobi vê rewşê pozberîya ku ji berê de di nava xwesparvan-tekêlvaneşî burjuwayê tîrkê reformîst û faşîst de hatîbû der, ev gîrhevî herki diçû dîket rengekî berberî, di 14 Cotmehê 1979 de di bîjartîna nûvekirîna ji sîsyân yekê 1/3 ê “senato” şûnde û navbîjartîna mîlîetwekilan şûnde, biawakî ber çav li dijî baskê faşîst (dîktatorîya faşîst) dihat demandî. Burjuwayê Tîrkê xwesparkare-tekêlvan ku ketîbû nava şeweyên boranîyake kûre aborî û siyasî yê paşverû û yê şowene ku sazûman sparî hukumeta Demîrel kîr, dibû nişanîyake faşîstî û navberîyake rejîma vê demê. Hukumata Demîrelê bî piştîgîriya faşîsta MHP hingî hate ser kar nehat ser kar, anarşî, teror, şoreşgera demokrata hereketa gelê Tîrkîyê û bî taybetî li rîzgarîya neteweya Kurdistan tîştên ku bî navê parvewekî û xerabîndî navkîrî bûn, li gor vê rewşê ji herdu hereketan re cîhada cengê vekîr. Ji herçar hêlan de ketîbû êrîşê. Leşker û polisên bî makîne rîşêşî û çek ku şîyandî ser karîkerên ji bo hindîkek mafê kedê û mafê demokratîkî şer dîkîrîn, hingî burjuwa têr nedîbû, îjar bî panzêr û tankan diçûn ser kedkar û zahmetkêşan. Bê şewat û pijî karker dîkuştî. Di perrê parêzkariya dewletê de hêzên faşîste-dijşoreşgerî dişandî ser gel û bî teroreke gewre gellek şoreşger, demokrat, xwendevan, mamoste, pêwîskarên zanîstiyê û me’mûr bî hovîtî dîkuştî; Gîrtîgeh bî şoreşger û welatperweran dihatî dagîrtî; hêz dîdan lêdan û hingavtîneşî dema ku hin wê gavê bî dehan şoreşger di zindanan de dihatî kuştî, bî sedan seqet dîman. Di eynî şevê de li Tîrkîyê û Kurdistanê walî û emniyet mudurên bajaran dihatî guherandî û yê nû li şûna wan dadîwestandî. Yê li şûna wan dihatî dewestandî ji faşîst bûn. Rêdar û bîrîyarên faşîs-

te ku zûbîzû di meclîsê re derbas dîbûn, bî lihevhatînen paşverûdîkîrîn rengekî ferewarî û saziya faşîzmê bîngeh dîkîrîn.

Weke hemû sazûmanên kedxwarên burjuwayê Tîrkê berê, hukumeta Demîrelê faşîst ji berî her tîstî bî awakî xwezayî tîkoşîna rîzgarîya Kurdistanê û tîkoşîna hêza rêberîya wê PKK ji xwêre kîrîbû hedef û dîxwest bîşêline. Pikolî hin zêdetîr dîbû, şop ajotî, livbaziyên gîrtî û hingavtînan, ji bo gel ji tîkoşîna şoreşgerî bîqetînin û tevgêr û pêwendiyên nava gel û şoreşgeran bîqetînin, ev rewş armanc kîrîbûn. Li dawîya gellek livbaziyên operasyonan bî sedan dîlxwaz û kadroyên PKK têne gîrtî û hin di pêvajoka nava mehîkemê de li dû bîncavîyên bîdem û dirêj ev kadro û dîlxwazanan di bin lêdan û hingavtînan ra derbas dîkî. Li her hêlên Kurdistanê, cîhên ku di serî de bûyîna ajantî hin pîr bî rê ketîbû, di operasyonên kedxwaran gîştîbûn talleka bîlînd. Yek derdorên ku hukumeta Ecewî ji hêla wan bûbû weke “hawariyê demokrasî” ji, ji gîrhevîyên di nava xwebîxwe de di destpêkirîna politîka faşîst hukumeta Demîrel re ji bo pikolî kîrîn û tunekirîneşî piştîgîriya xwe tîxîr nedîkîrîn. Ji te xwînrîjandîna Şikestûnê ji tam tîkîlî vê deme dîbû.

Ji hêla faşîsta hukumeta Demîrel de di vê demê de operasyonên hin pîr li derdorên Mêrdînê bîkar dîhatî. Nemaze vîye daxwazîya tîştên li gor xwe dîkîrîn. Rewşa sosyo-ekonomîke ku li herderê welêt eynî nemaze rê nedîda rewş tîkoşîna şoreşgerî ji li babet babet derên welêt awayê tîkoşînek ne-wekhev bîrîxîstî bû. Tîkoşîna şoreşgerîya ku di sala 1978 de li hawîdorên Mêrdînê bî rengekî berçav pêşve diçû, di serî de gundiyeşî xîzan di demeke kurt de hemû gîrseyê gel hîmbêz kîrî bû. Bî bîngehî derdorên Mêrdînê, ji rewşa xweyî sosyo-ekonomîk û bara erdnîgarî de ji pêşhatîna ramaniyên rîzgarîya netewî re û ji bo nemazeyê vê gîringiyê gellek pêşwar bû. Kapitalîzma ku hin pîr di vî beşî de di dema 1970 de (kapitalîzma biyanî) kete vê derê, nemaze di cîhên beji de jihev qetandîna çînan hin zû pêk ani; ger jar be ji disa proletariyeyê û gîrseyên gundiyeşî xîzan hebû bû. Aşayên mezîne xwedî erd li vî beşî, reisên eşîret û qoman û şêxên vê derdorê ketîbûn rewşeke feodal-komprador. Şeweyê hilberîya vê kapitalîzma biyanî ku bî rengekî burjuwayê piçûk sadîrbû bû, welew bûbû zêdeyak sazûmana hazîr. Li gel vî awayî ji hemû hêla ciwanên ronakbîrê ji hemû çîn û parçînan hatîbûn, ketîbûn şîklekî hebûnî. Kedxwarên burjuwayê Tîrk ji bo zordestîya xwe li ser welatê me hin demeke dirêj bîkarbînin, li her derên Kurdistanê tevgêra “parbîke û sazîbîke” ku ji berê de ji dest naxînin, bî taktîknê nû, vê carê li hawîdorên Mêrdînê bîkarînanî. Ji bo zordestîya xwe ya li qada leşkerî, konevanî, çandî, îdeolojîkî û aborî serrast bîke, navbêriya nava din olan (musluman, xîrîstîyan hwd), navbêriya gelêrî (Kurd, Erb, Suryanî hwd) lihevdişîst û nemaze daweyên xwînitîyê û berberîya eşîret û qoman herdem li ser lîngan jîyandar dîhiştî. Ev hemû navberîyanan bî berdewamî dîkîrîn rengê gîrhevîyê bê vereşan û kedxwarên burjuwayê Tîrk gelê vî hawîrdorî dîkîr rewşeke par û

perçe. Gîrseyê gel tîkîlî dêla partîyê siyasalê burjuwa dîkîrîn.

Nemazake gîring li derdora Mêrdînê din ji di Rojhîlata-Navîni û di parên Kurdistanê din de ji tîna gîringîya pêşveçûnên din bû. Bî taybetî hereketa di başûrî Kurdistanê bî rêberîyake kevnariya gelêrvanî pêşde hatîbû, li dorhêla nemazeyên nebûnî, li vê hêlê hisê gelê netewekar bîlînd kîrîbû. Lê ev hiss û ramaniyanan bî awakî xwezayî, ger bî rastî tîketa awakî çîneyetî û rêberîyake şoreşgerîyê hemdemî, dîkarîbû rewşeke gîring biannîya zîman. Bî rastî wê wer ji bîbya. Çend rêz tevgêrên gelêriya kevnar û burjuwayê piçûke reformîst, wê binaka wan ber li binaka belabûna ramani û fikrên rîzgarvane netewekar şoreşger û belabûna vî îdeolojîkî di nava gel de negîrtî.

EV bê bawerîya ku partîyên siyasale kedxwarên burjuwayê Tîrk ku di mîlîyetvanê (gelêrvanê) kevnar de sadîr kîrîbû, îcar cîh negîrtî. Di vê barê de şoreşgerên Kurdistan ji salên 1975 an şûnde ev fîkîr û ramaniyên rîzgarvaniya netewî gîhiştî gelê Mêrdînê. Ev îdeolojîye ku di nava sala 1976-1977 de di nava ciwanên ronakbîr de dîlxwazîyake mezînanî afirandî, di demeke kurt de dîbin digîhiştî derdorên beji û di nav gîrseyên gundiyan de weke mirov helakê vê rewşê be tî gîrtî û bîngeh digîre. Ev îdeolojî di nava gîrseyê gel de bû hevîrîkbendiyake tevayî.

Di heyama gellek salan de gîrtîna ku di bin zordestîya tarîtiya feodaliyê de bû, xwe ji ramaniyake gelî hatîbû qetandî, kedxwaran bî sedsalan ji bo menfeet û daxwaziyên xwe bî feodal û xwesîparên xwe re xwîna vî geli rîjandî û li ser keda gel rûniştî û xwarî. Cara pêşîne ne ku di diroka vî gelê de daxazîyê mafê netewî û demokratîkî tî xwestî û tîne zîman, tîkoşîni li ser vê rêçê dimeşe û li gel vê rewşê tevgêr bîrê ketîye, ano di-rokeke nû ku kedkar û xîzanên Kurdistanê li hemberê şereki ku ji bo wi li hemberê kedxwar û zordestên li ser pîştî wi bû, dîbû. Ji lewra ji kedkar û zahmetkêşên Kurdistan li vî şerî xwedî derdîketî. Cara pêşî bû ku gîrseyê gel di dirokê de li tîkoşîna ji bo mafê wi dihat, xwedî derdîket. Ji bo vê tîkoşîna şoreşgerî bî serxîne, çî ji dest hat bî paş nexîst. Herki şoreşgerên Kurdistanê îdeolojî û pratîken xwe bî gellek canhêzanî û fedekarî pêşde dîbîrîn, bawerîya gîrseyên gel ji bî hereketa şoreşgerî dihat û rêza wan di tevêbûna tîkoşînê de zêde dîbû. Gundiyeşî ku tiyên ax û azadiyên bûn, ji axa wan hatîbû qewitandî û li hemberê kederzaniyê bê kar û war mabûn û ordiya pêkaran anîbûn holê. Kedkarê Kurdistanê ku di kar û barên xerab de dihatî xebîrandî û xîzmetkarî û şagîrtîya kedxwarên Tîrk dîkî, ciwanên Kurdistanê ku ji bo hatîna qet ne xwedîyên tîstekîbûn û bê jîyaneke bî garantî, jînen Kurdistanê ku di dolab û çerqên kedxwarî û pikolîyê de dipelçiqî û keçên wê yê ku ji biraniyên wan re ev bersîv dîhate dayî, fîkîr û ramaniyên şoreşgerî weke can û xwîna xwe dimezîrandî û qebûl dîkîrîn.

Salên 1978-80 de, dema hêza şoreşger di nava gîrseyê gelê Mêrdînê de rîh veda, ev bû dema hêza şoreşgerî gîhişt talleka bîlînd û di nava van salan de PKK hêzkîr

Üç Devrimci Daha Katledildi...

Baştarafı S. 1' de

Yönetime el koyuş amacına uygun bir imha politikası yürüten generaller, bir yandan zindanlara doldurdıkları devrimci tutukluları hergün azar azar öldürürken, diğer yandan da belirli aralıklarla pespeşe sehpaları hazırlamaktadırlar. Bugüne kadar gerçekleştirilen idam cezalarıyla 10 devrimci tutuklu katledilmişti. 13 Mart 1982 tarihinde 3 devrimcinin daha idam sehpasında katledilmesiyle bu cinayetlerin sayısı 13'e yükselmiştir.

Idam cezalarının kaldırılmasına ilişkin yasanın danışma meclisinde görüşüldüğü günlerde in-

PKK Adıyaman Davası...

Baştarafı S. 1' de

dünyaya ulaşabilmektedir. PKK'li savaş tutsakları mahkeme salonunda da işkencelere ve hakaretlere maruz kalmaktadırlar. Kendilerini ve düşüncelerini savunma hakları gaspetmekte, gösterdikleri direnişin gücü her türlü yol denenerek kırılmaya çalışılmaktadır.

Kendi köylerinde, evlerinde her türlü baskıya maruz kalan tutuklu ailelerinin mahkemeleri izlemeleri engellenmekte, izleyebildikleri durumlarda ise aynı hakarete ve dayığa onlar da maruz kalmaktadırlar. Aileler, adeta çocukları, yakınlarıyla birlikte yargılanmakta, onurları rencide edilerek, duygularına ve inançlarına saldırılmaktadır.

PKK'li savaş tutsakları, en korkunç zulüm altında gösterdikleri yüce direnişle halkın onuru temsil etme savaşı vermektedirler. Başlıbaşına bu gerçek dahi, üzerlerinde uygulanan işkence ve zulmun imhaya yönelik olması için yeterli olmaktadır.

Sömürgeci faşist Türk cuntası, mahkemelerde yasal bir sıfat kazandırmaya çalıştığı ölüm kararlarını çoktan vermiş durumdadır. Devrimci tutuklular, açlık-susuzluk, uykusuzluk-hastalık ve işkenceler altında hergün azar azar öldürülmekte ve bu amaç sömürgeci faşist ağızlardan da bizzat ifade edilmektedir.

Mahkemeler ismi konulmasa da savaş mahkemeleridir ve hiçbir hukuki yasanın hükmü bulunmamaktadır. Gerçektede mahkemelerin tüm dünyaya kapalı tutulmasının nedeni budur.

Düzmece programlar ve asılsız iddialarla aleyhte kamuoyu yaratmaya çalışan faşist cunta, bu sahtekarlığı istediği sonucu doğurmadığı, halkın inancında en ufak bir zedelenmeyi yaratama-

faz edilen bu idamların anlamı çok daha büyüktür. Dünya ilerici halklarından ve Avrupa Kamuo-yundan gelen Tepkilerle, cinayetlerini ve işkenceleri gizleme gayreti içinde olan faşist cunta, bu eylemiyle gerçek niteliğini ve amaçlarını bir kez daha ortaya koymuştur. Faşist cunta bu cinayetleriyle, yargılanmakta olan yüzlerce devrimcinin daha idam sehpalarında katledileceğini açıkça ortaya koymuş, aynı zamanda idam cezasının kaldırılması istemlerinin de sırf propaganda amacını taşıdığını göstermiştir.

Ancak günün kendisini daya-

dığı için, bu kez hiç bir haber sızdırmama yoluna başvurmaktadır. Sadece mahkemelerin başladığı, ya da sürdüğü duyurulmakta, bir-biri ardına verilen idam cezaları gözdağı vermek amacıyla açıklanmaktadır.

Yüzlerce PKK'li savaş esirinin en ağır cezalar ve idam istemleriyle yargılandığı bu mahkemeler Mart ayı içinde de devam etmiştir. 9. Kolordu ve Erzurum, Ağrı, Kars, Artvin illeri sıkıyönetim komutanlığında görülen davanın yanı sıra, 125 kişilik Adıyaman grubunun duruşmalarına da Adana'da devam edilmiştir.

13 Mart 1982 tarihinde başlayan PKK Adıyaman grubu davasında 29 tutuklu için idam isteminde bulunmaktadır. Faşist cuntanın en ağır cezalarla yargılandığı Adıyaman grubunun sürmekte olan mahkemeleri büyük bir anlam taşımaktadır.

Adıyaman, PKK hareketinin çok kısa bir zamanda gelişerek kök saldığı, Kürdistan'ın yurtsever özellikleri ağır basan merkezlerinden biridir. Derin bir yurtsever öz taşıyan Adıyaman halkı, yükselen bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinde en aktif şekilde yer almış, mücadeleye güçlü destek sağlamıştır.

Faşist cuntanın iktidara el ko-yuşunun ardından Adıyaman yöresi üzerinde bir çok oyun tezgahlanmış ve yurtsever köylüler boru-ya eğmeye ve yıldırılmaya çalışılmıştır. Sürmekte olan davada 29 kişinin idam istemiyle yargılanması da tezgahlanan bu oyunun bir devamıdır. Ancak cunta hesaplarında yanılmaktadır.

Çünkü, Adıyaman halkı mücadeleye olan inanç ve güvenini hergün yaşadığı zulüm içinde kanıtlamaktadır.

★★★

Egemen Askeri Cunta Kürdistan'a Karşı...

Baştarafı S. 20' de

Bu partinin bir üyesi daha, Diyarbakır cezaevinde tutuklu arkadaşlarını ziyarete giderken öldürüldü.

Bu askeri tatbikat süresince terör dizisi durmadı. Askeri yönetim beş köyün sakinlerini İzmir, İstanbul ve Ankara şehirlerine göçettirme işlemini (mecburi iskani) gerçekleştirdi.

Bu köylülerin zorla göçettirilmesinden sonra köyleri çember altına aldı. Köylülerin göçettirilmesi rastgele değil, Türk askeri cuntasıyla Irak yönetimine üzerinde düşünülmüş, taşınılmış ve ittifaka varılmış bir plan gereği idi ve Irak bu eylem için para bile vermişti. Bu konuda Kürdistan İşçi Partisi (PKK)'nin 13-11-1981 tarihli bildirisinde, "Bu eylem, Irak tarafına düşen Türkiye sınırı boyunca (yani Türkiye Kürdistan'ında) otuz kilometre derinliğinde bulunan Kürt

köylerinin boşaltılıp sakinlerinin başka yere göç ettirilmesi, üzerinde Türkiye ve Irak hükümetince ittifaka varılmıştır ve bunun mali harcamaları Irak hükümeti tarafından Türk hükümetine ödenecektir." şeklinde dile getirilmişti.

Son zamanlarda kanlı baskı ve toplu tutuklama şeklindeki terör eylemleri Tunceli (Dersim), Elazığ ve Bingöl bölgelerinde yoğunlaştı. Türk askeri hükümeti, geçen ayda Kürdistan örgütlerinden olduklarından şüphelenilen bin iki yüz kişinin tutuklandığını

itiraf etti. Aynı zamanda Türkiye genel güvenlik kaynakları otuz üç kiş-

nin daha tutuklandığını, üç yüz kişinin gözaltına alındığını, Kürdistan Demokrat partisi (KDP)'nin bitirildiğini, bu süre zarfında solcu öğretmen-

tan görevleri karşısında Kürdistan ve Türkiye halklarının birleşik direniş mücadelesini yaratmak yolunda önemli adımlar atmakta olan önder güçler tüm varlıklarıyla bu eli kanlı sömürgeci faşist yönetime nihai darbeyi vurmak üzere hazırlanmaktadırlar.

Bu nedenle bu devrim şehitlerine de, diğer tüm devrim şehitlerine verdiğimiz sözü tekrarlıyor ve diyoruz ki:

Inançları uğruna ölüme giden tüm devrimciler ve yurtseverler gibi sizin de kanınız yerde kalmayacak mücadeleniz, birleşik mücadelemizin direniş bayrağı haline getirilecektir.

★★★

Weinberger Türkiye-Fas Turunda...

Baştarafı S. 20' de

Türk gazeteler bu gerçeğe dolaylı olarak değindi. Şimdilik yayınlar (ani olarak) "Sovyetler Birliği, birinci dereceden 24 Sovyet saldırı Tümenini Türkiye, İran ve Kazvin denizi arasında Kafkasya bölgesine yerleştirdi. Bu güçler eski tümenlere ek olarak yedek askerleri de içermektedir" şeklinde yazdılar. (Fransız haberalma servisi) Türk gazetesi "Tercüman'ın" söylediğine göre, bu tümenler, "Tahran ve çevresini bir saatte işgal edebilir." ve "üç haftayı geçmeden Haliç'e kadar yayılabilir." Türk gazetesi, niçin sınırlarına yakın olan Sovyet kuvvetlerinin Ankara'ya değil de Tahran'a varabilme gücü hakkında konuşuyor?

Gazetenin söylediğine göre şimdilik istenilen, "yönelebilecek herhangi bir Sovyet saldırısına "İ karşı Mısır, İsrail ve Suudi'ye ek olarak, Pakistan ve Türkiye'yi de içine alan "Güvenlik kemeri" teşkil edilmesidir. Yine istenilen, bu "emniyet kemeri'nin tamamlanması için gömülü CENTO paktına İran'ı dönmeye ikna etmek ve sadece bölgedeki güçleri belirtilen "kemer'de hizmet ettirmek değildir. Vietnam, Laos ve Kamboçya'ya yapılan düşmanca saldırıda işgalci Amerika ordusunun hizmetine geçen ve teçhizatını üreten Japon sanayisi gibi, Amerika, kuvvetlerinin ihtiyaç duyduğu kadar silah ve parça üretimini yapacak askeri sanayisinin bölgede tesis edilmesini istemektedir..." 14-12-1982 tarihli ve 1043 sayılı

EL-HURRIYE dergisi.
Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi (D.F.L.P)
Haftalık Merkezi Yayın Organı

★★★

ler derneği (TÖB-DER) üyesi altmış dört kişinin yargılandığını ve ayrılıkçı faaliyetlerin bitirildiğini (!), ilan etti. Hatırlatılması gereken diğer bir konuda Kürdistan'da tutukluların işkence altına alınıp köylerinin, evlerinin yakılıp yıkılmasıdır. Kürdistan halkına karşı yöneltilen terör sonucu halkın çoğu köy meydanlarında işkenceye maruz bırakıldı.

Türk askerleriyle, Kürt gerilla grupları arasında, köylerin içinde veya çevresinde çıkan çatışmalardan dolayı, askeri yönetim bu köylüleri en ağır toplu cezalara çarptırmaktadır.

Altıncı ayda bu tür bir olay cereyan etti; Güllüce köyü yakınlarında bir Türk askeri birliğiyle, Kürdistan İşçi Partisi (PKK) savaşçılarından bir grup arasında çıkan çatışmada, militanlardan ikisi öldürüldü, ikisi tutuklandı. Aynı zamanda bir istihbarat ajanı öldürüldü ve dokuz asker yara-

Baştarafı 1.Sayfada

Bu Zulüm, Bu İşkence...

İnsanlığın gelişimi önünde, yeniye karşı eskiyi bütünüyle zor temelinde yaşatma gibi bir özelliğe sahip olan Türk hakim sınıfları, kapitalizmin tarih sahnesine çıktığı dönemde feodalizmi, halkların sosyalizmin aydınlığına ulaştığı dönemde ise kapitalizmi yaşatmayı adeta varlık nedeni haline getirmiştir.

Bu nedenle de Türk egemenliği altında yaşayan halkların büyük çoğunluğunun kurtuluşları ancak Türk egemenlik sisteminin ciddi bir çöküntüye uğraması ile mümkün olabilmektedir.

Ama Türk hakim sınıflarının burjuva bir sınıf olarak Osmanlı imparatorluğunun yıkıntıları üzerinde biçimlenmeleri de geçmişlerine yaraşır bir tarzda yine zorbalık ve çapulculukla mümkün olabilmektedir. Türk egemenlerinin burjuvalaşma, burjuva bir ulus olarak varlıklarını yaşatma emelleri Rum ve Ermeni milliyetinden azınlıkların yarattıkları zenginliklere tümünden el konularak toplumsal varlıklarının ve 1,5 milyon Ermeninin toptan ortadan kaldırılmalarına malolmuştur.

Balkanlardan Yemen'e kadar Güneydoğu Avrupa ve hemen tüm Ortadoğu halklarının yaşantılarında derin izler bırakan Türk hakim sınıflarının bu gerici ve zorba karakterinden en fazla etkilenen açıktır ki, günümüzde hâlâ sömürgeci faşist bir boyunduruk altında tutulan Kürdistan halkı olmuştur.

Evet, Kürdistan halkı günümüze dek varlığını getirebilmiştir. Ama bu, Kürdistan halkına akılmaz acılara malolmuştur. Kürdistan'ın toplumsal yapısını bütünüyle kendilerinin ulusal ve sınıfsal çıkarlarına göre biçimlendiren tüm değerlerini biçimlerine katk eden tahripkâr ve zorba Türk egemenliği altında Kürtler, ulusal varlıklarını sürdürebilmişlerse; bunun, onların Mezopotamya'nın en köklü halklarından biri olmaları ve günümüze dek süren çok acılı bir direniş yürütmeleri nedeniyle mümkün olabildiği bilinmelidir.

Tarihte toplumsal ve ulusal gelişme yoluna girdikleri her dönemde Türk egemen sınıflarının katliamlara varan engellemeleriyle karşılaşan Kürdistan halkı, aldığı yenilgilerle en az yüz yıllık bir toplumsal geriliğe mahkûm edilmiştir. Bütün ondokuzuncu yüzyıl boyunca Osmanlı İmparatorluğunun merkezi otoritesini güçlendirme eğilimine karşı toplumsal bir gelişme arayışı içinde olan Kürdistan halkının giriştiği birçok isyan hareketi vahşi katliamlarla bastırılmış, dönemin emperyalistlerinin de desteğiyle böyle bir gelişme yoluna girmesi engellenmiştir.

Siyasi ifadesini Türkiye Cumhuriyeti devletinde bulan Türk burjuva yönetimi de varlığını Rum, Ermeni, Kürt vb. halkların toplum-

sal imhaları üzerinde inşa etmiştir. Bu halklardan Rumlar ve Ermenilerin imhalarında önemli oranda amacına ulaşan Türk burjuvazisi, tarihte eşine ender rastlanan baskı ve katliamlarına ve oluşturduğu dört başı mamur sömürgeci statükoya rağmen bu emelini Kürdistan halkı üzerinde gerçekleştirememiştir. İşte bu gerçek, varlığını halkların imhası temeline dayamış olan Türk burjuva egemenliğini tehdit eden esas bir unsur olarak günümüzde gide-rek artan bir önem kazanmaktadır.

Kürdistan halkının varlığı ve mücadelesi bugün, emperyalizmle bütünleşmiş olan sömürgeci faşist Türk egemenliğinin kendi halkı üzerinde bile ciddi bir tehdit haline gelmiş bulunan, bölge ve dünya halkları karşısındaki tehlikeli konumunu yıkmada vazgeçilmez bir unsur haline gelmiştir.

Bu gerçeği bilen Türk burjuvazisi, diğer nedenler yanında esas olarak Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesi ve onun önder güçlerini imha temelinde bu soruna kesin olarak son vermek için 12 Eylül faşist askeri darbesini gerçekleştirdi. Bu plânı gereğince tüm dünyanın gözleri önünde ve kendisini hiçbir hukuk kuralına bağlı saymaksızın sergilediği vahşetle Kürdistan'ı yaşanmaz bir ülke haline getiren sömürgeci faşistler, binlerce yurtsever ve devrimciyi zindanlarda ölümle pençeleşmeye mahkûm etmiş, onlarcasını dağlarda ve işkencehanelerde katletmiştir.

Türkiye halkının devrimci demokratik muhalefetini ezmede de amansız davranan bu faşist gruh, artık bütünüyle bir zor makinesinden ibaret olan uşak yönetimlerini tüm imkânlarıyla emperyalizmin hizmetinde bölge halklarının özgürlük mücadelelerine kastetmeye yöneltmişlerdir.

Ancak insanlığın özgür iradesi ve değerlerine baştan ayağa ters düşmüş, onunla bu denli kanlı bıçaklı olmuş bir yönetimin düşüşü de, çağımızın gerçekleriyle spatlandığı gibi, hem pek uzun sürmeyecek, hem de korkunç olacaktır. Artık, sadece halkımızın açısından değil, tüm bölge ve dünya halklarının geleceği açısından da bir tehdit unsuru haline gelmiş olan, tarihin gelmiş geçmiş bu en iğrenç ve bir o kadar da tahripkâr sömürgeci egemenliğini taş taş üzerinde kalmamacasına yıkmak, "Kürdistan'lıyım" diyen her insanın boynunun borcu haline gelmiştir.

Tüm gücünü, ülkemizdeki varlığı baştan ayağa zora dayanan bu köhnemiş egemenliği yıkmak üzere devrimci zoru en sağlam bir temelde örgütleme ve yürütmeye hasreden Bağımsızlık Hareketimiz ile onun önder güçleri, bu nihai ve tarihi hesaplaşmada Türk egemen sınıflarının geçmişte ve günümüzde bölge halklarına ve halkımıza uyguladığı zulüm ve katliamları ona fazlasıyla ödetti-recektir.

ettirmedir... Türkiye'nin ihmal edilmiş, yoksul, geri bölgelerinde yaşayan 10 milyon Kürt'ün önüne konulan seçim işte budur.

Türkiye askeri yönetiminin, Kürtler üzerindeki uygulamalarını gizli tutarak dışarı çıkmasını önleme çabası yeni değildir. Türkiye Kürdistan'ı halkına karşı yok etme uğraşını örtbas etmek için basının üzerine sıkı bir sansür uygulayarak susturmaktadır."

21-12 1981 tarihli ve 563 sayılı El-Hedef dergisi.

Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (P.F.LP)

ÖZGÜR İNSANLIĞA ÇAĞRI

Baştarafı 1.Sayfada

Faşist cunta işbaşına gelişiyle beraber, halk üzerinde bir korku ve panik yaratmak amacıyla en modern silahlarla donatılmış militarist güçlerini harekete geçirerek, Kürdistan'ı adeta yeni baştan işgal etmiştir. Kürdistan halkı üzerinde geçmişte de uyguladığı katliamları tarihine yakışır tarzda yeniden uygulamaya geçirmiş, Kürdüm-Kürdistanlıyım diyen herkesi genç-ihthiyar, kadın-çocuk ayrımı yapmaksızın zulüm cenderesi içine almıştır.

Yalnızca Mardin ve çevresin de dahi bugüne kadar onbinlerce insan tutuklanarak aylarca işkencehanede tutulmuş, en vahşi işkencelere maruz bırakılmıştır. Yöre halkına yapılan işkencelerden somut birkaç örnek vermek istiyoruz:

-Kadın-erkek ayrımı yapmaksızın elektirik şoku verme: Derik'in Harami köyünden S.E, Mamiconk köyünden Z.Ş, Kızıltepe'nin Tilhede köyünden R. isminde bir şahıs, Mazıdağı Tızni köyünden M. isimli bir köylü bu uygulamaya maruz kalanlardan bir kaçıdır.

-Ayaklardan ve kollardan asılı bırakma: Kızıltepe'nin Mustafamilik köyünden bir kişi ve Derik'in Menteşe köyünden Ş.A isimli yurtsever bu işkencelere maruz kalanlardan sadece ikisidir.

-Boğaza kadar toprağa gömme: Kızıltepe'nin Mustafami-

lik köyünde N. isminde bir yurtsever bu işkenceye maruz bırakılmıştır.

-Tırnak altlarına iğne sokma: Yaygın olarak uygulanan bu işkenceye uğratılanlardan biri de Gab olayında yakalanan O. ismindeki yurtseverdir.

Çarmıha germe, sigarayla vücuda yakma, falaka, tuz ve bulaşık suyu içirme, aç ve susuz bırakma gibi işkencelerin yanısıra kişilerin onurlarını rencide etmek için en adi küfürler ve psikolojik işkenceler yaygın bir şekilde uygulanmaktadır. Bunlar sadece tutuklular üzerinde uygulanmakla kalmamış, köylerde, kentlerde, evlerde halk üzerinde günlük birer olay ve uygulama haline getirilmiştir.

Bu uygulamalardan bazıları işte şunlardır:

-14 Eylül 1980 günü, Kızıltepe köylerine yaptıkları baskınlarla terör estiren sömürgeciler, Dıki köyünde 60 yaşın üzerindeki Ismail Hacı Ahmet adlı bir yurtsever köy meydanında döverek katletmişlerdir. Oğlu Faysal'ı da tutuklamış, işkencede katlettikleri bu gencin cenazesini ailesine vermemişlerdir.

-24 Eylül 1980 günü, Derik ilçesinin Ğab mevkiinde dört PKK militanını iki binden fazla askerle kuşatma altına alarak, helikopterlerle üzerlerine yağdırdıkları bombalarla katletmişlerdir. Bu

olayda yangın bombaları da kullanılmıştır. En vahşi şekilde katledilen **Mahmut Güden, Mehmet Esen, Mehmet Sancar ve Davut Kuşkan** adlı dört PKK militanının cesetleri paramparça ve tanınmayacak halde olduğu için ailelerine teslim edilmemiş, sömürgecilerce mezarlığa gömülmüşlerdir.

-29 Ekim 1980 günü ise Kızıltepe'nin Bloka mevkiindealtı PKK militanının çevresini büyük bir kuşatma altına alan sömürgeciler, havadan ve karadan roket atışlarıyla katledilmişlerdir. PKK'li altı devrim şehidinin isimleri şunlardır: **Zeki Palabıyık, Davut Uluç Idris Aktaş, Hasan Ertaş ve Bozan Alan.**

Aynı gün bir kadını da panzerle ezen sömürgeciler, 23 Ekim 1980 günü yakaladıkları Hüseyin Gelincik isimli bir yurtseveri de işkencede katlederek bu militanların cesetleriyle birlikte, Kızıltepe mezarlığında dozerle açtıkları bir çukura gömmüşlerdir. (Kadının cesedi de anı çukura gömülmüştür) Ailelerine cenazeleri almayaacaklarına dair zorla belge imzalatılmıştır. Köy muhtarı da atılan meydan dayağı sonucu katledilmiştir.

Bu olaylar süresince bir çok insan sömürgeci vahşetle yüzyüze gelmiş, tutuklanmış, işkence hanelerde aylarca süren işkencelere maruz kalmış, meydan dayağına çekilmiş, hakarete uğramıştır. Bu

olaylar sırasında Mardin işkencehanesinde öldürülenler şunlardır:

Derik ilçesinde yakalanan **Ömer Aktaş, Kızıltepe yöresinde yakalanan Abdurrahman Çeçen ve Mardin TÖB-DER başkanı. Sömürgeciler işkenceyle katlettikleri bu kişilerin cenazelerini ailelerine vermeyerek, cinayetlerini gizlemeye çalışmışlardır.**

Bu açık katliamların yanında köy baskınlarında da insanlık adına utanç verici zulüm örnekleri sergilenmektedir. Bunlardan bir kaçını da şöyle sıralanabilir.

-Viranşehir'in Hozana köyünde 55-60 yaşlarındaki Ş. isimli yurtsever, köy meydanında falakaya yatırılmış, boynuna geçirilen ip jipin arkasına bağlanarak saatlerce yerde sürüklenmiştir.

-Derik'in Ğözberi köyünden bir kişi karısı ve dört çocuğuyla birlikte tutuklanarak, 12 gün aç-susuz bırakılmış ve işkenceye maruz kalmışlardır. Çocukları 2, 4, 6 ve 10 yaşlarındadır.

-Kızıltepe'nin bir köyüne yapılan baskında askerler bir tarafa toplatılan kadınların içine gönderilmiş, bunlar kadınlara tecavüze yeltenerek çeşitli hakaretlerde bulunmuşlardır.

-Derik'in Kasro Kanco köyünde 60 yaşındaki bir yurtseverin meydan dayağı sonucu bacağı kırılmıştır. Yoksul bir köylü olduğundan tedavi imkânı bulamadığı için de sakat kalmıştır.

Anlattığım bu olaylar, canî Türksömürgecilerinin Kürdistan halkına karşı açtıkları vahşi savaştan sadece bir kaç örnektir. Bugün Kürdistan'da yaşanan gerçekte sadece Kürdistan halkının değil, tüm insanlığın onurları ayaklar altına alınmakta, ilerici insanlığın bir parçası olma yolunda azimle direnen halkımız, sırf bu nedenle her gün, her saat işkence tezgahlarına yatırılmakta, en yiğit evlatlarını düşmanın azgın pençelerinde şehit vermektedir. Kürdistan halkının karşı karşıya bulunduğu bu durumu sergilemek ve lanetlemek, her Kürdistan insanının görevi olduğu gibi tüm dünya halklarının da görevidir.

Bu katliamı... bu terörü... bu zulmü... insanlık adına lanetlemek, halkımızın bu sömürgeci zorbalığa karşı yürüttüğü haklı davayı desteklemek için tüm ilerici, yurtsever, demokrasi ve insan hakları savunucusu örgüt ve devletleri görev başına çağırıyorum.

Kahrolsun Zulmün ve Sömürünün Kaynağı Emperyalizm!

Kahrolsun Sömürgeci Faşist Türk Cuntası!

Yaşasın İnsanlık Onuru İçin Hayatlarını Ortaya Koyan Devrimci ve Yurtseverler!

Mardin'den bir Yurtsever

★★★

ŞERAFETTİN KAYA İLE RÖPORTAJ

Baştarafı S. 8' de

Sanık vekili savunduğu kişinin hukukunu yasal ölçüler içinde korumakla görevlidir. Bu durumda avukat, müvekkilinin işkenceye tabi tutulmasına, yasal haklarına yasal olmayan yollardan getirilen kısıtlamaya ve yargıçlığın savunduğu kişinin aleyhine oluşan tutumuna bu açıdan yapılan usulsüzlüklere karşı çıkmak ve bunu tartışmak zorundadır. Bu konuda bir davranış içine girilmemesi, kanıtların yasal irdelenmesinde kanıtların ne gibi yasa dışı yollara başvurularak elde edildiğinin vurgulanmaması durumunda avukatlık, sadece, görünümde avukatlıktır. Bir noktada avukat için görevi savsatma, gerçek durumu gizleyerek haksız kazanç sağlamadır.

Şu anda Diyarbakır'da durum budur. Savunuculuk sadece görünümde. Özünde yoktur. Ve savunma sıkıyönetim mahkemelerinde geçerliliğini yitirmiştir ve bu durum tüm avukatlarca da rahatlıkla bilinmektedir.

Cezaevlerinde tutuklular değil, korkuya ve şovenizme Türkiye'de ve özellikle Diyarbakır'da bulunan tüm demokratlar, yurtseverler teslim olmuşlardır.

SERXWEBÛN- Bu davalar ve tutukluların

durumu ile ilgili olarak takınılması gereken tutum ve görev konusunda Kürdistan, Türkiye ve Dünya kamuoyuna çağrınız nedir?

Ş:KAYA- Şu anda Diyarbakır cezaevinde 2000'e yakın devrimci yurtsever aç susuz, uykusuz işkence altında cuntaya, onun faşist uygulamalarına, onun mahkemesine, işkenceye onay veren yargıcına ve savcısına karşı kavga vermekte ... Ölümünden korkmuyor ... Sömürgeci devletin faşist uygulamaları ve kendisini imhası karşısında başı dik durmanın ve direnmenin hesabındadır.

Sen, devrimci demokrat ve yurtseverden: *Kürdistan'ın Ulusal Demokratik Devrim Kavgasını üstlenen öncülerden;* somutlaşan durum ve koşullar karşısında geçmişteki hatalardan, dar grupçuluk anlayışlarından, kariyerizmin girdabından sıyrılarak Kürdistan'ın ulusal demokratik devrim kavgasına: Kürdistan'ın, Türkiye'nin ulusal demokratik muhalefet ve devrim koşullarını emperyalist ülkelerin Ortadoğu politikasını ve oynanan oyunları gözönüne alarak en iyi biçimde değerlendirerek *parmak basmanı*, sömürgeci T.C. devletin Kürt halkı ve zindana aldığı devrimciler üzerindeki insanlık dışı uygulamaları ve bunların bu uygula-

maldaki politikasını *BÜTÜN DÜNYADA kamuoyuna teşhirini* istemektedir.

Bu onların Kürdistan, Türkiye devrimcilerine, demokrat ve yurtseverlere çağrısıdır. Bu çağrıya aynen katılırız.

Birleşmiş Milletler İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRGESİNE imza koyan ülkeler, bu ülkelerin bütün dünyada insan hak ve temel özgürlüklerine saygıyı sağlamayı amaçlayan kuruluşları, milletlerarası kuruluşlar ve bu ülkelerin devrimci, demokrat halkı bilmelidir ki, TÜRKİYE FAŞİST-ASKERİ CUNTASI, TÜRKİYE'DE DEVRİMCİ - DEMOKRAT, KÜRDİSTAN'DA ULUSAL DEMOKRATİK MUHALEFETİ YOKETMEK İÇİN TÜRK İŞÇİSİ, DEVRİMCİ DEMOKRAT AYDINI ÜZERİNDE FAŞİST UYGULAMALARLA ONLARI SUSTURMANIN HESABINI YAPARKEN KÜRDİSTAN HALKI VE ZİNDANA ALDIĞI DEVRİMCİLERİNİ İMHA POLİTİKASINI UYGULAMAYA BAŞLAMIŞTIR. BUNLARI BÜTÜN DÜNYA VE TÜRKİYE VE KÜRDİSTAN KAMUOYUNDAN GİZLEMELİ İÇİN HER TÜRLÜ OYUNLARA BAŞVURDUĞU GİBİ DEMOKRAT KURULUŞLAR VE HUKUK

ADAMLARI ÜZERİNDE DE BASKI YAPMAKTADIR. DİĞER YANDAN MİLLETLERARASI KURULUŞLARIN VE DEMOKRATİK ÜLKELERİN BASKISINI ZAYIFLATMAK İÇİN TEMELSİZ VAADLERLE VE SADECE GÖRÜNÜMÜ OLAN YAPTIRIMLARLA GÖZBOYAMAKTA VE BU KURUL VE ÜLKELERİ VE DÜNYA DEMOKRAT KAMUOYUNU ALDATMAKTADIR. TÜRKİYE'DE DEMOKRASİ VARDI DENEMEZDİ. ANCAK BUNDAN BÖYLE BURJUVA DEMOKRATİK BİR YÖNETİMİN GELMESİ VE TÜRKİYE'DE İNSAN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİNİN GERÇEKLİĞİ BİLİNMEKTEDİR Kİ, HAYALDİR.

BİR HALKA YAPILAN İNSANLIK DIŞI VE ONUN NESLİNE-KÜLTÜRÜNE- DAHA DOĞRUSU ÖZÜNE YÖNELMİŞ BASKILAR-BİNLERCE İNSANIN İMHASINI HEDEFLİYEN İŞKENCELER NE BİÇİMDE OLURSA OLSUN UYGUN GÖRÜLEMEZ. DEMOKRASİYE GEÇİŞ İÇİN BUNLAR MUBAH SAYILMAZ. DEMOKRASİ İNSANA- İNSAN HAKLARINA SAYGI GÖSTERİLEREK KAZANILMALIDIR. BU BİLİNMEKTEDİR ...

★★★

Direnış Özgür Geleceğimizin Güvencesidir

Baştarafı S: 2'de

Kısa bir süre içinde Pertek'te meydana gelen bu gelişmeler, sadece Pertek'te değil, bütün Dersim çapında büyük yankı yaratmış ve halk kitlelerinde büyük bir coşkuya yol açmıştı. Sosyal-şoven çevrelerin kitleler üzerindeki etkinlikleri bir anda kırılmış, bu çevrelerin geliştirdikleri gerici propagandanın etkisi, bizzat faşist çetelere karşı verilen direniş mücadelesi ile geçersiz kılınmıştı. Uzun bir süreden beri Dersim'deki devrimci yurtsever gelişmelere tahammül etmeyen ve Kürdistan Devrimcilerine yönelik saldırılarını aralıksız sürdüren bazı sosyal-şoven gruplar, bundan böyle kitlelerden hüsbütün tecrit olmak için sal-

dırlarına son vermek zorunda bırakılmışlardı.

Yiğit devrimci savaşı Ahmet Çelikaş'ın faşist saldırganlara karşı bu kahramanca direnişinin ardından gelişen ve önemli kazanımlar elde eden direniş hareketi, Şahin Dönmez adındaki bir hain ve döneğin şahsında yeniden diriltmek ve egemen kılınmak istenen teslimiyet ve ihanet ruhuna karşı öne çıkarılan güçlü bir cevap olmuştu. Bu hainin şahsında, Türk sömürgecileri, henüz yeni başlayan devrimci gelişmeyi boğmak istemişlerdi. Ama devrimci mücadelede Ahmet Çelikaş'ın şehit düşmesi ile başlayan direniş

hareketi daha sonra giderek yaygınlaşmış ve Türk sömürgecilerinin bütün çabaları boşuna çıkmıştı. Halk kitleleri direniş hareketinin olumlu sonuçlarını görmüşler, bizzat kendi somut pratikleri ile kendi gerçek dostlarının ve devrimci öncülerinin kimler olduklarını kavramışlar ve ondan sonradırki devrimci gelişmenin önünde önemli bir engel durumuna getirilen sosyal-şovenizm kitlelerden tamamen tecrit edilmişti.

Dersim'de devrimci direniş hareketinin önderlerinden olan Ahmet Çelikaş, Elazığ'da Kürdistan Devrimcilerinin saflarına katılmıştı. Elazığ'da faşist çetelere

karşı yürütülen devrimci mücadelenin içinde ve en önünde yer alan Ahmet Çelikaş, kararlılığı, cesareti ve eylemci kişiliği ile öne çıkmıştı. 1979'da Dersim'e gelmiş ve devrimci çalışmasına burada devam etmişti. Esas olarak Pertek ilçesi ve çevresinde çalışan Ahmet Çelikaş, Partinin yerel birimlerinde sorumlu düzeyde görevler almıştı. Ölümüne kadar geçen süre içinde üstlendiği görev ve sorumlulukları layıkıyla yerine getirmek için tükenmek bilmez bir enerji ve çaba sarfetmişti.

Bu gün sömürgeci-faşist Türk cuntasının Kürdistan kurtuluş mücadelesine karşı başlattığı sal-

dırı savaşının korkunç boyutlara ulaşması karşısında devrimci direniş hareketinin bastırılmaması ve varlığını daha üst biçimleri ile sürdürmesi, hiç bir fedakarlıktan kaçınmadan öne atılarak mücadelede şehit düşen Ahmet Çelikaş gibi devrim şehitlerinin ölümsüz anılarının eserdir.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Direniş mücadelesi Ahmet Çelikaş devrim şehitlerinin manevi komutası altında mutlaka zafere ulaşacaktır.

AHMET ÇELIKTAŞ ÖLÜM-SÜZDÜR!

YAŞASIN ULUSAL KURTULUŞ DİRENİŞ SAVAŞIMIZ!

Auflage
8.000